

LUND KOMMUNE

Årsbudsjett 2023
Økonomiplan 2023-2026

Alle gode ting er tre!

Innhold

1. Kommunedirektørens innledning	5
2. Sammendrag – hovedtrekkene i kommunedirektørens budsjettforslag for 2023.....	7
2.1 Driftsbudsjettet og ramme til fordeling	8
2.2 Kommentar sentrale inntektsposter.....	9
2.3 Sentraladministrasjonen – herunder politisk styring og kontroll/tilsyn	11
2.4 Oppvekst- og kulturetaten.....	12
2.5 Helse- og omsorgsetaten	12
2.6 Plan-, næring- og miljøetaten	13
3. Statsbudsjettet 2023	14
4. Overordnet målstyring, planer og styringssignaler	15
4.1 Finansielle måltall	15
4.2 Måltall for sykefravær.....	19
4.3 Mål for rekruttering	20
4.4 Kommuneplanen.....	21
4.5 Beredskap	26
5. Organisering av kommunen	27
5.1 Politisk organisering.....	28
5.2 Administrativ organisering.....	29
6. Dagens situasjon og framtidsutsikter – nøkkeltall og beskrivelse.....	30
6.1 Folkehelse	30
6.2 Befolkningsstatistikk	32
6.3 KOSTRA nøkkeltall 2021.....	36
6.4 Kvalitet på tjenestene	38
6.5 Kort om noen utvalgte arbeidsgivertema.....	40
7. Kommentar øvrige sentrale budsjettområder	42
7.1 Selvkost	42
7.2 Merverdiavgiftskompensasjon	45
7.3 Rente og avdragskompensasjon for investeringer	45
7.4 Konsesjonskraft- og avgifter	46
7.5 Integrerings- og vertskommunetilskudd for flyktninger og asylanter	47
7.6 Premieavvik og reguleringspremie	47
7.7 Renteinntekter og utbytte	48
7.8 Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft.....	49

8. Renteutgifter, låneavdrag og gjeldsutvikling (inkl. pensjonsforpliktelser).....	50
8.1 Renteutgifter	50
8.2 Avdrag på lånegjelden	51
8.3 Utvikling i netto lånegjeld (måltall) og netto pensjonsforpliktelser	51
9. Gjennomgang av etatene	53
9.1 Sentraladministrasjonen	53
9.2 Oppvekst og kulturetaten	57
9.3 Helse- og omsorgsetaten	73
9.4 Plan, næring og miljøetaten	87
10. Investeringer	91
11. Kommunedirektørens forslag til vedtak	96
12. Obligatoriske oversikter, kommedirektørens forslag	98
13. Kommunestyrets flertallsforslag	105

www.kommunebarometeret.no | Kommunal Rapport

Kommunal Rapport

Lund kommune kommer for 2022 ut på 160. plass av totalt 356 kommuner. Dette betyr at Lund kommune totalt sett rangeres blant de 50% beste kommunene, selv om avstanden til de aller beste likevel er stor.

Lund kommune kommer for 2022 ut på en 129. plass av totalt 356 kommuner. Innenfor kategorien «kompetanse» kommer Lund kommune ut på en sterk 20. plass. Blant kommunene i Rogaland kommer Lund på en 19. plass – tilsvarende fjoråret. Det er viktig å understreke at selv om 129. plass er en relativt god plassering, er vi likevel langt unna de beste.

Det er kommunedirektøren som utarbeider dette dokumentet i forkant av kommunestyrets vedtak. Etter kommunestyrets vedtak blir de obligatoriske økonomiske oversiktene oppdatert. Utover dette er teksten og tabeller i dokumentet uendret.

1. Kommunedirektørens innledning

Alle godt ting er tre! – Dype røtter, sterke grener og friske blader

Alle gode ting er tre! Vi innleder med Lund kommunes visjon, og henleder oppmerksomheten til våre tre driftsetater for områdene Helse og omsorg, Oppvekst og kultur og Plan, næring og miljø.

Samtlige tre driftsetater beskriver et større behov for ressurser enn det vi har midler til. Kommunalsjefene har, under budsjettbehandlingen, strøket og utsatt ønskede tiltak. De ulike behovene har blitt grundig drøftet og målt mot hverandre. Vi har valgt bort langt mer enn det vi har ønsket, vi har foretatt til dels tøffe prioriteringer i form av å skyve på, eller velge bort, gode tiltak med vurdert høy nytteverdi.

Beskrivelsen for driftsetatene er også relevant for kommunedirektørens stab. Flere tiltak er nedskalert eller utsatt. «Staben» er den interne serviceleverandøren til våre driftsetater samtidig som innbyggertorget har sin plass her. Vårt mål er å gi våre innbyggere nyttige og gode tjenester. Vi er glade for å ha funnet midler til oppgradering av innbyggertorget. Vi har styrket bemanningen med en dyktig læring og har tilført nye og oppgraderte tekniske løsninger.

I arbeidet med budsjett og økonomiplan har vi tatt hele perioden i bruk. Vi har forsøkt å utforme et budsjett og en økonomiplan bygget på politiske vedtak og føringer. Våre politikere vil nok se at tiltak de gjerne hadde sett for seg i 2023 er flyttet utover i perioden for å «få endene til å møtes». Oppgavene i tilknytning til «Merkevaren» er eksempelvis fordelt utover hele perioden. Vi har sett oss nødt til å utforme et budsjett for 2023 som innebærer en moderat bruk av kommunens disposisjonsfond.

Administrasjonen har, over flere år, hatt i oppgave å foreta innsparinger. Resultatet er en administrasjon med begrensede ressurser i forhold til både bemanning og tekniske løsninger. Vi har ikke ressurser til å gjennomføre alle tiltak på kort sikt, men må legge oppgavene etter hverandre og bygge «sten for sten». Til tross for krevende rammebetingelser har vi lyktes med å ta viktige steg i den digitale utviklingen. Vi er nå i oppstartsfasen for prosjektet «Det store kompetanseløftet» i regi av DigiRogaland. Prosjektet har en varighet på ett år og vil medføre et betydelig timeforbruk.

Vi ser at kommuner det er naturlig å sammenligne seg med, det siste året har tilført sine administrasjoner flere nye stillinger. Vi har også nye stillinger på «ønskelisten», men har ikke klart å finne finansiering til mer enn to av disse i budsjettet for 2023. Ingen av stillingene er forventet å ha mer enn halvårsvirkning for 2023. I forbindelse med pågående «generasjonsskifte» i flere administrative stillinger ser vi etter nye måter å løse oppgavene

på. En sentral del av denne vurderingen innebærer å se på muligheter for bruk av effektive digitale verktøy.

For å løse et stadig økende og mer komplekst oppgaveomfang er vi avhengige av en god balanse mellom bemanningsressurser og ressurser til teknologisk/digital utvikling. Behovet for rekruttering av kompetent arbeidskraft vil bli en krevende oppgave i årene fremover. Vi må derfor være gode til å analysere det utfordringsbildet vi er en del av og ta tidsriktige grep. Behovet for rekruttering er noe vi vil komme tilbake til i løpet av økonomiperioden.

Nye innbyggere

Krigen i Ukraina preger nyhetsbildet globalt og hverdagen til svært mange mennesker. Krigen medfører store menneskelige lidelser og et omfattende behov for å utvise medmenneskelighet, varme og omsorg for mennesker på flukt. Lund kommune er glade og stolte over at vi har vedtatt å bosette inntil 55 flyktninger i 2022. Dette er en stor ekstrainsats vi er stolte over å være en del av. Vi gleder oss over at vi kan få bidra til at mennesker, som befinner seg i en håpløs livssituasjon, kan få hjelp. Kommunen står sammen med NAV i front i dette arbeidet. Det er likevel helt avgjørende at hele Lundsamfunnet bidrar til god integrering av våre nye innbyggere. Lundsamfunnet er et godt sted å komme til, og vi er sikre på at vi skal lykkes med dette viktige arbeidet.

Kommuneplan

Kommuneplanens samfunnsdel er for tiden ute på høring. Tilbakemeldingene så langt er positive. Arbeidet med arealplanen vil bli startet snarest mulig etter at samfunnsdelen er vedtatt.

Dype røtter, sterke grener og friske blader

Kommunens nye verdier kan tillegges forskjellig innhold. Vi kan også bruke dem for å oppsummere budsjettprosessen. Våre vurderinger er tuftet på dype røtter i form av nøyshetskultur og nøkternhet. Vi har forsøkt å skape sterke greiner i form av et grundig gjennomtenkt og bærekraftig budsjettdokument. De friske bladene finner vi i form av nye løsninger og nye tiltak som bringer optimisme og tar oss fremover.

Kommunedirektør

Siv K. Egenes

Kommunalsjef Økonomi og Personal

Espen Lindal

2. Sammendrag – hovedtrekkene i kommunedirektørens budsjettforslag for 2023

I dette kapitlet følger et kort sammendrag av kommunedirektørens forslag til budsjett for 2023.

Etatenes rammer for 2023 bygger på opprinnelig budsjett for 2022. Kommunedirektøren har ved en rekke anledninger signalisert at den kommunale driften må slankes gjennom store og varige grep for å få balanse mellom inntektene og utgiftene. Svak kommuneøkonomi svekker det politiske handlingsrommet i vesentlig grad.

Som et resultat av en krevende driftssituasjon er det de siste årene innarbeidet effektiviseringskrav i etatenes driftsrammer. Kommunedirektøren har ikke innarbeidet tilsvarende krav for 2023 eller økonomiplanperioden. Dette begrunnes med at det ikke er mulig å foreta kutt av betydning uten at vi foretar større strukturelle grep.

Regnskapsårene 2020/2021 har gitt Lund kommune et «økonomisk pusterom». Akkumulert er det i disse driftsårene avsatt betydelige beløp til fondsreservene. I årene fremover må det påregnes store kutt i offentlige utgifter, som også må forventes å ramme kommunene. For budsjettåret 2023 har Lund kommune kommet bedre ut en svært mange kommuner. Den nominelle veksten i overføringene, målt ved endring fra RNB 2022, gir Lund kommune en vekst på 5,4 %. Dette er høyest blant kommunene i Rogaland fylke. Realveksten er imidlertid betydelig lavere, men fortsatt positiv – ut fra regjeringens beregninger. Realveksten på 1,7 % er etter kommunedirektørens vurdering misvisende i den forstand at regjeringens opplegg ikke tar tilstrekkelig høyde for prisveksten i siste halvdel av 2022.

Det er krevende å på nåværende tidspunkt skulle anslå hvordan regnskapet vil se ut for 2022. Det er tidligere varslet at pensjonskostnaden forventes å bli noe lavere enn budsjettert. I tillegg har vi den siste tiden blitt gjort kjent med at Lund kommune er tildelt MNOK 1,1 i restskjønnsmidler ifm. ekstraordinært veivedlikehold i 2022. Disse forholdene trekker i positiv retning. I tillegg er det knyttet stor spenning til årets samlede skatteinntang.

Kommunedirektørens budsjettforslag for 2023 foreslås vedtatt med et negativt netto driftsresultat på MNOK 2,998. Kommunedirektøren trekker frem flere årsaker; Sterk prisvekst, økt rente, behov for nye stillinger i adm. og skole, kostnadskrevende organisering av deler av tjenestetilbudet, økte kostnader til barnevernet, psykisk helsetjeneste og NAV. I tillegg har vi store engangskostnader ifm. kommuneplan og omorganisering av arkiv - som i hovedsak vil belastes budsjettåret 2023. I 2023 er det i tillegg til ovennevnte priset inn et ettårig trekk i rammetilskuddet på MNOK 4 som følge av regjeringens forslag til statsbudsjett (inntrekk i rammen til kommuner som har inntekter fra salg av konsesjonskraft).

På utgiftssiden må det tas hensyn til vedtak og føringer fra sentrale og lokale myndigheter, lovmessige forpliktelser, forventninger fra brukerne og befolkningen og tjenestetilbud/kommunale oppgaver som har vært forsømt de senere år som følge av stramme kommunebudsjetter.

Inntektssiden og finansområdet er budsjettert etter beste evne ut fra utviklingen i skatteinntekter, prognosemodellen fra KS og fra Kommunal og moderniseringsdepartementet, forventet renteutvikling, tilskuddsordninger, salg av kraft, avdrag på nye investeringer mv.

Kommunens egenevne til å påvirke sin økonomiske stilling er i hovedsak begrenset til å gjelde innsparinger i form av reduksjoner på utgiftssiden. Det finnes bare en inntekstpost som kommunen har direkte styring over innenfor lovverkets rammer – inntektene fra eiendomsskatt. Det er en krevende avveining mellom å pålegge befolkningen og næringslivet økte skattebyrder på den ene siden og sørge for tilstrekkelige bevilgninger til høyt prioriterte og ofte lovmessig forpliktende velferdstjenester og andre kommunale oppgaver (vedlikehold m.v) på den andre siden.

Den generelle samfunnsutviklingen bærer preg av at kommunene må tenke nytt og i betydelig grad rasjonalisere den kommunale tjenesteproduksjonen for å oppnå balanse mellom inntektene og utgiftene i årene fremover. Kommunedirektøren tillater seg derfor å på ny henvise til statsforvalterens rundskriv sensommeren 2020. Etter kommunedirektørens vurdering er tematikken som statsforvalteren tok opp ikke blitt mindre aktuelt de siste 2 årene.

«Fylkesmannen ber kommunane vurdere behova og mogelegheitene for strukturendringar i tenestene nøye i komande økonomiplanprosess».

Kommunedirektørens budsjettforslag innebærer ingen større strukturelle endringer i den kommunale tjenesteproduksjonen. Dette henger sammen med klare signaler fra det politiske flertallet.

2.1 Driftsbudsjettet og ramme til fordeling

Driftsbudsjettet for 2023 har en total netto utgiftsramme på 292,631 millioner kroner. I statsbudsjettet for 2023 anslås det en nominell vekst i rammetilskudd og skatteinntekter på 5,4%. Den nominelle veksten for Lund er høyest blant kommunene i Rogaland. Årsaken til den gode nominelle veksten i Lund følger i hovedsak av økt utgiftsutjevning. I statsbudsjettet for 2023 er det beregnet at Lund kommune er 11,6% dyrere å drifte enn gjennomsnittskommunen. Tilsvarende tall for 2022 var på 9,6%.

Kommunedirektørens forslag til økonomiplan tar ikke høyde for lønns- og prisvekst for årene etter budsjettåret 2023. De siste årene har veksten i de statlige overføringene vært svakere

enn veksten på utgiftssiden. Med dette vet vi at det ligger en mulig underdekning i form av en realnedgang i inntektene for de påfølgende årene i planperioden. Det er imidlertid mange forhold som kan medføre at dette bildet endres.

Kommunedirektøren legger opp til en krevende økonomiplanperiode med svake økonomiske resultater. Netto driftsresultat er i 2023 beregnet til minus MNOK 2,998. Med bakgrunn i kommunedirektørens forslag vil de finansielle måltallene hva angår netto driftsresultat ikke oppfylles i perioden. Disposisjonsfondet vil i løpet av 4 årsperioden marginalt styrkes. Det er viktig at bruken av kommunens fondsmidler begrenses mest mulig og at vi arbeider for å oppnå økonomisk driftsbalanse.

2.2 Kommentarer sentrale inntektsposter

Tall i TNOK	2023	2024	2025	2026
Rammetilskudd inkl. utjevning	139 867	143 867	143 867	143 867
Inntekts- og formueskatt	92 366	92 366	92 366	92 366
Eiendomsskatt	12 200	13 400	13 400	13 400
Sum	248 433	249 633	249 633	249 633

Rammetilskudd:

Prognosemodellen foreligger i en illustrasjonsmodell i "grønt hefte", dvs. identisk med Regjeringens anslag. Skatt og rammetilskudd er beregnet ut fra KS sin prognosemodell og finansdepartementets anslag. Rammetilskuddet består bl.a. av et innbyggertilskudd som er likt for hele landet på kr. 28 077 pr. innbygger og et utgiftsutjevningstilskudd for å utjevne forskjeller i kostnadsnivå. For 2023 er rammetilskuddet ekskl. inntektsutjevning beregnet til MNOK 125,4 (eksklusiv inntrekk ifm. konsesjonskraft).

Av rammetilskuddet utgjør utgiftsutjevningen MNOK 25,3 og er beregnet ut fra en behovsindeks på 1,1160 – dvs. at det koster ca. 11,6 % mer å drifte Lund kommune enn landsgjennomsnittet.

Regjeringen foreslår et ettårig trekk i rammetilskudd fra kommuner med inntekter fra konsesjonskraft. På bakgrunn av dette er det estimert et inntrekk på MNOK 4. Det er viktig å understreke at dette er beregnet på et usikkert grunnlag. For å få en rimelig fordeling av trekket skal kommunene innen 1. desember rapportere inn hvordan konsesjonskraften er disponert. Basert på denne informasjonen fastsettes den endelige fordelingen av trekk i rammetilskudd før første terminutbetaling på nyåret.

I økonomiplanperioden videreføres rammetilskudd for 2023 uten å hensynta trekk for inntekt fra konsesjonskraft, da dette kun er ettårig.

Skatt:

Rammetilskuddet er et fastsatt beløp, mens skatteinntektene er et anslag som vil endre seg i løpet av året. Det er tradisjon i Lund kommune å budsjettere skatteinntektene i.h.t departementets anslag i statsbudsjettet. Prognosen for Lund kommunes skatteinntekter for 2023 er på ca. 110,8 millioner kroner, inkludert inntektsutjevning. De siste 2 årene har skatteinngangen blitt høyere enn de estimerer som er lagt til grunn ved utarbeidelsen av budsjettet. Det er imidlertid kommunedirektørens anbefaling at skatteinngangen budsjetteres i tråd med beste anslag fra departementet. Skatteanslaget for 2023 er videreført i økonomiplanperioden.

Eiendomsskatt:

For 2023 er den generelle skattesatsen foreslått økt med 1 promille, fra 5 promille i 2022 til 6 promille i 2023. Samtidig har kommunedirektøren lagt opp til en videreføring av differensiert skattesats for hus/hytter. Skattesatsen for hus/hytter foreslås uendret på 3 promille i tråd med hva som tidligere er innarbeidet i økonomiplanen. Som del av budsjettbehandlingen for 2022 ble det politisk besluttet at bunnfradraget for hus og hytter skulle økes fra kr. 100 000 til kr. 200.000. Denne endringen er videreført i kommunedirektørens budsjettforslag.

Kommunedirektøren sitt budsjettforslag innebærer altså at all eiendom i Lund kommune foruten hus/hytter skattlegges med 6 promille i 2023.

Med bakgrunn i kommunedirektørens forslag gjelder følgende fordeling av eiendomsskatteinntektene i planperioden.

Inntekter eiendomsskatt 2023-2026								
	2023		2024		2025		2026	
	MNOK	Skattesats	MNOK	Skattesats	MNOK	Skattesats	MNOK	Skattesats
Hus/hytter	4700	3,0	4700	3,0	4700	3,0	4700	3,0
Øvrig eiendom	7500	6,0	8800	7,0	8800	7,0	8800	7,0
Sum inntekt	12 200		13 400		13 400		13400	

Kommunedirektøren har i sitt budsjettforslag lagt opp til at den differensierte skattesatsen for hus/hytter holdes uendret i årene 2024-2026.

I 2024 må det iht. eiendomsskatteloven foretas ny taksering av eiendomsmassen i Lund kommune (de eiendommer som ikke benytter skattegrunnlag fra skatteetaten). Dette arbeidet er ikke påbegynt og kalkylene i budsjettet for 2025 og 2026 er satt opp under forutsetning av at ny taksering ikke innebærer en vesentlig endring i skattegrunnlaget. På bakgrunn av regjeringens forslag til statsbudsjett kan det også bli behov for ny taksering av eiendom ifm. forslag om endringer i beskatningen av grunn under kraftlinjer. Det er ikke forventet at en slik retaksering vil medføre store økonomiske endringer.

Se kap. 7 for øvrige sentrale inntekstposter og utfyllende kommentarer.

2.3 Sentraladministrasjonen – herunder politisk styring og kontroll/tilsyn

Vesentlige endringer i budsjettet for sentraladministrasjonen for 2023 knyttes hovedsakelig til justering for strømpriser og omorganisering av arkiv. Sentraladministrasjonen innebefatter politisk aktivitet, kontroll/tilsyn, valgavvikling, kommunedirektørens stab og felles ikt.-drift.

Netto ramme for sentraladministrasjonen er i 2023 foreslått til MNOK 24,942. Dette representerer en endring fra opprinnelig 2022 budsjett på MNOK 3,936, der endringene kan oppsummeres slik:

Netto ramme 2022 iht opprinnelig budsjett: MNOK 21,006

- Nedjustering TNOK 100 konsulentbistand kommuneplan
- Nedjustering TNOK 300 bolystmidler
- + Oppjustering TNOK 500 lønns- og prisjustering iht. kommunal deflator 2023
- + Oppjustering TNOK 1 400 strømpriser
- + Oppjustering TNOK 40 driftskostnader arkiv
- + Oppjustering TNOK 50 innkjøpssamarbeid IAV
- + Oppjustering TNOK 800 omorganisering av arkiv
- + Oppjustering TNOK 200 merkevarebygging
- + Oppjustering TNOK 170 valg
- + Oppjustering TNOK 600 systemlisenser, medlemskap etc.
- + Oppjustering TNOK 76 kontroll/tilsyn
- + Oppjustering TNOK 50 rammejustering strømpriser for Lund kirkelige fellesråd
- + Oppjustering TNOK 450 halvårsvirkning ny rådgiverstilling

Forslag til netto ramme 2023: MNOK 24,942

Som del av budsjettet til sentraladministrasjonen inngår tilskudd til kirkelig fellesråd, KS-kontingent, finansiering av en rekke system-abonnement, politisk sekretariat, valg etc. En vesentlig del av budsjettet for sentraladministrasjonen går til stab/støttetjenester og innbefatter lovpålagte funksjoner for å bistå den øvrige kommunale virksomheten.

Kommunedirektørens forslag til etatsramme for sentraladministrasjonen er krevende og ytterligere innsparinger i form av «ostehøvel-prinsippet» er etter kommunedirektørens vurdering ikke mulig.

Utover dette videreføres driften innenfor sentraladministrasjonen på samme nivå som i 2022.

2.4 Oppvekst- og kulturetaten

Oppvekst- og kulturetaten innbefatter OK-stab, skolene, kultur, barnehagene og SFO.

Netto ramme for OK-etaten er i 2023 foreslått til MNOK 129,627. Dette representerer en netto endring fra opprinnelig budsjett i 2022 på MNOK 20,670, der endringene kan oppsummeres slik:

Netto ramme 2022 iht. opprinnelig budsjett: MNOK 108,957

- Nedjustering TNOK 500 netto økning i etatsinntekt
- + Oppjustering TNOK 3 600 netto lønns- og prisjustering iht. kommunal deflator 2023
- + Oppjustering TNOK 11 000 strømpriser
- + Oppjustering TNOK 4000 overføringer til privat barnehage
- + Oppjustering TNOK 100 skoleadministrasjonssystem
- + Oppjustering TNOK 170 redusert makspris barnehage
- + Oppjustering TNOK 1 300 SFO rett til gratis opphold
- + Oppjustering TNOK 100 tilsyn i barnehager
- + Oppjustering TNOK 200 norskopplæring flyktninger legges til Egersund
- + Oppjustering TNOK 100 honorar ungdomsråd
- + Oppjustering TNOK 500 skolemiljøarbeiderstilling Nygård
- + Oppjustering TNOK 100 økt undervisning naturfag

Forslag til netto ramme 2023: MNOK 129,627

I tillegg til endringer fra 2022 til 2023 er tidligere satsinger i etaten som bl.a. økt pedagogtetthet i barnehagen, tidlig innsats i skolen, gratis kjernetid, leirskoleopphold og økt spesialundervisning videreført.

2.5 Helse- og omsorgsetaten

Helse- og omsorgsetaten innbefatter HO-stab, helsestasjonen, legekontor/legevakt, NAV, fysio- og ergoterapi, flyktningetjenesten, barnevernet, sykehjemmet, hjemmetjenesten, vaskeri og kjøkkentjenester, psykisk helsetjeneste og Haukland bo- og avlasting.

Netto ramme for HO-etaten er i 2023 foreslått til MNOK 127,028. Dette representerer en endring fra opprinnelig budsjett i 2022 på MNOK 19,361 der endringene kan oppsummeres slik:

Netto ramme 2022 iht. opprinnelig budsjett: MNOK 107,667

- Nedjustering TNOK 849 økning etatsinntekt
- Nedjustering TNOK850 økt inntekt utleieboliger
- + Oppjustering TNOK 3 600 netto lønns- og prisjustering iht. kommunal deflator 2023
- + Oppjustering TNOK 5 800 strømpriser
- + Oppjustering TNOK 300 livsglede hjemmetjeneste
- + Oppjustering TNOK 100 vedlikehold omsorgsboliger

- + Oppjustering TNOK 7 500 økte utgifter NAV Lister
- + Oppjustering TNOK 1 200 barnevern pga. barnevernsreformen
- + Oppjustering TNOK 660 psykisk helsetjeneste
- + Oppjustering TNOK 600 sentralt økte kvelds- og nattillegg
- + Oppjustering TNOK 200 BPA hjemmetjenesten
- + Oppjustering TNOK 400 skolelos i regi av Dalane barnevern
- + Oppjustering TNOK 200 kjøkken omsorgssenter (vedtak i sak 017/22)
- + Oppjustering TNOK 500 rådgiver i HO-stab

Forslag til netto ramme 2023: MNOK 127,028

HO-etaten har i 2023 det nest største budsjettet med en netto ramme 127,028 millioner kroner. Hjemmetjenesten, sykehjemmet og Haukland bo- og avlasting står for til sammen ca. 60 % av etatens samlede budsjett. Kostnadene til NAV-Lister dobles i 2023 sammenlignet med 2022 som følge av betydelig økning i bosetting av flyktninger. Samtidig øker kostnadene til barnevernet med ca. MNOK 1,2 ut fra gjeldende beregninger.

Kommunedirektørens forslag til netto ramme for 2023 innebærer en videreføring av de satsinger som ble vedtatt ifm. økonomiplanen 2022-2025.

2.6 Plan-, næring- og miljøetaten

Plan-, næring- og miljøetaten innbefatter PNM-stab, landbrukskontoret, vegvedlikehold, driftsavdeling, vaktmester/renholdstjenester, brann- og ulykkesvern og VAR-tjenester (vann og avløp).

Netto ramme for PNM-etaten er i 2023 foreslått til MNOK 11,034. Dette representerer en endring fra 2021 på MNOK 6,563, der endringene kan oppsummeres slik:

Netto ramme 2022 iht. opprinnelig budsjett: MNOK 4,471

- Nedjustering TNOK 100 økning i etatsinntekt
- + Oppjustering TNOK 800 lønns- og prisjustering iht. kommunal deflator 2023
- + Oppjustering TNOK 1 800 strømpriser
- + Oppjustering TNOK 50 egenandel trafikksikkerhetstiltak
- + Oppjustering TNOK 500 økte utgifter til veivedlikehold
- + Oppjustering TNOK 1 000 rullering av kommuneplanens arealdel
- + Oppjustering TNOK 100 montering av vinduer gymsal
- + Oppjustering TNOK 483 kjøp av brannsjef/forebyggende tjenester
- + Oppjustering TNOK 90 oppdatering av FKB-data
- + Oppjustering TNOK 200 vedlikehold rest LU og Olabakken 7
- + Oppjustering TNOK 50 Intoto flomvarsling
- + Oppjustering TNOK 150 nærmiljømidler reparasjon og vedlikehold
- + Oppjustering TNOK 590 driftskostnader Dalane felles skogbruk

+ Oppjustering TNOK 850 leieinntekter utleiebolig, overføres HO

Forslag til netto ramme 2023: MNOK 11,034

3. Statsbudsjettet 2023

Regjeringen la den 6. oktober frem forslag til statsbudsjett for 2023. Statsbudsjettet legger opp til en realvekst for Lund i de frie inntektene (rammetilskudd og skatteinntekter) på ca. 1,7 %. I Rogaland fylke er det anslått en oppgavekorrigert vekst på ca. 4,0 %. For Lund kommune er det beregnet en oppgavekorrigert vekst i de frie inntektene på ca. 5,4 % - altså en vekst høyere enn både fylkes- og landsgjennomsnittet.

Kostnadsveksten anslås til 3,7 pst (kommunal deflator for 2023), herav lønn 4,2 pst og vareinnsats 3,0 pst. Deflatoren, sammen med lokal tilpasning, er lagt til grunn i beregningen av etatenes kompensasjon for lønns- og prisvekst i 2023. Årene etter 2023 i økonomiplanen er ikke justert for lønns- og prisvekst.

Lund kommune kommer ut med et anslag på frie inntekter på til sammen 236,233 millioner kroner. De frie inntektene fordeler seg på følgende måte for Lund kommune:

- Innbyggertilskudd før omfordeling: 89,565 millioner kroner
- Utgiftsutjevning: 23,252 millioner kroner
- Korreksjonsordning for elever i statlige og private skoler: 2,064 millioner kroner
- Tilskudd med særskilt fordeling: 4,156 millioner kroner
- INGAR (inntektsgarantiordningen): -0,130 millioner kroner
- Distriktstilskudd Sør-Norge: 5,006 millioner kroner
- Skjønntilskudd: 1,5 millioner kroner
- Anslag skatteinntekter inkl. inntektsutjevning: 110,820 millioner kroner

Innbyggertallet i Lund kommune som er lagt til grunn ved beregning av innbyggertilskuddet er 3 190 innbyggere. Med en sats pr. innbygger på kr. 28 077 er innbyggertilskuddet for 2023 beregnet til MNOK 89,565.

Grunnlaget for beregning av småkommune-tilskudd for 2023 er innbyggertallet i kommunen pr. 1.1.2022. I Lund kommune var det registrert 3 190 innbyggere pr. 1.1.2022. Kommuner med under 3 200 innbyggere kvalifiserer for småkommune-tilskudd. Distriktstilskudd Sør-Norge for Lund kommune i 2023 er beregnet til i overkant av MNOK 5,0.

4. Overordnet målstyring, planer og styringssignaler

Lund kommune har 3 konkrete sektorovergripende målsettinger som del av den daglige driften av kommunen.

- Finansielle måltall (handlingsregler)
- Måltall for sykefraværet
- Rekruttering av kvalifiserte medarbeidere i alle ledd

I tillegg til at det arbeides mot målene ovenfor foreligger det planer og styringssignaler som det må tas hensyn til i de ulike årsbudsjettene. Kommuneplanen er i denne sammenheng svært sentral og fordeler seg på en arealdel og en samfunnsdel. Kommunedirektøren opplyser om at arbeidet med ny kommuneplan pågår med siktemål om ferdigstilling før kommunevalget i 2023. Ny kommuneplan er ikke vedtatt. For årsbudsjettet 2023 og økonomiplanen 2023-2026 legges derfor gjeldende kommuneplan til grunn, men kommunedirektøren understreker at koblingen mot denne forventes å bli langt bedre i årene fremover.

Det foreligger også en rekke planer i samarbeid med Rogaland fylkeskommune. Aktuelle planer i denne sammenheng kan nevnes Regionalplan Dalane 2019-2030 (inkl. Mulighetene i Dalane), Regional planstrategi 2021-2024, samt regionale planer innenfor klima, kultur, folkehelse etc.

I det følgende gjennomgås de sektorovergripende målene, kommuneplanen og styringssignalene kortfattet.

4.1 Finansielle måltall

Lund kommune har definert følgende langsiktige finansielle handlingsregler som overordnede styringsparametere:

- ✓ mål for netto driftsresultat i prosent av sum driftsinntekter
- ✓ mål for størrelsen på kommunens disposisjonsfond i prosent av sum driftsinntekter
- ✓ mål for samlet netto lånegjeld i prosent av sum driftsinntekter

De finansielle handlingsreglene bærer preg av langsiktighet. Med dette menes at måltallene er retningsgivende og førende på lang sikt. Kommunedirektøren legger til grunn at økonomiplanen skal bære preg av de finansielle handlingsreglene ved at disse søkes oppnådd gjennom de ulike prioriteringene i drifts- og investeringsbudsjettet.

Handlingsreglene må imidlertid vurderes for realisme ut fra den totale økonomiske situasjonen kommunen befinner seg i. Måltallene må også ses i sammenheng med hverandre ettersom netto driftsresultat direkte påvirker måltallet for disposisjonsfondet

som igjen har betydning for kommunens handlingsrom til å bl.a. egenfinansiere investeringsutgifter. Kommunedirektøren oppsummerer nedenfor utviklingen i de 3 ulike måltallene for kommende økonomiplanperiode med bakgrunn i kommunedirektørens budsjettforslag.

Mål for netto driftsresultat

Netto driftsresultat er et viktig nøkkeltall i kommunal sektor og er en god indikasjon på om kommunens drift er bærekraftig på lang sikt. Et positivt netto driftsresultat innebærer at kommunens inntekter overstiger utgiftene – og indikerer med dette en positiv driftsbalanse. Netto driftsresultat viser hvor mye som er igjen for å finansiere investeringer, nedbetaling av gjeld eller til å bygge opp reserver.

Måltallene for hva som kan defineres som et bærekraftig netto driftsresultat varierer stort mellom kommunene. Viktige vurderingskriterier i denne sammenheng er kommunens risikoprofil og det ønskede nivået på kommunens reserver.

Kommunestyret har besluttet et langsiktig måltall på 1,75 % av sum driftsinntekter. Kommunedirektøren har i sitt forslag til årsbudsjett og økonomiplan hatt sterkt fokus på dette måltallet for å sikre en bærekraftig økonomisk utvikling av kommuneøkonomien.

Mål for disposisjonsfond

Disposisjonsfond eller frie fondsmidler er å betrakte som kommunens frie egenkapital. Det oppstår svært ofte utfordringer i løpet av budsjettåret som gir lavere inntekter/høyere utgifter enn først forutsatt. Får å kunne håndtere slike uforutsette hendelser er det viktig at kommunen har en viss reserve å trekke på i form av disposisjonsfond.

Størrelsen på kommunens disposisjonsfond må ses i sammenheng med kommunens evne til å tåle tap, risikoeksponering samt usikkerhetsmomenter i budsjetteringen av inntekter og utgifter. En del av risikobildet kan kommunen selv påvirke, for eksempel ved at kommunen ikke har vesentlige finansielle risikoer i form av risikofylte plasseringer eller låneprodukter. Kommunens evne til å tåle tap henger sammen med hvor stor innvirkning et uforutsett underskudd vil få i den løpende driften. Dersom kommunen har et solid disposisjonsfond vil konsekvensene av et uforutsett moderat underskudd være små. Underskuddet kan dekkes inn ved å tære på oppsparte fondsmidler uten vesentlig inngripen i den kommunale tjenesteproduksjonen.

Lund kommune er ikke eksponert for vesentlig finansiell risiko. Finansområdet er oversiktlig og består av ukompliserte innskudds- og låneforhold. Kommunesektoren generelt er på løpende basis utsatt for eksterne risikoer, for eksempel i form av nye lovpålagte oppgaver, endringer i rammeoverføringer samt andre uforutsette hendelser som kommunen ikke kan styre over.

Det vil alltid være usikkerhetsmomenter i de kommunale budsjettene. Dette innebærer at man må sikre seg mot følgene av disse usikkerhetsmomentene ved å bygge opp reserver. Kommunedirektørens budsjettforslag innebærer at det i 2023 tæres på reservene fremfor en oppbygging, hvor det er budsjettert med bruk av disposisjonsfond på i underkant av MNOK 3.

Netto driftsresultat for 2021 ble positivt med i underkant av MNOK 15,6. Det positive resultatet muliggjorde en avsetning til disposisjonsfond på i overkant av MNOK 14,4. Disposisjonsreservene ble derfor styrket med MNOK 14,4 fremfor en budsjettert bruk av midler på MNOK 1,7. På nåværende tidspunkt forventer kommunedirektøren at resultatet for 2022 blir som forventet.

Kommunedirektørens forslag til økonomiplan 2023-2026 innebærer at disposisjonsfondet bygges marginalt opp i løpet av 4 års perioden. For 2023 budsjetteres det med bruk av fondsmidler på i underkant av MNOK 3. For årene 2024-2026 innebærer kommunedirektørens forslag til økonomiplan at fondsreservene bygges opp igjen med MNOK 3,314.

Det er flere faktorer som vil/kan påvirke dette bildet. Det er flere eksempler på at det er særdeles krevende å budsjettere flere år frem i tid mht. den kommunale driften. Samtidig vil rammeoverføringene fra staten endre seg over tid. Årene etter 2023 må derfor leses med dette som bakteppe.

Kommunedirektørens forslag til økonomiplan for 2023-2026 innebærer at måltallet for fondsreservene innfris, og være tilnærmet uendret sammenliknet med 2022 nivå.

Mål for lånegjelden

Gjeldsveksten i kommunesektoren generelt har de siste årene vært svært høy der gjelden har økt raskere enn økningen i driftsinntektene. Totalbelastningen av økt gjeld har imidlertid blitt kraftig motvirket av det lave rentenivået. Norges bank besluttet på sitt rentemøte i september en ny økning i styringsrenten på 0,5 % til 2,25%. Det har vært en rask økning i prisveksten, og veksten har vært betydelig høyere enn forventet. Gitt videre stabilitet i de makroøkonomiske faktorene i årene fremover er det sannsynlig at renten vil fortsette å stige i løpet av 2023.

Det høye gjeldsnivået har bidratt til at kommunesektoren øker sin sårbarhet i rentemarkedet og at en stadig høyere andel av driftsinntektene brukes til å dekke avdrag og rentekostnader på lånegjelden. Kommunedirektøren understreker at dette også er tilfellet for Lund kommune.

Den langsiktige gjelden er her definert som samlet langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. Dette betyr at gjeld med amortisering (staten dekker delvis renter/avdrag på gjelden) inngår i beløpet.

Kommunestyret har vedtatt at Lund kommune sin netto lånegjeld ikke skal overstige 75 % av sum driftsinntekter. Det understrekes at også dette måltallet er å anse som et langsiktig mål som ikke er bindende i det enkelte budsjettår.

Tall hentet fra SSB viser at Lund kommune i 2015 hadde en lånegjeld som skissert ovenfor på ca. 60 % av sum driftsinntekter. Tall for 2021 viser et nivå på ca. 74,7 %. Opprinnelig budsjett for 2022 legger opp til at lånegjelden ved årets utgang vil være på ca. 83 %. På bakgrunn av økte inntekter i 2022 enn budsjettet opprinnelig legger opp til er det sannsynlig at netto lånegjeld ved årets utløp vil bli klart lavere enn budsjettet.

Tabellen nedenfor oppsummerer forventet utvikling i de finansielle måltallene ut fra kommunedirektørens forslag til årsbudsjett og økonomiplan. Det er viktig å understreke at tallene i årene 2024 og fremover innebærer en del forutsetninger, og således usikkerhet. Det forutsettes bl.a. at anslag på sum driftsinntekter treffer som budsjettet med tillegg av 2 % årlig vekst innenfor skatt, rammetilskudd og etatsinntekter. Videre forutsettes det at sum ubrukte lånemidler og utlån holdes konstant. Endringer i forutsetningene vil påvirke måltallene. Således er tallet for 2021 det siste «sikre» tallet man har når budsjettet for 2023 vedtas. På bakgrunn av dette er det viktig å se utviklingen over tid sammenholdt med det ønskede investeringsnivået fremover.

Oppsummering finansielle måltall i økonomiplanperioden

Ut fra kommunedirektørens forslag:

Forventet utvikling finansielle måltall (oppdatert etter kommunestyrets budsjettvedtak)					
	<i>Måltall</i>	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat	1,75 %	-0,8 %	0,6 %	0,2 %	0,3 %
Disposisjonsfond*	7 %	7,4 %	8,1 %	8,2 %	8,3 %
Netto lånegjeld	<i>maks 75 %</i>	69 %	68 %	64 %	62 %
Disposisjonsfond i kr*	variabelt	26 mill	28,3 mill	28,8 mill	29,4 mill
* under forutsetning av at overskudd avsettes til fond og at 2022 blir som budsjettet					

Ut fra kommunestyrets vedtak:

Forventet utvikling finansielle måltall (oppdatert etter kommunestyrets budsjettvedtak)					
	Måltall	2023	2024	2025	2026
Netto driftsresultat	1,75 %	-1,3 %	0,6 %	0,2 %	0,2 %
Disposisjonsfond*	7 %	6,9 %	7,5 %	7,6 %	7,6 %
Netto lånegjeld	maks 75 %	69 %	68 %	64 %	62 %
Disposisjonsfond i kr*	variabelt	24,3 mill	26,4 mill	26,7 mill	27,0 mill
* under forutsetning av at overskudd avsettes til fond og at 2022 blir som budsjettert					

NB: Kommentarer til tabellene er ut fra kommunedirektørens forslag.

Som vi ser av tabellen legger kommunedirektørens budsjettforslag opp til en bedring av måltallene i planperioden.

Utviklingen i måltallene for disposisjonsfond henger tett sammen med måltallet for netto driftsresultat. Dette som en følge av at alt overskudd i planperioden avsettes til disposisjonsfond i kommunedirektørens forslag.

Utviklingen i netto lånegjeld er krevende å måle konkret og er beregnet på bakgrunn av kommunedirektørens forslag til årsbudsjett og økonomiplan. Spesielt viktig er det å merke seg at investeringsnivået i økonomiplanperioden 2023-2026 er lavt. I tillegg kommer effekten av at økte inntekter – økte brutto driftsinntekter. Kommunedirektørens forslag innebærer en betydelig bedring i netto lånegjeld under forutsetning av at inntektsnivået, investeringsnivået og påfølgende låneopptak justeres utvikler seg som budsjettert.

4.2 Måltall for sykefravær

Lund kommune har vedtatt at målsettingen for sykefraværet er på maks. 6 % - fordelt med 2 % korttid og 4 % langtidsfravær.

Sykefraværet var ved utgangen av august 2022 på 7,80 %, mot 6,12 % på samme tid i fjor. Sykefraværet er relativt stabilt, men høyere enn kommunens målsetting på maks 6 % samlet for hele kommunen. Alle etater arbeider løpende med forebyggende tiltak og oppfølging av de sykemeldte slik at de kommer raskt tilbake i jobb.

Følgende tabell er gjeldende pr juni 2022.

Sykefravær pr. juni 2022				
Arbeidssted	Totalt fravær	Korttid	Langtid	
Sentraladministrasjonen	1,44 %	1,22 %	0,22 %	
Oppvekst og Kultur	6,66 %	3,50 %	3,16 %	
Helse og Omsorg	9,29 %	2,47 %	6,82 %	
Plan, Næring og Miljø	7,53 %	1,28 %	6,25 %	
Sum	7,80 %	2,73 %	5,07 %	

Sykefraværet i sentraladministrasjonen er lavt, men ligger noe høyere sammenliknet med fjoråret. Leder av sentraladministrasjonen opplever godt arbeidsmiljø og høy trivselsfaktor blant de ansatte.

Sykefraværet i OK etaten er på 6,66 %. Dette er et godt tall som kommunalsjef OK er fornøyd med. Kommunalsjef OK opplyser om at det jobbes godt med oppfølging av de ansatte ved sykefravær, forebyggende aktiviteter samt et generelt høyt fokus på trivsel.

Sykefraværet i HO er på ca. 9,29 %, hvor institusjonsavdeling og hjemmetjenesten har høyest sykefravær. Kommunalsjef for HO arbeider løpende med tiltak som kan bidra til en reduksjon i sykefraværet i etaten. Lund kommune samarbeider godt med Lister bedriftshelsetjeneste og Nav arbeidslivssenter i dette arbeidet.

Sykefraværet i PNM etaten er på 7,53 % og skyldes høyt langtidsfravær i avdelingen for vaktmestere og renholdere. Kommunalsjef PNM opplyser om at det arbeides løpende og godt med tiltak for å redusere fraværet.

Viktige faktorer for å øke nærværet i Lund kommune er økt fokus på følgende områder:

- forebyggende aktiviteter (øke trivsel, medvirkning etc.)
- bevisstgjøring av ledernes ansvar og kunnskap
- kartlegging av muligheter for tilrettelegging
- god dialog med den ansatte

Kommunedirektøren og personalsjef er på generelt grunnlag fornøyd med måltallene, men ser samtidig at vi innenfor enkelte virksomhetsområder har til dels store utfordringer. Gjennom målrettede tiltak kan måltallene forbedres ytterligere. Høy grad av nærvær er bra for den enkelte arbeidstaker, brukere av tjenestene og Lund kommune som arbeidsgiver.

En viktig målsetting er at ingen ansatte i Lund kommune skal ha sykefravær grunnet forhold på egen arbeidsplass – den skal være trygg og trivelig!

4.3 Mål for rekruttering

Lund kommune arbeider løpende med å rekruttere kvalifiserte medarbeidere i alle ledd. Etatene opplever til dels at dette er en utfordring. Årsaken til dette er etter kommunedirektørens oppfatning sammensatt. Lund kommunes konkurransekraft oppleves som middels dårlig som en følge av begrensede økonomiske ressurser samt små fagmiljøer. Kommunedirektøren fremhever viktigheten av å være lønnsmessig konkurransedyktig. Kommunedirektøren er imidlertid av den oppfatning at man på generell basis klarer å

tiltrekke seg flinke fagfolk, men at dette kan ta noe tid. Etatene arbeider løpende (etter behov) med kompetanseutvikling hos de ansatte i form av kursing og opplæring.

4.4 Kommuneplanen

I 2022 har både politikere og administrasjon arbeidet med ny kommuneplan for Lund kommune. Kommuneplanarbeidet er en omfattende prosess med bred involvering. Kommuneplanens samfunnsdel er det overordnede plandokumentet som skal ligge til grunn for både arealdelen og andre planer i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel er pt. ute på høring og vil etter gjeldende tidsplan vedtas før årsskiftet. Den nye planen er etter kommunedirektørens vurdering langt mer helhetlig og vil i større grad enn eksisterende samfunnsplan tjene som et godt styringsdokument i kommunen.

Hovedhensikten med kommuneplanens samfunnsdel er at den skal bidra til «bedre og mer helhetlig planlegging for en bærekraftig samfunnsutvikling». Kommuneplanens samfunnsdel skal benyttes som et verktøy for bedre kommunal planlegging. I kommuneplanens samfunnsdel skal kommunen legge vekt på viktige utfordringer, og synliggjøre de strategiske valgene kommunen tar. Dette gjelder samfunnsforhold som bl.a. befolkningsutvikling, utbyggingsmønster, utbyggingsvolum, folkehelse, barn og unge, integrering og næringspolitikk. I tillegg skal samfunnsdelen si noe om kommunen som samfunnsutvikler og tjenesteleverandør. Den skal også ta hensyn til nasjonale mål, og gi føringer for kommuneplanens arealdel.

I Lund kommune utgjør økonomiplanen selve handlingsdelen i kommuneplanens samfunnsdel. Dette er hjemlet i kommunelovens § 14-4. Til tross for at ny samfunnsplan skal vedtas politisk før årsskiftet, er kommunedirektørens utgangspunkt for kommende økonomiplanperiode dagens eksisterende kommuneplan.

Kommuneplanens handlingsdel (økonomiplanen) begrenses til en viss grad av kommunens økonomiske rammebetingelser. For å sikre at kommuneplanen kan følges opp og benyttes som et godt styringsdokument, er det avgjørende viktig at det finnes økonomiske ressurser til å omsette ord til handling. De siste årene har det overordnede fokuset vært å bedre kommunens økonomiske situasjon. Dette har redusert kommunens evne til å følge opp gode tiltak i det overordnede kommunale planverket.

Flere av de viktige satsningsområdene i gjeldende samfunnsplan blir videreført i forslaget til ny samfunnsplan. Gjeldende samfunnsplan har i likhet med forslaget til ny samfunnsplan et overordnet fokus på «det gode liv i Lund».

Dagens gjeldende samfunnsplan:

Begrensede økonomiske ressurser, i kombinasjon med at gjeldende kommuneplan er under fornying, har resultert i en svakere kobling mot kommuneplanens samfunnsdel enn ønskelig. Til tross for dette mener kommunedirektøren likevel at viktige prioriteringer i eksisterende kommuneplan er følges opp. I det følgende kommenteres viktige innsatser i tråd med eksisterende kommuneplan.

Følgende fokusområder inkludert målsettinger fremgår av kommuneplanen:

- ✓ Vakre Lund
 - Mål 1: God forvaltning av viktige natur og kulturmiljøer i kommunen
 - Mål 2: Gjøre våre 3 tettsteder mer attraktive: Moi, Eik og Ualand.
 - Mål 3: Gjennomføre stedsutvikling for Moi Sentrum.

De siste årene har kommunen hatt fokus på ivaretagelse og utarbeidelse av bl.a. naturstier, lekeplasser, badeplasser, Gursligruvene, dagsturhytte etc. Samtidig har kommunen satset på kulturaktiviteter og tilrettelagt for et godt kulturtilbud i hele kommunen.

I budsjettet for 2022 innarbeidet det politiske flertallet ekstra midler til utdeling til kulturformål. De økte midlene videreføres i 2023.

Det har de siste årene vært gjennomført flere tiltak for å utvikle kommunens 3 tettsteder. Det kan bl.a. nevnes «workshop» med formål å ta Lund kommune inn i fremtiden, deltakelse i GNIST-programmet og utdeling av bolystmidler. Ordningen med bolystmidler foreslås avvirket i 2023 etter avveininger mot andre satsingsområder.

Lund kommune vil i årene fremover satse på merkevarebygging, både for kommunen som organisasjon, men ikke minst for hele Lund-samfunnet. Kommunens nye visjon er

fremtredende i forslaget til ny kommuneplan. I budsjettet for 2023 er det satt av midler på både drifts og investeringsbudsjettet til å starte opp merkevareprosjektet.

✓ Livskvalitet

- Mål 1: Bedre tilgjengeligheten til kommunens turområder.
- Mål 2: Redusere støybelastningen fra E39 og jernbanen.
- Mål 3: Attraktive boområder i hele kommunen – nye og eksisterende
- Mål 4: Gjøre Lund kommune attraktiv som bo og arbeidssted – spesielt for unge i etableringsfasen.
- Mål 5: Opprettholde og etablere gode betingelser for et variert frivillighetsarbeid.
- Mål 6: Integrere innflyttere og få de ut i arbeidslivet raskest mulig.
- Mål 7: Folkehelsearbeidet skal bidra til bedre helse og trivsel for alle deler av befolkningen i Lund.

Lund kommune arbeider løpende med planer og prosesser for å bedre bo og levevilkårene i kommunen. Målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel konkretiserer dette arbeidet. Kommunedirektøren mener på overordnet nivå at dette arbeidet er ivaretatt på en god måte de siste årene og at dette arbeidet også vil ha fokus fremover. De siste årene har det blitt gjennomført investeringer i nye bygg til barnehage og skoler, opparbeidelse av lekeplasser, bedret tilgjengelighet til turstier etc. Alt dette bygger opp under satsingsområdet «livskvalitet».

I budsjettet for 2022 ble det avsatt investeringsmidler til nybygg og påbygg innenfor helsetjenestene bofellesskap og rus/psykiatri. Disse investeringene planlegges igangsatt i 2023 – med forbehold om at statsbudsjettet for 2023 ikke medfører bortfall av investeringsstøtte fra husbanken.

Kommunen arbeider også løpende med videreutvikling av boområder i kommunen samt andre tiltak for å gjøre kommunen attraktiv. Den pågående kommuneplanprosessen blir i denne sammenheng svært viktig. For 2023 er det avsatt midler til å utrede mulighetene for et nytt boligfelt ved Lundestranda.

I 2021 har både Nygård barneskole og Lund ungdomsskole blitt renovert og bygget ut. De siste årene har det blitt investert betydelig i bygningsmassen til skole og barnehager. Disse investeringene bygger opp under satsingsområdet «livskvalitet» og spesielt mål nr. 4 og 7. Kommunedirektøren fremhever at gode skoler og barnehager har stor betydning for unge i etableringsfasen. Så vil det være en løpende avveining av hvordan investeringsmidlene skal disponeres.

Kommunedirektøren vil også trekke frem at det i 2023 budsjettet er avsatt midler til en ny stilling som miljøarbeider på Nygård barneskole i tillegg til midler til samarbeidsprosjektet «skolelos». I rammen er det også en videreføring av de midlene som ble avsatt i 2020 for å sikre økt pedagogtetthet i skolen, tidlig innsats, leirskoleopphold etc. Selv om noe av dette er lovpålagte krav vil kommunedirektøren trekke frem at dette er viktige fokusområder som på en god måte bygger opp under satsingsområdet «livsglede» uavhengig av lovpålegg eller ikke.

Lund kommune har også de siste årene hatt en stor-satsing på «chromebook i skolen». Dette prosjektet er videreført i 2022 og økonomiplanen. Chromebook ble også anskaffet til politikerne for perioden 2020-2024 på bakgrunn av gode erfaringer bl.a. innenfor skolen. Kommunedirektøren vil trekke frem det viktige frivillighetsarbeidet som skjer i kommunen og understreke at kommunen i årene fremover ønsker være en god støttespiller for å bygge opp under dette viktige arbeidet. Lund kommune ønsker å bidra til at frivillighetssentralen klarer å oppfylle kravet om en egenfinansieringsandel på 40%.

Oppsummert mener kommunedirektøren at kommunen gjør en god jobb for å nå målsettingene tilknyttet livskvalitet, men at dette arbeidet kan bli enda mer konkret og målrettet. Kommunedirektøren ønsker en tydeligere konkretisering av dette arbeidet i kommende kommuneplan.

✓ Arbeidsplasser

- Mål 1: Sikre gode rammebetingelser for eksisterende og nye virksomheter, herunder tilgang på næringsareal.
- Mål 2: Opprettholde en aktiv landbruksnæring.
- Mål 3: Sørge for et godt samarbeidsklima med næringslivet.
- Mål 4: Lund kommune skal være en attraktiv kommune for gründere og nyetablerere.
- Reetablere Uninor-avdeling i kommunen

Lund kommune har de siste årene hatt stort fokus på næringsrettet arbeid. Kommunen har i årene 2017 til 2019 bevilget midler til kjøp av næringssjefstjenester fra LNU AS for å sikre at dette arbeidet har hatt høy prioritet. LNU AS ble vedtatt nedlagt i 2019, omtrent samtidig ble Lund Tomteselskap AS etablert som et ledd i å styrke næringsarbeidet ytterligere.

Det er svært viktig at kommunen har fokus på å utvikle eksisterende og legge til rette for attraktive bomiljøer. Kommunedirektøren vurderer det som et vesentlig kriterium for vekst i årene fremover at kommunen lykkes i arbeidet med å tiltrekke seg nye arbeidsplasser samtidig som eksisterende arbeidsplasser opprettholdes. Parallelt med dette arbeidet er det svært viktig at kommunen er en lagspiller for gründere og landbruksnæringen slik at vilkårene for å lykkes er gode. Når det gjelder gründerveiledning samarbeider Lund

kommune med SKAPE m.fl.

I september 2020 ble det gjennomført en workshop i regi av prosjektet «smarte og attraktive Lund». Våre samarbeidspartnere i dette prosjektet er bl.a. Rogaland fylkeskommune og Nordic Edge. Kommunedirektøren ønsker å trekke frem denne samlingen som et «startskudd» på arbeidet med å videreutvikle Lund-samfunnet inn i fremtiden.

Kommunedirektøren vil, i samarbeid med andre relevante, fortsette disse prosessene videre fremover.

Lund kommune er også en aktiv eier der kommunen har eierinteresser og søker å bidra til en positiv utvikling i selskapene og på tvers, slik at det skapes synergier.

Godt næringsutviklingsarbeid handler først og fremst om vilje og ønske om å få noe til. Kommunedirektøren opplever både administrativ og politisk ledelse som villige og positivt innstilte til dette arbeidet i årene fremover.

Med hensyn til landbruksnæringen (landbruksareal) er det viktig at Lund kommune er en aktiv part i dialogen med Nye Veier AS vedr. utbyggingen av ny E-39. Lund kommune har også en egen landbrukssjef som har god dialog med landbruksnæringen i kommunen.

✓ Infrastruktur

- Mål 1: Energinettet må kunne ta imot ny grønn energi fra planlagte minikraftverk.
- Mål 2: Det må etableres en framtidsrettet fylkesveg mellom Sokndal og Lund samt mellom Lund og Sirdal.
- Mål 3: En funksjonell og trafiksikker E-39 og jernbane gjennom kommunen hensyn tatt til støyprobatikken.
- Mål 4: Tilstrebe et funksjonelt og oppdatert kommunalt vegnett med fastdekke på alle veger/gater innen 2020.
- Sikre en god og digital infrastruktur i hele kommunen med muligheter for alle kommunens innbyggere til å koble seg til bredbåndet innen 2017

Arbeidet med å sikre en fremtidsrettet utvikling innenfor infrastrukturen er svært viktig for å lykkes med flere av de øvrige målsettingene i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Infrastruktur omtales ofte som selve grunnmuren med bakgrunn i at det ofte er en forutsetning med gode veier og god bredbåndsdekning for både bosetting og næringsetablering, som igjen er førende for arbeid med å bedre livskvalitet og tettstedsutvikling.

Infrastrukturarbeid er lange prosesser som krever oppmerksomhet og innsats over tid. Lund kommune har etter kommunedirektørens oppfatning vært en aktiv pådriver både inn mot fylke og sentrale myndigheter for å sikre midler til vei, jernbane, brebånd og sikringstiltak (flomsikring). Selv om arbeidet fra kommunens side har vært godt har en kun delvis lyktes i å sikre midler til nødvendige tiltak. Det er mange kommuner og instanser som kjemper om de samme midlene – som igjen medfører at veien frem til bevilgninger ofte er lang.

Det store flomsikringsprosjektet er avsluttet på bakgrunn av manglende finansiell støtte fra sentrale myndigheter. Kommunen har imidlertid sammen med NorDan gjennomført et prosjekt som avhjelper risikoen for betydelige flomskader.

Sommeren 2022 ble ny gangbro over Moisåna offisielt åpnet. Den nye gangbroen tjener flere viktige formål, bl.a. at sentrum bindes tettere sammen og god tilgjengelighet til flomsikringstiltakene som er bygget under broen. Broprosjektet var et samarbeidsprosjekt med NorDan.

Når det gjelder eget veinett har kommunedirektøren lagt inn økte driftsmidler til veivedlikehold. I tillegg er det innarbeidet investeringsmidler til nyasfaltering på MNOK 0,8 hvert år i økonomiplanperioden. Bevilgningen er viktig for å unngå at vedlikeholdsetterslepet blir for stort.

Det er kommunedirektørens oppfatning at Lund kommune har mye godt på gang innenfor infrastrukturarbeidet, bl.a. jobbes det på tvers av flere kommuner i regionen med å sikre midler til utbygging av breibåndsnett. Både administrasjon og politisk ledelse jobber løpende med å få på plass bevilgninger til trafiksikringstiltak, flomsikring, utbedring av fylkesveier og asfaltering av egne kommunale veier.

4.5 Beredskap

I kommende budsjett og økonomiperiode skal det gjennomføres en revisjon av blant annet overordnet beredskapsplan og ROS. Planer underordnet disse skal deretter revideres.

I tillegg til å ta stilling til selve planformatene, må vi implementere erfaringer fra pandemien samt situasjonen vi er i nå med krig i Europa og energikrise i Europa.

Vi skal også reetablere et beredskapsråd, samt vurdere sammensetningen av de ulike elementene som inngår i kriseberedskapen.

Cyberkriminalitet i ulike former er noe vi hører stadig oftere om i pressen, eksempelvis systemer som ikke fungerer og kan skape negative følger for viktige samfunnsfunksjoner osv. Datasikkerhet er, og vil være, et av de viktige temaene for kommunene nå og fremover. Vi har som mål å beskytte informasjonssystemet vårt mot uautorisert tilgang, skade eller misbruk.

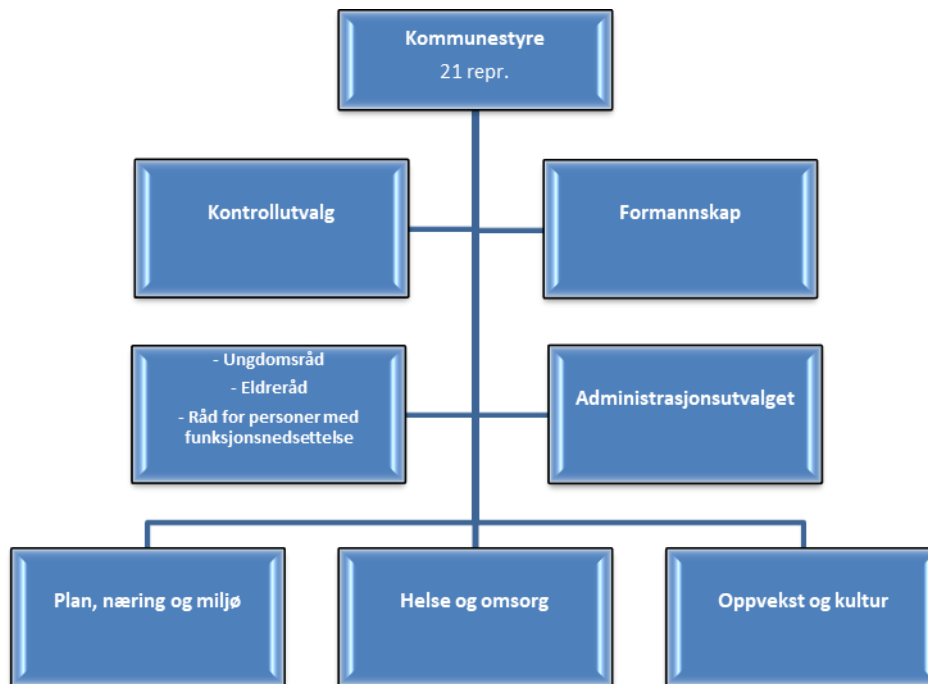
Vi er i konstant endring. Vi tar i bruk ny teknologi og digitaliserer deler av prosessene våre. Endringene skjer stadig hurtigere, og vår IKT portefølje består av både nye og gamle systemer som er basert på ulik teknologi og som skal fungere i sammen. Vi tar også i bruk skytjenester som driftes av andre leverandører.

Økende bruk av digitale tjenester fører ofte til enklere drift, økt produktivitet og mer automatisert sikkerhet. Men, det kan også gjøre at det blir mer komplisert, mer eksponering av data og mindre oversiktlig. Dette er en utfordring for sikkerheten vår.

Vi må hele tiden strebe etter den kunnskapen som trengs for å holde oss oppdatert på nye trusler og teknologier. Dokumenterte prinsipper og tiltak vil etablere et godt forsvar mot cybertrusler.

5. Organisering av kommunen

5.1 Politisk organisering

Kommunestyret er kommunens øverste organ. Kommunestyret gjør vedtak på vegne av kommunen så langt ikke annet følger av lov eller delegasjoner. Kommunestyret vedtar og ajourholder et eget delegasjonsreglement.

Formannskapet behandler alle økonomisaker for kommunen, og øvrige saker i henhold til delegasjonsreglementet. Formannskapet har også funksjon som klagenemnd i saker som ikke er vedtatt av formannskap eller kommunestyret eller der annet følger av lov.

Kontrollutvalget skal forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på vegne av kommunestyret. De har også ansvar for å påse at kommunens regnskap blir revidert på en betryggende måte. Kontrollutvalget er hjemlet i kommuneloven.

Ungdomsråd, eldreråd og råd for personer med funksjonsnedsettelser er hjemlet i lovverket, og er rådgivende organer for kommunestyret. De skal behandle og gi innspill alle saker som omhandler deres respektive områder.

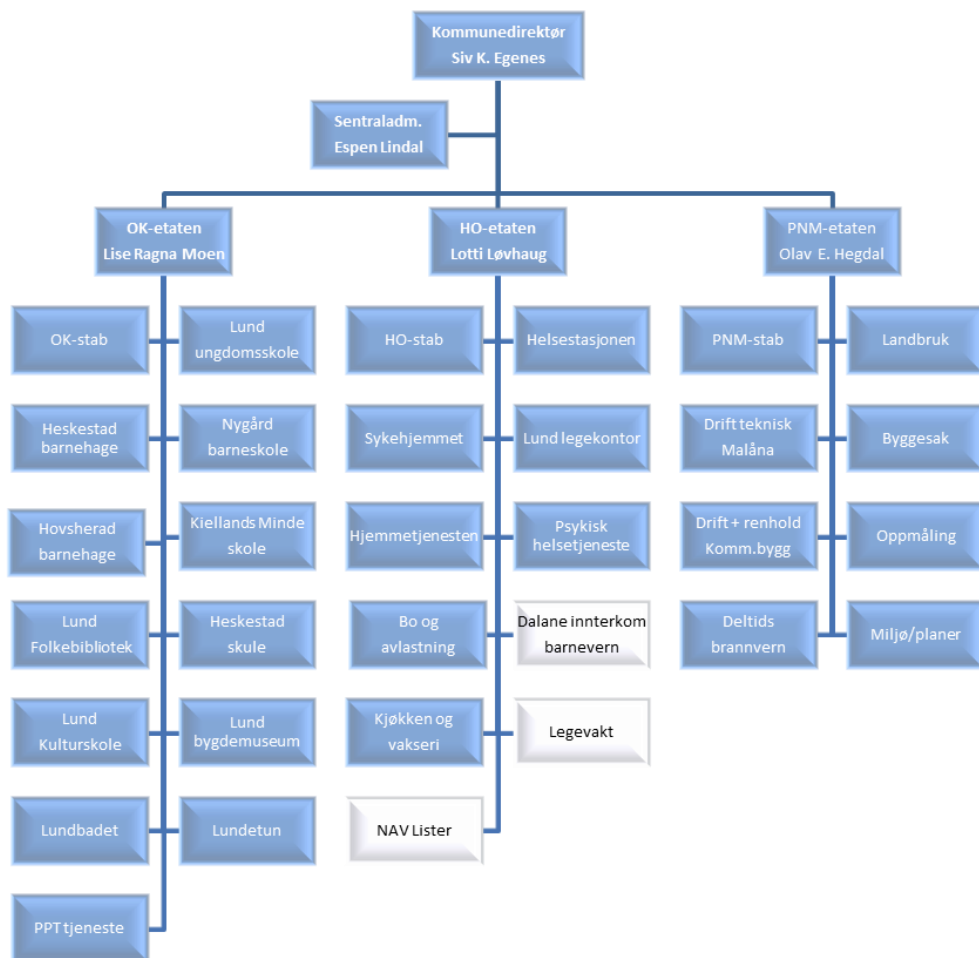
Administrasjonsutvalget består av formannskapet og 3 representanter for de ansatte. De skal godkjenne reglementer og andre overordnede bestemmelser som angår arbeidstakernes tilsettings- og arbeidsvilkår. Administrasjonsutvalget er hjemlet i lovverket.

Plan, næring og miljøutvalget består av politisk valgte medlemmer som behandler saker som naturlig hører inn under det tekniske og planmessige forvaltningsområdet. PNM-utvalget innstiller i saker til kommunestyret og treffer avgjørelser i saker iht. delegasjonsreglementet.

Helse og omsorgsutvalget består av politisk valgte medlemmer som behandler saker som naturlig hører inn under forvaltningsområdet helse og omsorg. HO-utvalget innstiller i saker til kommunestyret og treffer avgjørelser i saker iht. delegasjonsreglementet.

Oppvekst og kulturutvalget består av politisk valgte medlemmer som behandler saker som naturlig hører inn under forvaltningsområdet oppvekst- og kultur. OK-utvalget innstiller i saker til kommunestyret og treffer avgjørelser i saker iht. delegasjonsreglementet.

5.2 Administrativ organisering

Kommunedirektøren er øverst administrative leder og utgjør sammen med de 4 kommunalsjefene kommunens ledergruppe. Lund kommune har 4 etater som ledes av hver sin kommunalsjef. Med virkning fra 01.01.2022 inngår Lund kommune i et nytt vertskommunesamarbeid i Nav Lister.

6. Dagens situasjon og framtidsutsikter – nøkkeltall og beskrivelse

Lund kommune er generelt sett en god kommune å bo og leve i. Vi har gode resultater på mange områder, og statistikk viser at mye fungerer bra i Lund. I dette kapitlet belyses områdene folkehelse, befolkningsutvikling- og sammensetning, og kvalitet på tjenestetilbudet. I tillegg viser vi hvordan kommunens midler prioriteres i forhold til tjenesteområder, økonomiske nøkkeltall og personalmessige forhold, bl.a. nærvær, trivsel og kompetanse.

Dette kan bidra til et bilde av hva som kan være viktig å satse på i Lund og hva vi bør jobbe med i tiden fremover.

6.1 Folkehelse

Folkehelseloven regulerer blant annet kommunens plikter i forhold til folkehelsearbeid. Formålet med loven er blant annet å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse og jevner ut sosiale helseforskjeller.

Gjennom folkehelseloven har landets kommuner og fylkeskommuner fått ansvar for å ha oversikt over helsetilstanden og faktorer som påvirker helsen.

Folkehelseinstituttet (FHI) utarbeider årlig en folkehelseprofil for alle landets kommuner. Oversikten kan i sin helhet lastes ned fra FHI sine [nettsider](#). Folkehelseprofilen har ikke endret seg i nevneverdig grad sammenliknet med fjoråret.

Med utgangspunkt i rapporten fra FHI og kommuneprofilen, må følgende områder anses som utfordrende i Lund kommune:

- ✓ Øke trivsel på skolen
- ✓ Lavt utdanningsnivå
- ✓ Høy forekomst av muskel- og skjelettlidelser
- ✓ Øke treningsmengden blant unge
- ✓ Mange uføretrygdete relativt til snitt i Rogaland

Områder der Lund kommune kommer godt ut på folkehelsebarometeret er:

- ✓ Få barn av enslige forsørgere
- ✓ Få med vedvarende lav inntekt
- ✓ God luftkvalitet
- ✓ Godt drikkevann
- ✓ Få psykiske plager blant unge
- ✓ Relativt få psykiske symptomer/lidelser

Folkehelsebarometer for kommunen

I oversikten nedenfor sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall. I figuren og tallkolonnene tas det hensyn til at kommuner og fylker kan ha ulik alders- og kjønnsammensetning sammenliknet med landet. Klikk på indikatornavnene for å se utvikling over tid i kommunen. I KommuneHelse statistikkbank, <http://khs.fhi.no> finnes flere indikatorer samt mer informasjon om hver enkelt indikator.

Vær oppmerksom på at også «grønne» verdier kan innebære en folkehelseutfordring for kommunen, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. Verdiområdet for de ti beste kommunene i landet kan være noe å strekke seg etter.

- Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
- Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
- Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- ▬ Verdien for landet som helhet
- ▬ Variasjonen mellom kommunene i fylket
- De ti beste kommunene i landet

Tema	Indikator (klikkbare indikatornavn)	Kommune	Fylke	Norge	Enhet (*)	Folkehelsebarometer for Lund
Befolkning	1 Personer som bor alene, 45 år +	21,8	23,2	26,1	prosent	
	2 Andel i yrkesaktiv alder (16-66 år)	62	66	66	prosent	
Oppvekst og levekår	3 VGS eller høyere utdanning, 30-39 år	78	82	80	prosent	
	4 Vedvarende lavinntekt, alle aldre	8,7	8,8	10,2	prosent	
	5 Inntektsulikhet, P90/P10	2,4	2,9	2,8	-	
	6 Barn av enslige forsørgere	10,6	12,7	14,8	prosent	
	7 Mottakere av uførepensjon, 45-66 år	18,9	14,4	16,6	prosent (a,k)	
	8 Bor trangt, 0-17 år	13	14	19	prosent	
	9 Trives på skolen, 10. trinn	71	83	85	prosent (k)	
	10 Mobbes på skolen, 7. trinn	3,6	5,5	5,9	prosent (k)	
	11 Laveste mestringsnivå i lesing, 5. tr.	29	22	23	prosent (k)	
	12 Gjennomføring i vdg. opplæring	76	81	78	prosent (k)	
	13 Troen på et lykkelig liv, Ungd. 2019	78	70	71	prosent (a,k)	
Miljø, slader og sykdom	14 Drikkevann, hygienisk og stabilt	100	88	90	prosent	
	15 Luftkvalitet, finkornet svevestøv	3,1	4,3	4	µg/m³	
	16 Valgdeltakelse, 2021	76,6	78,1	77,2	prosent	
	17 Trygt i nærmiljøet, Ungdata 2019	86	82	85	prosent (a,k)	
	18 Med i fritidsorganisasjon, Ungd. 2019	59	65	65	prosent (a,k)	
	19 Ensomhet, Ungdata 2019	22	23	22	prosent (a,k)	
	20 Fornøyd med lokalmiljøet, Ungd. 2019	50	66	68	prosent (a,k)	
Helse- og livsstil	21 Trener sjeldnere enn ukentlig, 17 år	44	27	27	prosent (k)	
	22 Skjermtid over 4 timer, Ungd. 2019	36	35	34	prosent (a,k)	
	23 Røyking, kvinner	2,3	3,5	3,4	prosent (a)	
Helsestand	24 Forventet levealder, menn	78,8	80,2	79,9	år	
	25 Forventet levealder, kvinner	83,6	84,1	83,8	år	
	26 Utd.forskjeller i forventet levealder	-	4,9	5	år	
	27 Fornøyd med helse, Ungd. 2019	62	68	70	prosent (a,k)	
	28 Psykiske plager, Ungd. 2019	6,1	15	15	prosent (a,k)	
	29 Psykiske sympt./lidelser, 0-74 år	133	155	160	per 1000 (a,k)	
	30 Muskel og skjelett	371	320	316	per 1000 (a,k)	
	31 Overvekt og fedme, 17 år	15	20	22	prosent (k)	
	32 Hjerter- og karsykdom	15,7	17,2	17,1	per 1000 (a,k)	
	33 Tykk- og endetarmskreft, nye tilfeller	63	86	82	per 100 000 (a,k)	
	34 Vaksinasjonsdekning, meslinger, 9 år	-	97,5	96,9	prosent	

Kommunalsjef HO opplyser om at det arbeides løpende med å forbedre folkehelsearbeidet i kommunen gjennom ulike satsingsordninger. Samtidig er det slik at dette er et langsiktig og utfordrende arbeid som krever tett samarbeid på tvers av etatene og de prioriterte områdene. Sentrale myndigheter er også en sentral aktør i dette arbeidet gjennom nasjonale satsinger i statsbudsjettene.

Lund kommune har utarbeidet en egen folkehelseplan. Planen er utdatert og må oppdateres. Dette arbeidet har blitt skjøvet frem i tid pga. andre trengende oppgaver og endring i bemanning. Kommunalsjef for helse- og omsorgsetaten anser det som sannsynlig at planen blir oppdatert og vedtatt i løpet av 2023.

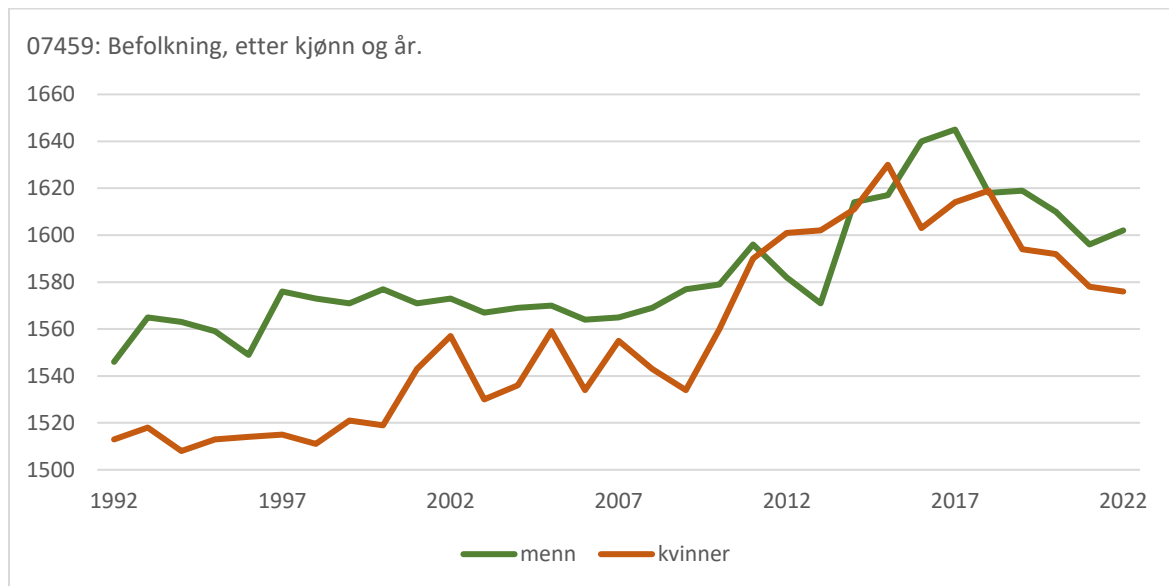
Planen inneholder følgende hoved- og delmål (planen er under revisjon):

- ✓ Fremme god helse, trivsel inkludering og utjevne sosiale helseforskjeller

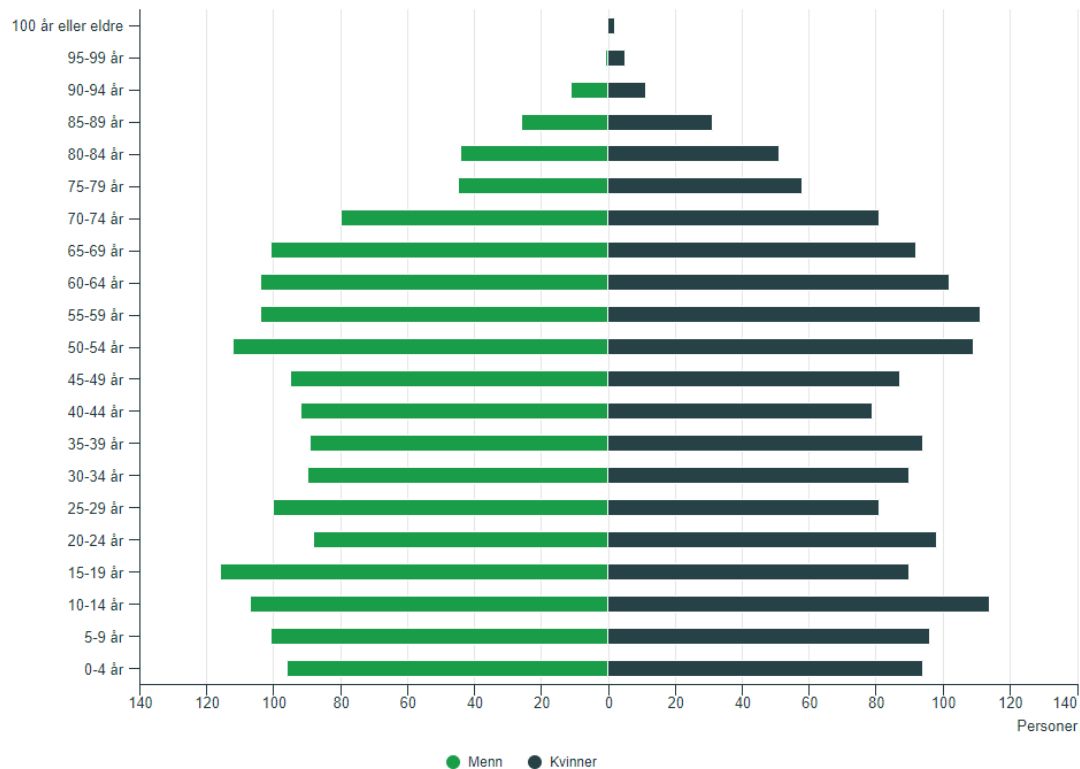
- Trygg oppvekst
- Høy kvalitet i barnehagene
- Helsefremmende skoler
- Frisk i friluft
- Fremme god helse
- Aktiv aldring
- Kultur gir trivsel
- Tett samarbeid med frivillige
- ✓ Sikre politisk og administrativ forankring av folkehelsearbeidet
 - Folkehelseplanen skal nyttes aktivt i alle ledd
 - Folkehelseperspektivet skal ivaretas i kommunens samfunns- og arealplanlegging på alle nivåer
- ✓ Drive et kunnskapsbasert folkehelsearbeid
 - Ha oppdatert oversikt over helsetilstanden i kommunen

6.2 Befolkningsstatistikk

Som del av arbeidet med å planlegge og tilpasse tjenestene til behovene er det viktig å ha prognoser for befolkningsutviklingen og de demografiske forholdene. I dette avsnittet ser vi nærmere på befolkningsstatistikk for Lund kommune. Tallene er basert på prognoser og er ikke en sikker oversikt over utviklingen. Det betyr at det er usikkerhet knyttet til tallene.

Av figuren ovenfor ser vi utviklingen blant innbyggerne fordelt etter kvinner og menn. Figuren viser at det i de fleste år er flere menn enn kvinner i Lund kommune. Pr. 2. kvartal 2022 var det registrert 3 171 innbyggere i Lund kommune. Dette er en nedgang på 9 personer sammenliknet med samme periode året før.

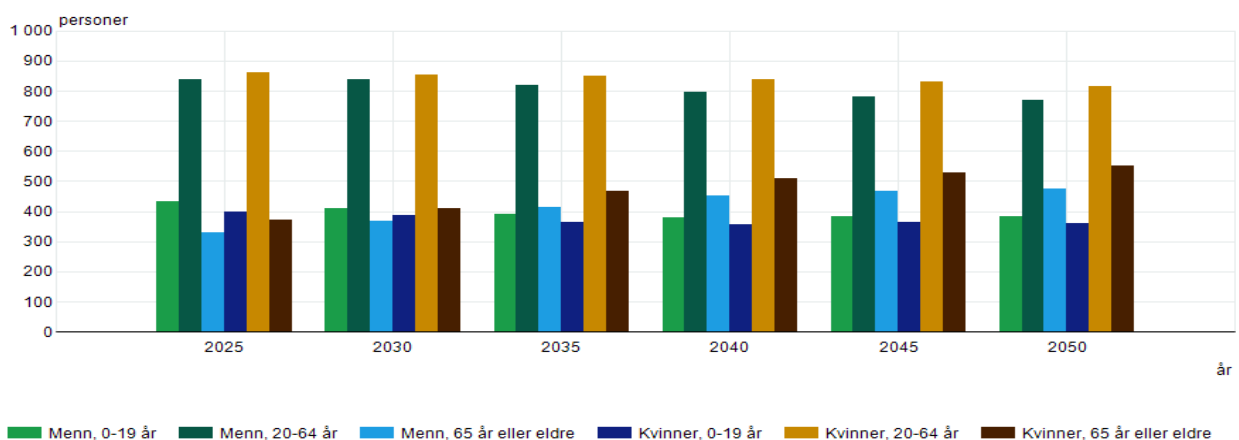
Figuren ovenfor viser sammensetningen av innbyggerne i Lund kommune, aldersmessig fordelt etter kjønn pr. 2. kvartal 2022.

SSB sine prognoser for befolkningsutviklingen i Lund er oppsummert i figuren nedenfor. Figuren er delt inn etter kvinner og menn samt aldersgruppene 0-19 år, 20-64 år og 65 år eller eldre. Figuren viser prognosene for perioden 2025-2050.

SSB har 3 ulike anslag: hovedalternativet, høy vekst og lav vekst.

Med utgangspunkt i hovedalternativet, som er den mest sannsynlige utviklingen, anslår SSB følgende utvikling for Lund kommune:

12882: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter kjønn, alder og år. Lund, Hovedalternativet (MMMM).

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Av diagrammet ser vi at andelen kvinner og menn på 65 år eller eldre vil øke i årene fremover på bekostning av de to andre aldersgruppene. I 2025 anslår SSB at 701 innbyggere i Lund kommune vil være 65 år eller eldre – 111 personer flere enn i 2020. Denne utviklingen fortsetter også i årene etter 2025. Dette innebærer at det vil bli flere eldre i Lund kommune i årene som kommer – noe som vil kreve en dreining av ressursene fra barn og unge over til helse og omsorgstjenester. Dette er en kjent utvikling i svært mange av landets kommuner. SSB anslår i sitt hovedalternativ følgende befolkningsutvikling i Lund:

Antall innbyggere Lund kommune, prognose SSB				
	2025	2030	2035	2040
Menn	1 601	1 620	1 626	1 630
Kvinner	1 628	1 653	1 682	1 707
Sum	3 229	3 273	3 308	3 337

SSB anslår en vekst i folketallet på ca. 0,8 % i perioden 2020 til 2025, tabellen er uendret i fht. fjoråret.

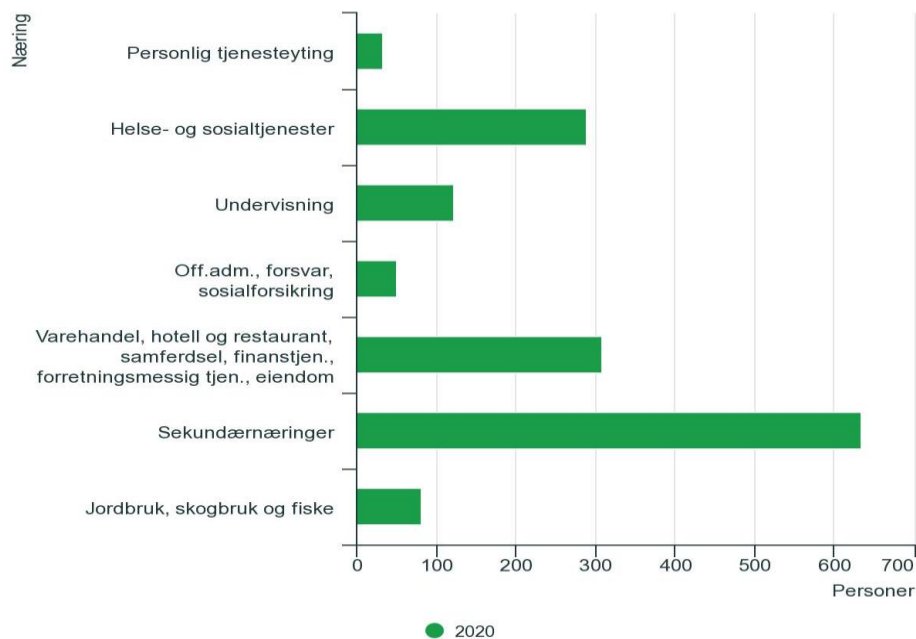
For perioden 2022-2026 anslår SSB følgende utvikling i befolkningstallet i Lund kommune:

<i>Antall innbyggere i Lund kommune, prognose hovedalternativ</i>					
Aldersgruppe/år	2022	2023	2024	2025	2026
0 år	33	31	31	31	31
1-5 år	200	202	191	179	177
6-12 år	313	312	305	307	302
13-15 år	129	118	132	143	143
16-19 år	154	166	173	170	166
20-44 år	913	912	900	891	901
45-66 år	910	895	890	889	874
67-79 år	372	402	425	435	454
80-89 år	148	144	141	149	151
90 år eller eldre	31	30	32	35	39
Sum	3203	3212	3220	3229	3238

Av tabellen ser vi at antall barn i barnehage- og barneskolealder holdes relativt stabilt i perioden 2022-2023, mens det i 2025 forventes at antall barn i barnehage- og barneskolealder vil synke.

Figuren nedenfor viser sammensetningen av innbyggernes arbeid og utdanning.

Hva innbyggerne jobber med

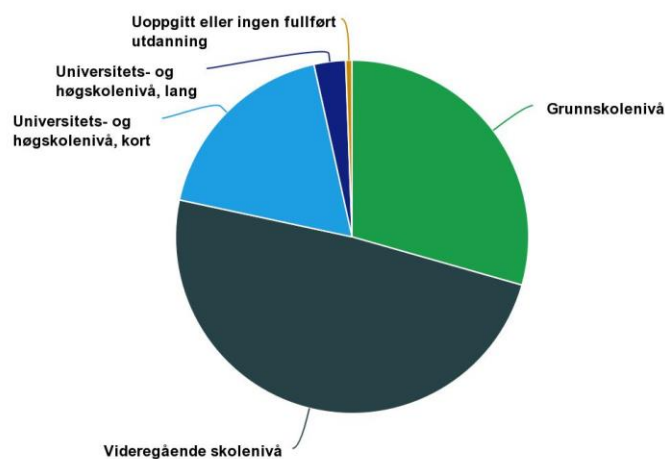
Kilde:

Sysselsetting, registerbasert, Statistisk sentralbyrå

Av figuren ser vi at flesteparten av innbyggerne i Lund i yrkesaktiv alder arbeider innenfor sekundærnæringen, mens fordelingen mellom gruppene «varehandel, eiendom, forretningsmessig tjenesteyting, samferdsel» og «helse- og sosialtjenester» er relativt lik. Sammensetningen er stabil og endrer seg lite fra år til år. SSB opplyser om at det pr. 2022 er 560 personer som pendler til arbeid ut av kommunen, mens 400 personer pendler til arbeid i Lund kommune.

Figuren nedenfor viser innbyggernes utdanningsnivå.

Høyeste fullførte utdanningsnivå

Av figuren ser vi at i overkant av 75% av innbyggerne i Lund kommune har grunnskole og videregående skole som høyest fullførte utdanning. Oversikten er ikke endret i vesentlig grad sammenliknet med samme periode i fjor. Sammenlikner vi denne oversikten med år 2010 ser vi en prosentmessig økning i utdanning på universitets- og høyskolenivå samt fagskole. Samtidig ser vi en nedgang innenfor grunnskole/videregående skolenivå.

6.3 KOSTRA nøkkeltall 2021

Nøkkeltall	Lund	Sokndal	Bjerkreim	Flekkefjord	Eigersund	KOSTRA-gr. 4*	Landet uten Oslo
Netto driftresultat i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	5,0	2,6	8,9	2,6	3,0	4,0	4,2
Årets merforbruk i driftsregnskapet i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,2	0,0
Arbeidskapital ex. premieavvik i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	21,0	57,9	29,0	14,1	26,6	20,9	23,0
Netto renteeksponering i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	32,5	41,1	-12,7	50,8	38,7	46,9	48,6
Langsiktig gjeld ex pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	90,4	126,7	42,7	93,2	118,0	99,1	114,5
Frie inntekter per innbygger (kr)	70060	73749	69023	67338	63002	70457	63840
Fri egenkapital drift i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	10,5	21,3	22,9	13,1	20,5	11,7	13,7
Brutto investeringsutgifter i prosent av brutto driftsinntekter (prosent)	12,1	13,3	5,7	14,6	17,7	13,4	13,9
Egenfinansiering av investeringene i prosent av totale brutto investeringer (prosent)	21,4	45,6	76,6	22,9	29,8	23,5	37,8

*Lund, Sokndal, Bjerkreim og Flekkefjord er en del av KOSTRA-gruppe 4

Tallene i tabellen er på konsernnivå – noe som for Lund sitt vedkommende kun medfører små forskjeller mellom kommunens eget regnskap og tallene hentet fra KOSTRA.

Netto driftsresultat for regnskapsåret 2021 ble positivt med 5,0 %. Resultatet for 2021

muliggjorde en avsetning til disposisjonsfond på MNOK 14,4. Dermed er beholdningen på disposisjonsfondet MNOK 31,4 etter avsetning i 2021. Regnskapsårene 2020 og 2021 har vært preget av ekstraordinære omstendigheter knyttet til koronapandemien, det er derfor viktig å være klar over at disse regnskapsårene ikke gir et godt nok grunnlag for å vurdere hvorvidt den underliggende driftssituasjonen er bærekraftig eller ei.

Av nøkkeltallene ovenfor ser vi at Lund kommune sin fondsbeholdning nå nærmer seg gjennomsnittet for KOSTRA-gruppen. Videre ser vi at egenfinansieringsgraden av investeringene er lavere enn gjennomsnittet for KOSTRA-gruppen, og betydelig lavere enn i 2020 hvor egenfinansiering lå med en andel på ca. 40 %. For årene fremover vil det være viktig å bremse omfanget av lånefinansierte investeringer ettersom økt lånerente vil få stor innvirkning på handlingsrommet i driften.

Gjeldsnivået i seg selv er ikke urovekkende høyt og ligger nå på 90,4%, noe som er en nedgang på ca. 3% siden fjoråret. Det er imidlertid viktig å se gjeldsnivået i sammenheng med driftens evne til å håndtere en økning i finanskostnadene. En økning i finanskostnadene (som er varslet for årene fremover) vil innskrenke handlingsrommet i budsjettet i betydelig grad.

Kommunen har god likviditet (arbeidskapital) og de frie inntektene ligger på et middels nivå i sammenligningsgruppen. Likviditeten i kommunen styres tilfredsstillende der låneopptak til årets investeringer bes utbetalt etter behov (i hovedsak i midten av året). Dette medfører noe lavere finanskostnader på det enkelte lån.

Tabellen nedenfor viser kommunens prioritering av ressursene innenfor enkelte områder.

Prioritering: Hva bruker vi i forhold til andre i kroner per innbygger?	Lund	Flekkefjord	Eigersund	Sokndal	Bjerkreim	KOSTRA-gruppe 4	Landet eks. Oslo
Netto driftsutgifter til politisk styring og kontrollvirksomhet	1147	581	661	969	1257	978	523
Netto driftsutgifter til administrasjon	6175	3549	3949	6583	7499	5630	3991
Netto driftsutgifter til barnehager	7458	7694	8589	8411	8424	7259	8042
Netto driftsutgifter til grunnskole	18322	13693	13607	15321	20360	13458	11992
Netto driftsutgifter til helsestasjon og skolehelsetjeneste	1008	763	684	624	1145	856	835
Netto driftsutgifter til helse- og omsorgstjenester i institusjon	10913	10858	5661	15386	7889	10375	8124
Netto driftsutgifter til landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling	287	223	177	191	0	371	135
Netto driftsutgifter til kulturskoler	787	327	509	798	881	493	345
Netto driftsutgifter til barnevern	1098	465	686	903	1236	880	781

Tabellen ovenfor viser Lund kommune sin ressursbruk målt i kroner pr. innbygger til de utvalgte tjenesteområdene. Kolonnen for Lund kommune er merket grønn der vi drifter billigere i 2021 enn i 2020. Det er viktig å være klar over at feil i rapportering eller registrering av data kan være

utslagsgivende. Av oversikten ser vi at Lund drifter dyrere i 2021 enn i 2020 innenfor de store og kostnadskrevende områdene som skole, barnevern og helsetjenester. Selv om vi i 2021 har brukt noe mer ressurser enn i 2020 innenfor flere av områdene i tabellen over, er det viktig å merke seg at vi ligger relativt jevnt med snitt for KOSTRA-gruppen. Områdene som hovedsakelig skiller seg ut her er ressursbruken i grunnskolen og kulturskolen, hvor vi ligger betydelig høyere enn KOSTRA-gruppen. Samtidig er det viktig å merke seg at vi ligger relativt jevnt med Sokndal og Bjerkreim når det kommer til ressursbruk, selv om vi i 2021 drifter dyrere innenfor en del områder enn hva vi gjorde i 2020. Vi ser også at større kommuner kommer bedre ut, spesielt innenfor administrasjon, som en følge av stordriftsfordeler.

Vi ser av tabellen at Lund kommune skiller seg positivt ut innenfor barnehageområdet, hvor vi ligger lavest blant Dalanekommunene, men noe høyere enn kommunegruppen.

Av tabellen ser vi også at skolestrukturen i Lund kommune fortsatt er kostnadskrevende og vesentlig høyere enn KG4 og landet forøvrig. Av kommunene i Dalane med tilsvarende innbyggertall kan vi se at vi ligger høyere enn Sokndal, men lavere Bjerkreim når det kommer til ressursbruk knyttet til grunnskolene.

Netto driftsutgifter pr. innbygger innenfor helse og omsorgstjenester i institusjon ligger rett over gjennomsnittet for vår kommunegruppe.

Innenfor kultursektoren ser vi at kulturskolen i Lund kommune drifter langt dyrere enn landsgjennomsnittet og KOSTRA-gruppen. Samtidig har vi en lavere ressursbruk enn Sokndal og Bjerkreim.

Kommunedirektøren har ikke lagt opp til vesentlige endringer innenfor skole i sitt forslag til budsjett for 2023. Kommunedirektøren understreker imidlertid at dette er et svært kostnadskrevende område der kommunen kan redusere sine driftsutgifter i vesentlig grad ved strukturelle omlegginger.

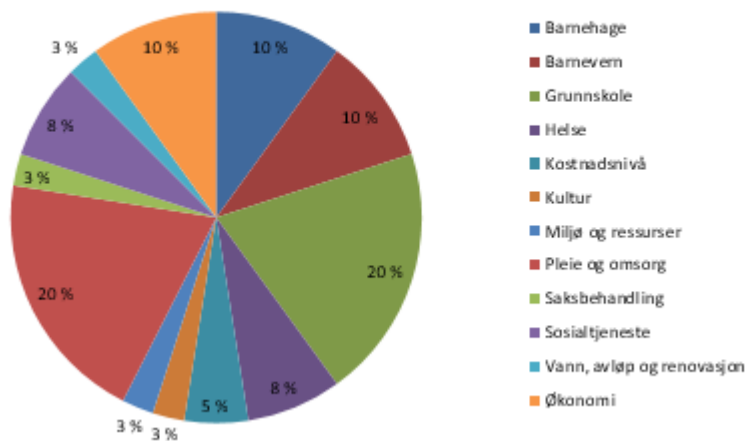
Fremover kan vi forvente økte kostnader knyttet til barnevern som følge av barnevernsreformen. Det er usikkert hvordan barnevernsreformen vil slå ut for de øvrige kommunene i sammenligningsgruppen. Av tabellen over ser vi at Lund drifter høyere enn både landsgjennomsnitt og KOSTRA-gruppen. For 2021 hadde Bjerkreim noe høyere kostnader knyttet til barnevern enn hva Lund hadde.

Det er usikkert hvordan barnevernsreformen vil slå ut for de øvrige kommunene i sammenligningsgruppen.

6.4 Kvalitet på tjenestene

Kommunebarometeret er en rangering av kommunene ut fra en rekke nøkkeltall, og er et forsøk på å si noe om kvalitet på tjenestene. Kommunebarometeret består av følgende sektorer, som vektes ulikt i den samlede rangeringen, tall i %:

Vekting i barometeret

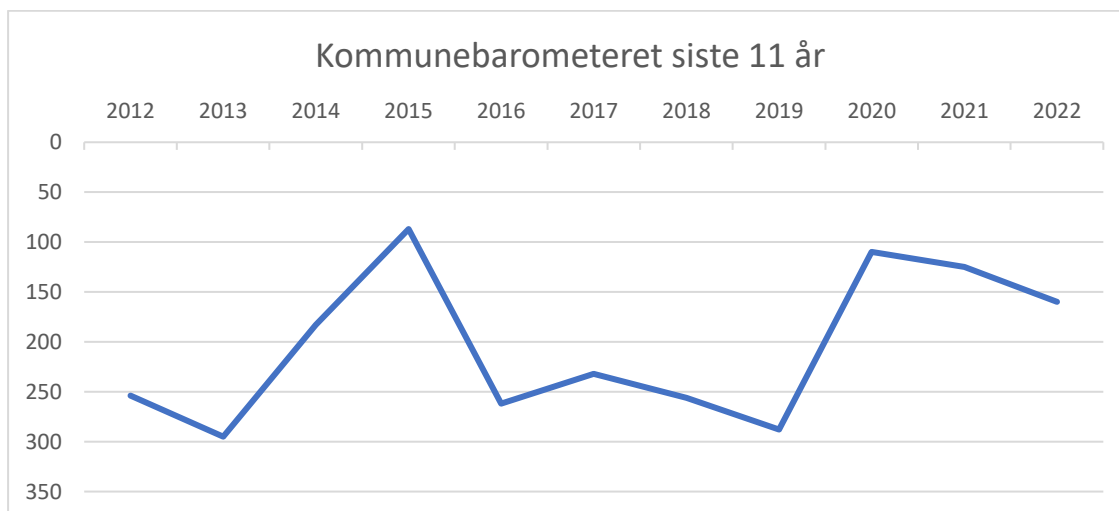

Hva som oppfattes som god kvalitet på tjenestetilbudet er i stor grad en subjektiv vurdering. Det er likevel mulig å anta noe om kvalitet på tjenestetilbudet ut fra analyse av nøkkeltall. F.eks. kan man anta at kvaliteten på tjenestetilbudet i Lund kommune samlet sett er relativt bra ettersom kommunen havner blant de 45 % beste kommunene i kommunebarometeret for 2022.

Dersom vi ser mer detaljert på rangeringen innenfor de ulike sektorene kan vi få en mer detaljert indikasjon på hvilke områder som utpeker seg i både positiv og negativ retning.

For 2022 kommer Lund kommune ut på 160. plass av totalt 356 kommuner. Det er en relativt sett god plassering og blant de 45 % beste kommunene. Lund kommune har imidlertid i flere år vært blant de 50 % dårligste kommunene. Man skal være forsiktig med å si at en dårlig/god plassering innebærer dårlig/god kvalitet på tjenestene. Kommunebarometeret kan imidlertid tjene som informasjon i det løpende arbeidet med å forbedre den kommunale driften kvalitetsmessig, men også like sentralt øke effektiviteten og produktiviteten i det kommunale tjenestetilbudet.

Figuren nedenfor viser utviklingen innenfor kommunebarometeret de siste 11 årene:

Plasseringen for 2022 viser en negativ utvikling; fra 110. plass i 2020, til 160. plass i 2022. Ser man over et lengre tid, er årets plassering relativt sett god sammenliknet med plasseringen i perioden 2016-2018. Hovedforklaringen på årets nedgang ligger i nedgang i rangering innenfor 6 av 12 sektorer.

Sektor	2018	2019	2020	2021	2022
Barnehage	389	188	45	37	149
Barnevern	368	338	105	192	166
Grunnskole	384	382	307	239	236
Helse	177	366	93	111	70
Kostnadsnivå	289	241	272	122	178
Kultur	38	42	72	134	141
Miljø og ressurser	231	306	212	240	254
Pleie og omsorg	70	193	146	163	184
Saksbehandling	28	3	53	117	74
Sosialtjeneste	29	93	6	316	142
Vann og avløp	267	167	143	105	151
Økonomi	196	233	218	87	52

Sammensetningen av tidsseriene endres over tid slik at en direkte sammenlikning med fjoråret blir unøyaktig. En må derfor basere seg på den trendmessige utviklingen over tid.

Det er viktig å være klar over at resultatene i kommunebarometeret i hovedsak benytter rapportert data fra hver enkelt kommune, i hovedsak gjennom KOSTRA systemet. Rangeringene i barometeret er derfor sårbare for feil i innrapportering, registrering av data etc.

Plasseringene i barometeret må tolkes med forsiktighet når det gjelder å bedømme om en sektor drives godt eller ikke. Dette begrunnes med potensial for feil i rapportering og ikke minst at de nøkkeltallene som er benyttet kun dekker deler av sektorens samlede virkeområde og kvalitetsindikatorer.

6.5 Kort om noen utvalgte arbeidsgivertema

Personale:

Lund kommune har pr. oktober 2022 til sammen ca. 223 årsverk faste stillinger. Det er i alt ca. 251 årsverk dersom en inkluderer vikarer og midlertidige stillinger.

Årsverk	Faste	Inkludert vikarer/midlertidige stillinger
Sentraladministrasjonen	10,3	10,7
Oppvekst- og kulturetaten	96,6	107,7
Helse- og omsorgsetaten	95,2	108,7
Plan-, næring- og miljøetaten	20,6	23,6
Totalt alle etater	222,7	250,7

Likestilling:

Andel kvinner som har et tilsetningsforhold i Lund kommune utgjør ca. 83 %. Tallet har holdt seg noenlunde uforandret de siste årene. Andelen mannlige ansatte utgjør dermed ca. 17 %. Av de

kvinnelige arbeidsplassene er ca. 67 % deltid og blant de mannlige er det ca. 51 % deltid - tallene er uforandret siden 2021. Noe av deltid er ufrivillig deltid, men undersøkelser viser at de fleste ønsker deltidsstillinger. Spesielt har det vært utfordring å få store stillingsbrøker i pleie- og omsorgssektoren. Dette gjelder også assistenter i skole og SFO.

I november 2021 forelå resultatene fra den siste deltidsundersøkelsen i Lund kommune. Av 196 deltidsansatte var det 15 stk som svarte på undersøkelsen. Dette utgjør en svarprosent på ca. 8%. Tabellen under viser antall som svarte «ja» på opplistede spørsmål.

	Antall
Ønsker større stillingsprosent	6
Villig til å jobbe på tvers av avdelinger	5
Villig til å jobbe oftere enn 3. hver helg	1
Villig til å gå i andre typer turnusordninger	3
Går i fast vikariat i tillegg til fast stilling	1

Gjennomsnittlig årslønn for kvinnene i Lund kommune er 508.00 kroner, mens den for mennene er 564.000 kroner. Lønnss skillet følger profesjon og ikke kjønn. Det er heller ikke forskjell i lønn om en er vikar eller fast ansatt.

I kommunedirektørens ledergruppe er det 2 menn og 2 kvinner. Blant avdelingslederne er det 13 kvinner og 4 menn. Både i forhold til daglig drift og rekruttering av ansatte tilstrebes mest mulig lik behandling av begge kjønn. I forhold til nyansettelse er dette med likere fordeling mellom kjønnene et viktig moment som blir og vil bli vurdert framover.

Seniortiltak:

Pr. oktober 2022 er det 25 personer (året før var det 22 personer) som er med i ordningen med et seniortillegg fra fylte 62 år, 6 av disse mottar halv sats. Anslått årlig kostnad for tiltaket er på ca. 350.000 kr og vil variere noe fra år til år. Dette gjelder kun de som har mottatt tillegg på lønn, og ikke de som velger ekstra ferie. Ordningen fordeler seg slik: Sentraladm. 1 person, OK-etaten 11 personer, HO-etaten 12 personer og PNM-etaten 1 personer.

Med utgangspunkt i alderssammensetningen av de ansatte, kan utgiftene til denne ordningen øke noe de neste årene.

I 2022 var det 6 personer i gruppen AFP 62-64 år. Lund kommune er ikke med i utjevning av denne gruppen, men egenfinansierer disse utgiftene. Det er forventet at kommunen sparer en del utgifter ved å egenfinansiere dette fremfor å delta i utjevningsordningen. Det er få personer i Lund kommune som er med i denne ordningen.

Lærlinger:

Per utgangen av august 2021 hadde Lund kommune i alt 9 lærlinger i arbeid. Lund kommune har som mål at det til enhver tid skal være lærlinger ansatt i kommunen og har lang og god erfaring med lærling-arbeid.

Personer med redusert funksjonsevne

Lund kommune som IA-bedrift er åpen for personer som NAV har avklart og som har behov for

utprøving av sin arbeids- og funksjonsevne i det ordinære arbeidsliv. Per 2022 er det ansatt 2 personer i Lund kommune på spesielle vilkår der den ansattes lønn i stor grad blir dekket via NAV-systemet.

Kompetanseheving og utvikling av kunnskap

De ansattes kompetanse er den utvilsomt største ressursen kommunen har. Det er av stor betydning at kommunen lykkes i arbeidet med å holde på og videreutvikle den kunnskapen de ansatte besitter. Kommunen arbeider løpende med kompetanseheving og utvikling av de ansattes kunnskap gjennom både interne og eksterne læringsmiljøer. Det er et mål at de ansatte til enhver tid skal besitte den kunnskapen som er nødvendig for jobbutførelsen i kommunen og at de ansatte skal få mulighet til å utvikle sin kunnskap gjennom sitt arbeid i Lund kommune.

7. Kommentar øvrige sentrale budsjettområder

I dette kapitlet gis det en kort beskrivelse av sentrale budsjettområder.

7.1 Selvkost

Selvkost defineres som «den merkostnad kommunen påføres ved å produsere en bestemt vare eller tjeneste».

Kommunen kan kreve å få dekket sine utgifter med å levere viktige tjenester der selvkost setter den øvre ramme for brukerbetalingen. Dette er hjemlet i forskrift og det er gitt retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale tjenester. I kommuneloven er det inntatt en bestemmelse om prinsipper for beregning av selvkost.

Selvkost kan/skal beregnes av:

Renovasjon der selvkost skal danne grunnlag for innbyggernes brukerbetaling.

Interkommunalt Renovasjonsselskap IKS utfører i dag denne tjenesten for Lund kommune og krever inn avgift etter selvkostprinsippene.

Vann og avløp. Utgangspunktet for loven og forskriftene er at brukerne av tjenesten i kommunen bør bære kostnadene forbundet med tjenestene. Kommunen er imidlertid ikke pålagt full kostnadsdekning. Lund kommune har selv vedtatt full kostnadsdekning innenfor selvkostområdene vann og avløp, men ikke for øvrige områder.

For områdene plan og byggesaksbehandling, kart og oppdelingsforretning og feiertjeneste kan brukerbetaling maksimalt dekke selvkost.

Lund kommune har ikke vedtatt full kostnadsdekning innenfor områdene byggesak og kart

og oppdelingsforretning og subsidierer disse tjenestene over budsjettet.

Øvrige tjenester der selvkostberegninger kan være aktuelt:

1. Kommunale boliger
2. Pleie- og omsorgstjenester
3. Skolefritidsordningen

Selvkostberegningen splittes i tre delkomponenter, **kjerneprodukt, tilleggssytelser og støttefunksjoner.**

Kostnadene ved bruk av **kjerneprodukt** er innsatsfaktorene av lønnskostnader, øvrige driftskostnader, inkludert betaling til private for utførte tjenester, og kapitalkostnader (avskrivninger og finanskostnader) for bruk av egne anleggsmidler.

Konkrete eksempler på **tilleggssytelser** er ledelse og organisering av enkelttjenester, saksbehandling og kundekontakt, fakturering og regnskap for tjenesteenheten samt øvrig kontorstøtte.

Støttefunksjoner angir aktiviteter som er pålagt eller på annen måte vil være nødvendig for kommunen som helhet slik som personalkontor, bedriftshelsetjeneste, den øverste politiske og administrative ledelse mv.

Kommunedirektøren legger til grunn at investeringer i VA-sektoren finansieres etter selvkostprinsippet som innebærer at avskrivning og kalkulatorisk renter av investeringskostnadene dekkes gjennom brukerbetalinger.

Fremtidsutsikter innenfor vann og avløpsområdet:

Kommunedirektøren vurderer pålegget om å bygge nytt kloakkrenseanlegg som et absolutt krav fra myndighetenes side. Det er ikke fastsatt noe konkret mht. tidsplan. Det er påregnelig at planleggingen av anlegget vil måtte påbegynnes innen 2 år. På det tidspunktet denne investeringen igangsettes vil det påløpe store kostnader som innregnes i selvkostområdet for avløp. Dette innebærer i sin tur at gebyrene innenfor avløpsområdet må økes for å dekke inn de økte kostnadene.

Ved utgangen av 2021 er saldoene på selvkostfondene innenfor vann og avløp positive med hhv. ca. MNOK 2,8 og 0,56. Positiv saldo på selvkostfondene er et resultat av at det over tid er innbetalt for mye i vann og avløpsavgift. Lovverket, som regulerer selvkostområdet, fastslår at for mye fakturert vann og avløpsgebyrer bør tilbakeføres abonnentene i løpet av en 5 årsperiode. Selvkostfondene er abonnentenes sine midler, og kan kun benyttes til drift.

Selvkostregnskapet for vann og avløp pr. 2021 ble beregnet til følgende:

	Inntekt	Kostnad	Overskudd/underskudd+	Selvkostfond + og FFU-
Vann	4 078 535	-4 984 245	905 710	2 810 529
Avløp/slam	4 716 592	-4 926 460	209 874	562 503

Av oversikten ser vi at selvkostfond for vann ble redusert med kr. 905 710 i 2021 som følge av høyere produksjonsutgifter enn gebyrinntekter.

Tilsvarende ser vi av oversikten at selvkostfond for vann ble redusert med kr. 209 874 som følge av høyere produksjonsutgifter enn gebyrinntekter.

I budsjettet for 2022 ble vanngebyrene redusert med 10 % mens avløpsgebyrene ble økt med 10 %. Årsaken til at gebyrene ble fastsatt slik følger av to forhold;

1. behov for å tilbakeføre for mye innkrevd vanngebyrer til abonnentene
2. behov for å tilpasse avløpsgebyrene over tid som følge pålegg om å bygge nytt kloakkrenseanlegg

En av faktorene som inngår i beregningen av kommunens selvkostområde, og som kan variere betydelig, er kostnadselementet *rentekostnader*. Rentekostnadene skal beregnes ut fra årets gjennomsnittlige restverdi på de varige driftsmidlene og kalkylerenten. Kalkylerenten er lik årets gjennomsnittlige 5-årige swaprente med tillegg på 0,5 prosentpoeng. Kalkylerenten er ment å reflektere kommunenes rentekostnad på lånefinansierte anleggsmidler, samt bortfall av renteinntekter på egenkapitalfinansierte anleggsmidler over tid.

Kalkylerenten for 2022 ligger betydelig høyere enn hva som ble lagt til grunn i budsjettet for 2022. For 2023 forventes det en ytterligere økning i kalkylerenten – som følge av forventninger om økt rentenivå.

Forventningene om økt kalkylerente trekker i retning av at både vann og avløpsgebyrene bør økes. I tillegg til renteeffekten vil høy lønns- og prisvekst i 2022 og 2023 ha en sterk innvirkning på kommunens produksjonskostnader. Kostnadsbildet har forandret seg i vesentlig grad det siste året og er i all hovedsak utenfor kommunens kontroll.

Til tross for at selvkostfond for vann forventes å vise en positiv saldo pr. 2022, foreslås det følgende justering av gebyrsatsene for 2023:

- Gebyrer for vann: økes 10 %
- Gebyrer for avløp: økes med 10 %

Avhengig av kalkylerentens størrelse, forventer kommunedirektøren, med bakgrunn i sitt forslag til regulering, at selvkostfondene reduseres ytterligere i både 2022 og 2023. Gebyrsatsene må på bakgrunn av dette forventes økt i årene som kommer. Eventuelle underskudd som ikke kan dekkes inn av selvkostfondene, vil bli fremført til senere inndekning.

7.2 Merverdiavgiftskompensasjon

Momskompensasjonsordningen ble innført for å nøytralisere de konkurransevridninger som kan oppstå som følge av merverdiavgiftssystemet. Kommunenes kjøp av varer og tjenester fra private blir gjennom kompensasjonsordningen likestilt med kommunal egenproduksjon ved at kommunen får tilbakebetalt merverdiavgift som følger av kjøpet. På bakgrunn av dette blir produksjon i egenregi sidestilt med kjøp av tilsvarende varer og tjenester i fremmedregi, rent avgiftsmessig.

Merverdiavgiftskompensasjon ytes bare for anskaffelser til bruk i den kompensasjonsberettigede virksomheten.

Følgende mva-kompensasjon i drift er lagt til grunn for kommende økonomiplanperiode:

Merverdiavgiftskompensasjon (MNOK)				
År	2023	2024	2025	2026
MNOK	10,5	8	8	8

Kommunale vann og avløpstjenester regnes som avgiftspliktig virksomhet og inngår derfor ikke i grunnlaget for merverdiavgiftskompensasjon. Merverdiavgift innenfor VAR håndteres som avgiftspliktig virksomhet med ordinær inngående og utgående merverdiavgift.

Anslagene for mva-kompensasjon for 2023 og de påfølgende årene er spesielt påvirket av høye strømpriser. I 2023 forventes det at mva kompensasjon innenfor strøm alene beløper seg til ca. 5 millioner kroner.

7.3 Rente og avdragskompensasjon for investeringer

Rente og avdragskompensasjon (såkalt amortiseringstilskudd) for investeringer ble innført av staten for å stimulere kommunene til bygging av nye sykehjemsplasser, omsorgsboliger, kirker og skolebygg. Kompensasjonen dekker renter og avdrag for bygg i omsorgssektoren, mens den bare dekker renter for skoler og kirkebygg.

For kommende økonomiplanperiode er det beregnet følgende rente og avdragskompensasjon basert på grunnlag fra Husbanken:

Rente- og avdragskompensasjon (TNOK)				
År	2023	2024	2025	2026
Skole og svømmeanlegg	102	95	86	79
Omsorgsboliger og sykehjem	1067	1055	1043	1031
Kirkebygg	72	67	63	59
Sum avrundet	1200	1200	1200	1200

For 2023-2026 er det totale amortiseringstilskuddet budsjettert med avrundet MNOK 1,2 årlig. Det er Husbankens rentenivå som legges til grunn.

7.4 Konesjonskraft- og avgifter

Konesjonskraft er en belønning som kommuner med utbygd vassdrag mottar som en kompensasjon for ulemper det medfører. Denne kraften som beregnes til selvkost, er det kommunen selv som disponerer. Den kan enten selges eller benyttes til eget bruk. Lund kommune selger all konesjonskraft til spotpris. Dette medfører økte inntekter fra salg av konesjonskraft enn tidligere år da deler av kraften ble benyttet selv. Totalt selger Lund kommune ca. 6,5 millioner kilowattimer årlig gjennom Dalane Energi konsernet til spot-pris.

Inntektene er kjærkomne for Lund kommune, og vil i en normalsituasjon med normalt strømforbruk, være tilstrekkelig til å dekke kommunens strømkostnader. Strømprisen er avgjørende for nivået på inntektene og vil derfor naturlig ha stor variasjon og stor usikkerhet.

For 2023 har Lund kommune beregnet strømutgifter og inntekter fra salg av kraft ut fra en prismodell som benyttes av kommunene i Dalane. Det er betydelig usikkerhet beheftet til prisnivået på energi i månedene og årene fremover. Ettersom vi benytter samme modell på både kostnads- og inntektssiden vil usikkerheten på nettonivå reduseres.

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett for 2023 varslet at det legges opp til et ettårig trekk i rammetilskuddet til kommuner og fylker som har inntekter fra salg av konesjonskraft i prisområdene Østlandet (NO 1), Sørlandet (NO 2) og Vestlandet (NO 5). Det er pr. tidspunkt for budsjettutarbeidelsen ikke fastsatt hva dette innebærer i innteksttrekk for Lund kommune. Regjeringen legger opp til at kommunene skal gi innspill til hvordan disse inntektene er disponert i kommunebudsjettet. Det er forventet at endelig fordeling av trekket er kjent før årsskiftet.

Kommunedirektørens har i sitt budsjettforslag innarbeidet et ettårig trekk i 2023 på 4 millioner kroner i rammetilskuddet. Dette trekket er beregnet på et usikkert grunnlag. Beregningen er utført på bakgrunn av den mengde konesjonskraft som tilfaller Lund kommune relativt til samlet mengde konesjonskraft i de aktuelle prisområdene. Dette forholdstallet er videre benyttet i beregningen av Lund kommune sin andel av de 3 mrd. som regjeringen ønsker å trekke inn fra kommunesektoren i 2023.

Konesjonsavgift er en kompensasjon kommunen mottar og skal primært benyttes til utvikling av næringslivet i kommunen. Årlig mottar Lund kommune ca. 1 mill. kroner i konesjonsavgift.

Sterkt avhengig av utviklingen i strømprisen har kommunedirektøren lagt til grunn følgende inntekter fra salg av konesjonskraft og konesjonsavgift i økonomiplanperioden:

Inntekter konesjonskraft/avgift (MNOK)				
År	2023	2024	2025	2026
MNOK	23	11,3	9,3	9

7.5 Integrerings- og vertskommunetilskudd for flyktninger og asylanter

Det er politisk vedtatt at Lund kommune skal ta imot 10 flyktninger årlig. Dette er i tråd med IMDI sin anmodning. Anmodningene om bosetting har variert, men siktemålet er at Lund kommune i en normalsituasjon årlig skal ta imot 10 flyktninger. For 2022 er flyktningssituasjonen sterkt påvirket av krigen i Ukraina. Kommunene ble våren 2022 anmodet om å fatte vedtak på bosetting av Ukrainske flyktninger. I Lund kommune ble det på bakgrunn av krigssituasjonen i Ukraina vedtatt bosetting av 55 flyktninger i 2022. Ut fra foreliggende prognoser for utbetalinger av introduksjonssøknad i 2023 er det forventet at det i 2022 bosettes opp mot 50 personer i Lund kommune.

I beregningene av integreringstilskudd for 2023 og økonomiplanperioden er det lagt til grunn at Lund kommune bosetter opp mot 50 personer i 2022 og 10 nye personer hvert år i planperioden.

På bakgrunn av dette er det i budsjettet lagt til grunn følgende inntekter i form av integreringstilskudd:

Inntekter integreringstilskudd (MNOK)				
År	2023	2024	2025	2026
MNOK	15,9	13,6	10,6	9,7

Kommunens inntekter i form av integreringstilskudd er høyest de første årene for deretter å trappes kraftig ned i år 3, 4 og 5. Kommunedirektørens anslag i tabellen ovenfor er beregnet i samråd med NAV-Lister.

7.6 Premieavvik og reguleringspremie

Lund kommune sine pensjonsordninger er levert av KLP og SPK.

Kommunedirektøren baserer sine anslag på pensjonsområdet på beregninger levert av KLP og SPK. Det er stor usikkerhet knyttet til pensjonsområdet og prognosene har det siste året endret seg i vesentlig forstand når det gjelder premieavviket. Kommunedirektøren har i budsjettet for 2023 og økonomiplanen lagt til grunn beste estimat basert på den kunnskap som foreligger på nåværende tidspunkt

For SPK (Statens pensjonskasse) legges til grunn en premiesats på 12,7 % som arbeidsgivers andel. For KLP legges det til grunn en sats på 19,1 % samlet pensjonskostnad i % av pensjonsgrunnlaget. Som en følge av anslått økende premieavvik i årene fremover medfører dette et økende press på pensjonskostnadene ettersom kommunen må kostnadsføre 1/7 av det amortiserte premieavviket årlig.

Lund kommune inntektsfører og benytter premieavviket som salderingspost i budsjettet. Regnskapsmessig er premieavviket en kostnad/inntekt det enkelte år, men innebærer ingen reell kostnad/inntekt i form av likviditetspåvirkning. Positive premieavvik har en regnskapsmessig

gunstig påvirkning det enkelte år, men en negativ påvirkning over de 7 neste årene som følge av amortiseringen.

Det foreligger klare prognoser på at pensjonskostnadene vil øke betydelig i årene som kommer.

Kommunedirektøren har lagt til grunn følgende konservative anslag på inntektsføring av premieavvik basert på beregninger levert av SPK og KLP:

Premieavvik pensjon				
År	2023	2024	2025	2026
TNOK	5500	3500	3000	2500

7.7 Renteinntekter og utbytte

I henhold til finansreglementet skal kommunens likviditetsoverskudd plasseres i bank. Gjennomsnittlig årlig bankinnskudd anslås til ca. 40 millioner kroner. Kommunedirektøren understreker usikkerheten som er beheftet med å anslå renter frem i tid.

Som grunnlag for beregningene ligger referanserenten NIBOR + et forventet påslag.

Med bakgrunn i dagens forventninger om rentemarkedet er det lagt til grunn følgende renteinntekt i økonomiplanperioden:

Renteinntekter				
År	2023	2024	2025	2026
Renter bankinnskudd	1600	1500	1500	1300
Renter utlån Lyse	600	600	500	500
Renter startlån	400	400	350	300
Sum	2600	2500	2350	2100

Rentesats				
År	2023	2024	2025	2026
Bankinnskudd	4 %	3,9 %	3,7 %	3,3 %
Utlån Lyse	5,65 %	5,4 %	5,25 %	4,95 %
Startlån	4 %	3,9 %	3,7 %	3,3 %

De budsjetterte renteinntektene er i tabellen avrundet ned til nærmeste 50.000.

Rentesatsen varierer noe på de ulike renteområdene.

Lyse energi tilbakebetaler renter og avdrag på et lån på 3 mrd. kroner til sine eiere som en del av nedskrivning av egenkapitalen. Lånet har en rente på 3 mnd. NIBOR + 2 prosent.

Lund kommune mottar årlige **utbytter** fra Dalane Energi konsernet og Lyse konsernet. Utbyttefordelingen mellom selskap og eier i Dalane energi er 50-50 prosent av overskuddet, mens den for Lyse energi er 60 prosent til eier og 40 prosent til selskapet.

For å redusere sårbarheten ved varierende inntjening (varierende strømpris) og således uforutsigbarhet i utbytte for eierkommunene praktiserer selskapene stabilitet i utbyttene ved at det avsettes/tæres på utbyttereguleringsfond etter behov.

Regjeringens forslag til statsbudsjett innebærer store skattemessige endringer for bl.a. kraftselskapene. Endringene vil berøre både Lyse AS og Dalane Energi. Det er pt. uklart hvordan de nye skattene vil slå ut mht. selskapenes evne til å opprettholde og gi vekst i utbytte til eierne. Kraftskattene (høyprisbidrag og grunnrente) forventes å innebære en reduksjon i selskapenes grunnlag for utdeling av utbytter.

Som følge av foreliggende usikkerhet foreslås utbyttene for 2023 og økonomiplanperioden fastsatt tilsvarende nivået på utbyttene for 2022:

Utbytter				
År	2022	2023	2024	2025
Dalane Energi	2666	2666	2666	2666
Lyse AS	4634	4634	4634	4634
Sum	7300	7300	7300	7300

7.8 Grunnrenteskatt på landbasert vindkraft

Regjeringen foreslår å innføre grunnrenteskatt for landbaserte vindkraftverk fra 2023. Den nye grunnrenteskatten på landbasert vindkraft anslås å gi om lag 2,5 milliarder kroner i skatteinntekter. Regjeringen tar sikte på at halvparten av skatteinntektene skal gå til kommunesektoren. Regjeringen foreslår at grunnrenteskatteplikten skal gjelde for landbaserte vindkraftanlegg som er konsesjonspliktige etter energiloven. Det vil si anlegg som har mer enn 5 turbiner eller en samlet installert effekt på 1 megawatt (MW) eller mer.

Samlet anslås kommunesektorens inntekter for inntektsåret 2023 til i underkant av 1,3 milliarder kroner, tilsvarende 50 prosent av de anslåtte grunnrenteskatteinntektene. Inntektene bokføres i 2024 og fordeler seg slik:

- Produksjonsavgiften, som fordeles til vertskommunene uten videre fordeling, økes fra 1 til 2 øre/kWh og gjøres fradragsberettiget i fastsatt grunnrenteskatt. Med en sats på 2 øre/kWh, anslås produksjonsavgiften å gi vertskommunene om lag 334 millioner kroner i påløpte inntekter i 2023.
- En ny naturressursskatt som skal inngå i inntektsutjevningssystemet, innføres. Naturressursskatten foreslås satt til 1,3 øre/kWh, der 1,1 øre går til kommunene og 0,2 øre går til fylkeskommunene, og anslås å gi kommunesektoren om lag 217 millioner kroner i påløpte inntekter i 2023. Naturressursskatten gjøres fradragsberettiget i fastsatt grunnrenteskatt.
- En ekstrabevilgning som fordeles etter nøklene i rammetilskuddet til kommunene sikrer at kommunesektoren får den fastsatte andelen av det offentliges inntekter fra

grunnrenteskatten. For inntektsåret 2023 anslås det at ekstrabevilgningen vil utgjøre drøyt 700 millioner kroner.

For Lund kommune sitt vedkommende er det produksjonsavgiften på landbasert vindkraft som vil har klart størst inntektsmessig betydning. Tellenes vindpark ligger i Lund og Sokndal kommuner. Vindparken består av totalt 50 turbiner som gir en årlig antatt produksjon på ca. 550 millioner KWh. Ca. 38 % av vindparken ligger i Lund kommune, målt ved antall turbiner (19 turbiner ligger i Lund).

Med de forutsetninger om årlig produksjon det anslås at det produseres ca. 209 millioner KWh i Lund kommune. En skattesats på 2 øre pr. KWh vil ut fra dette kunne gi Lund kommune en årlig inntekt på om lag 4,2 millioner kroner. Dette anslaget er innarbeidet i økonomiplanen fra og med budsjettåret 2024.

For 2023 er det budsjettet med en inntekt på ca. 1 MNOK som følge av innføringen av produksjonsavgiften på 1 øre KWh fra 1. juli 2022.

Produksjonsavgift				
År	2023	2024	2025	2026
Naturressursskatt vindkraft	1 000	4 200	4 200	4 200

8. Renteutgifter, låneavdrag og gjeldsutvikling (inkl. pensjonsforpliktelser)

8.1 Renteutgifter

Kommunedirektøren har i 2023 budsjettet anslått rentekostnadene på lånegjelden til ca. 10 millioner kroner. Dette inkluderer også rentekostnader på gjeld til husbanken.

Beregningene er gjort med bakgrunn i forventet renteutvikling fra kommunalbanken justert for anslag på opptak av nye lån i økonomiplan-perioden. I 2023 er det lagt til grunn en lånerente i snitt på ca. 4,15 %. Ut fra renteprognosene som foreligger vil rentenivået stige videre i 2023 for så å gå noe ned i økonomiplanperioden.

Forventet renteutvikling inkl. påslag		
År	Estimert lånerente	Estimert rentekostnad*
2023	4,15 %	10,0 mill.
2024	4,05 %	10,0 mill.
2025	3,80 %	9,8 mill.
2026	3,60 %	9,4 mill.
* avhengig av låneopptak/avdrag i planperioden		

8.2 Avdrag på lånegjelden

De årlige avdragene på lånegjelden kan ikke være lavere enn minimumsbestemmelsene. Dersom kommunen årlig betaler avdrag i tråd med minimumsbestemmelsene vil dette medfører noe lavere årlig avdragsbetaling enn hva nedbetalingsplanene fra bankene tilsier, men samtidig marginalt høyere rentekostnad pga. forlenget nedbetalingstid. Tabellen nedenfor viser utviklingen i kommunens gjeld i økonomiplanperioden med bakgrunn i kommunedirektørens budsjettforslag der de årlige låneavdragene er fastsatt noenlunde på nivå med minimumsbestemmelsene.

Forventet gjeldsutvikling avrundet nærmeste MNOK (oppdatert etter kommunestyrets budsjettvedtak)				
År	Gjeld 1.1	Låneopptak	Avdrag	Gjeld 31.12
2023	288	6	12	282
2024	282	9	12	278
2025	278	1	12	266
2026	266	7	12	260
Gjelden inkluderer gjeld til kredittinstitusjoner og husbanken				

8.3 Utvikling i netto lånegjeld (måltall) og netto pensjonsforpliktelser

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (eksklusive pensjonsforpliktelser) fratrasket totale utlån og ubrukte lånemidler. Mål for netto lånegjeld er et av måltallene som kommunestyret har vedtatt. Det er politisk vedtatt at netto lånegjeld på lang sikt ikke skal overstige 75 % av sum driftsinntekter. Tabellen nedenfor viser utviklingen i måltallet basert på kommunedirektørens budsjettforslag i planperioden. Det er evnen til å betale renter og avdrag som er avgjørende for hvor stor gjeld kommunen kan tåle. Det er således viktig å samtidig vurdere handlingsrommet til å betale renter og avdrag samtidig som man vurderer kommunens måltall. Kommunedirektøren

understreker at driftsbudsjettet er stramt og at driften er sårbar for økt gjeld og økte rentekostnader.

Det gjøres følgende forutsetninger i beregningene av utviklingen i netto lånegjeld i % av sum driftsinntekter:

- Sum utlån økes med MNOK 1 hvert år i perioden som følge av utlån av startlånsmidler.
- Ubrukte lånemidler holdes konstant på 10. mill. i perioden.
- Forutsatt vekst i inntektene (skatt, rammetilskudd og etatsinntekter) på 2 % årlig i hele perioden.

Tall i MNOK (perioodeslutt) (oppdateres etter kommunestyrets budsjettvedtak)	2023	2024	2025	2026
Lån til finansiering av investeringer	263	257	246	238
Startlån	19	21	20	22
Sum gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser	282	278	266	260
Totale utlån	27	28	29	30
Ubrukte lånemidler	10	10	10	10
Sum netto lånegjeld	245	240	227	220
Sum driftsinntekter (årlig vekst 2 %)	354	350	351	355
Netto lånegjeld i % av sum driftsinntekter	69 %	68 %	64 %	62 %
Brutto pensjonsforpliktelser				
KLP	318			
SPK (2022 tall)	37,1			

Kommunens langsiktige gjeld består av lånegjeld og pensjonsforpliktelser. Pensjonsforpliktelsene inngår ikke i tabellen pga. manglende data for årene etter 2023. Tall for KLP for 2023 anslår kommunens brutto pensjonsforpliktelse ekskl. aga på MNOK 318. Tall for SPK er oppgitt i 2022-tall. Det foreligger ikke publiserte prognoser for økonomiplanperioden for SPK.

Kommunedirektøren understreker at kommunens pensjonskostnader er ventet å øke i årene fremover.

Tabellen ovenfor viser at kommunens netto lånegjeld i % av sum driftsinntekter vil reduseres i 2023 og ha en fallende trend i de resterende årene i økonomiplanperioden. Den fallende trenden bygger på kommunedirektørens budsjettforslag som innebærer anslag på sum inntekter og netto nedbetaling på lånegjelden i årene 2024, 2025 og 2026. Endringer på inntektssiden gjør dermed store utslag i beregningen av nivået på kommunens netto lånegjeld. Det presiseres fra kommunedirektørens side at den foreskrevne utviklingen i måltallene krever en svært restriktiv investeringstakt i årene fremover. Dersom kommunedirektørens forslag til netto låneopptak i perioden endres til et høyere netto låneopptak vil dette medføre at måltallet for netto lånegjeld endres ut fra kommunedirektørens beregninger. Kommunedirektøren minner om at det er besluttet at måltallet på lang sikt ikke skal overstige 75 % av sum driftsinntekter. Kommunedirektørens budsjettforslag innebærer at måltall for netto lånegjeld innfris i hele planperioden.

9. Gjennomgang av etatene

I dette kapitlet gjennomgås de fire etatene der de ulike virksomhetene beskrives mht. dagens drift og endringer som følge av kommunedirektørens forslag til årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Budsjettendringene måles ut fra opprinnelig budsjett for 2022, ikke revidert budsjett. Endringer i revidert budsjett, som har varig virkning, er tatt hensyn til i budsjettforslaget for 2023.

Alle de fire etatene har fått kompensert lønns- og prisvekst i sine budsjettrammer med utgangspunkt i den samlede lønns- og prisveksten som er beregnet i statsbudsjettet for 2022. Kompensasjon for høye strømkostnader er skilt ut på egen post. Ettersom lønns- og prisveksten (inkl. økte strømkostnader) tildeles alle etater på bakgrunn av beregninger i statsbudsjettet samt lokale tilpasninger holdes dette utenfor når endringer i rammene beskrives nedenfor.

Budsjettforslag fra Lund kirkelig fellesråd sorterer under sentraladministrasjonen og følger i vedlegg til budsjettdokumentet.

9.1 Sentraladministrasjonen

Modellen ovenfor viser et overordnet bilde av etatens ansvarsområder og oppgaver. Det er totalt 11 ansatte i sentraladministrasjonen inkludert kommunedirektør. I tillegg kommer ordfører, som øverste politiske leder. Lønninger til kommunedirektør, ordfører/varaordfører og honorar til kommunestyrets medlemmer dekkes over sentraladministrasjonens budsjett i tillegg til øvrige ansatte i etaten.

Sentraladministrasjonen koordinerer arbeidet med utarbeidelsen av årsbudsjett og økonomiplan. Etaten er videre ansvarlig for å utarbeide økonomiske prognoser, utarbeidelsen av kommunens regnskap og årsmelding (også regnskap for kirkelig fellesråd), foreta lønnsutbetalinger, krever inn kommunale gebyrer, avgifter og skatter, ansvarlig for gjennomføringen av valg, organisering og drift av postmottak og servicefunksjoner, ansvarlig for kommunens felles ikt-funksjoner og overordnet personalfunksjon.

Etaten har flere ulike løpende målsettinger, bl.a. sørge for oppdaterte og velfungerende kommunikasjonskanaler, ha god økonomistyring, velfungerende førstelinjetjeneste (servicetorg) og gode rutiner/planer for ikt-beredskap, personalområdet og økonomiforvaltningen.

Etaten har det koordinerende ansvaret ifm. sektorovergripende IKT systemer og digitale løsninger. Etaten er allerede i gang med å forberede overgangen til nytt saks- og arkivsystem. Etter fastsatt tidsplan skal kommunen være operativ i nytt system fra starten av 2023. Dette vedrører ikke bare sentraladministrasjonen, men også øvrige enheter i kommunen. Det er kostnadskrevende å ta i bruk nye digitale løsninger.

Sentraladministrasjonen arbeider løpende med å undersøke muligheter for økt samarbeid mellom kommuner innenfor sentrale funksjoner. Det kan imidlertid synes som om Lund kommune er mer ivrig etter økt samarbeid enn våre nærliggende samarbeidspartnere. For å bedre kompetansen og redusere sårbarheten er det viktig at vi har fokus på økt grad av samarbeid og at vi griper og vurderer mulighetene som oppstår.

Det er et løpende fokus på å bedre internkontrollen og rasjonalisere arbeidet som gjennomføres i sentraladministrasjonen. Brukergruppene til bl.a. økonomiavdelingen er alle ansatte i kommunen, alle leverandører til kommunen, alle skattepliktige innbyggere og alle brukere av kommunale tjenester. Høyt i fokus står god service til alle brukergruppene.

Samtidig har vi de siste årene brukt en del tid på råd og veiledning innenfor økonomiske spørsmål til de øvrige etatene og det arbeides løpende med å bedre økonomiforståelsen til alle ledere i kommunen. Det gjennomføres med jevne mellomrom kurs for ansatte og ledere som koordineres av sentraladministrasjonen.

Utfordringer for etaten fremover vil være å lykkes i arbeidet med å ta i bruk ny teknologi i forvaltningen og tilpasse kommunens drift slik at de finansielle måltallene kan opprettholdes over tid.

Viktige satsingsområder i etaten i 2022/2023:

- Implementering av nytt saks- og arkivsystem
- Implementering av nytt digitalt system for fraværsregistrering
- Implementering av nytt system for digitale sykemeldinger
- Kartlegging av kommunens IKT beredskap
- Sikre god opplæring av nyansatte
- Sørge for god og trygg gjennomføring av kommunevalget høsten 2023

- Etablere fremtidsrettede digitale løsninger for innbyggerdialog
- God og helhetlig personalpolitikk

Utfordringer i 2023 og årene fremover:

Kommunalsjefen opplever at etaten leverer innenfor de fleste områder, men understreker at bemanningsressursene er knappe. Etaten opplever et særlig høyt arbeidspress for tiden, noe som i stor grad følger av at flere av etatens mangeårige ansatte avgår eller har avgått med pensjon. I løpet av 2022/starten på 2023 slutter ansatte i sentraladministrasjonen tilsvarende 2,3 årsverk. Pt. er dette kun erstattet med 2 årsverk, dvs. en reduksjon i bemanningen på 30 % - i en tid der oppgaveomfanget stadig blir mer omfattende. Kommunalsjefen er også gjort kjent med at det for enkelte ansatte kan bli aktuelt med en nedtrapping av stillingsstørrelse frem mot pensjonsalder.

Kommunalsjefen vurderer dagens bemanningssituasjon som krevende i den forstand at vi ikke i tilstrekkelig grad klarer å ivareta viktige oppgaver. Det kan her nevnes bl.a. personal og internkontrollområdet. Selv om det i kommunedirektørens budsjettforslag er innarbeidet midler til en ny rådgiverstilling, er det på nåværende tidspunkt for tidlig å konkludere. Stillingen vil ikke bli besatt før det er gjennomført en grundig vurdering frem mot sommeren 2023 – etter at etatens nye ansatte har fått noen måneders virketid i sine stillinger.

Oppsummering etatens driftsbudsjett 2022

Kommunedirektøren har ikke lagt opp til vesentlige endringer i forslaget til driftsbudsjett for sentraladministrasjonen i 2023. Endringene i etatens nettoramme for 2023 er gjennomgått i kapittel 2 - der hovedtrekkene i kommunedirektørens forslag til budsjett er presentert.

Detaljene innenfor hvert budsjettområde fastsettes av kommunedirektøren før jul. Etaten har følgende budsjettområder i **drift** der endringer fra 2022 nivå er beskrevet:

Politisk aktivitet:

2022 budsjettet videreføres i økonomiplanperioden med følgende endringer:

- *Reduksjon i rammen med TNOK 300 som følge av forslag om avvikling av ordningen med bolystmidler. Ordningen foreslås avviklet som følge av andre prioriteringer.*

Kontrollutvalg/revisjon (se vedlegg 3):

2022 budsjettet videreføres i økonomiplanperioden med følgende endringer:

- *Økning av i rammen med TNOK 76 på bakgrunn av kontrollutvalgets budsjettvedtak. Kontrollutvalgets budsjettvedtak følger som vedlegg til kommunestyrets budsjettbehandling.*

Valg:

Kommune og fylkestingsvalg i 2023:

- *Økning av rammen med TNOK 170*

Kommunedirektørens stab (se vedlegg 2 for LKF sitt budsjettforslag):

2022 budsjettet videreføres i økonomiplanperioden med følgende endringer:

- Reduksjon i rammen med TNOK 100 som følge av et ettårig behov for innleie av konsulentbistad ifm. utarbeidelsen av kommuneplanens samfunnsdel i 2022.
- Økning i rammen med TNOK 40 som følge av økte driftskostnader til eksternt arkiv (IKA)
- Økning i rammen med TNOK 800 som følge av omorganisering av kommunens arkiv. Fysisk arkiv flyttes til ekstern part, IKA.
- Økning i rammen med TNOK 50 ifm. innleie av konsulentbistand innenfor offentlige anskaffelser.
- Økning i rammen med TNOK 200 ifm. merkevarebyggings-prosjektet.
- Økning i rammen med TNOK 50 som følge av økt overføring til LKF (strømstøtte)
- Økning i rammen med TNOK 450 som følge av behov for ny rådgiverstilling (halvårsvirkning 2023)

Felles IKT-drift:

2022 budsjettet videreføres i økonomiplanperioden med følgende endringer:

- Økning i rammen med TNOK 600 som følge av økte lisenskostnader, i hovedsak ifm. nytt saks og arkivsystem.

Kommunedirektøren legger i sitt budsjettforslag for **investeringer** opp til at satsingen innenfor digitalisering videreføres i økonomiplanperioden.

Lund kirkelig fellesråd (LKF)

Det kommunale finansieringsbidraget til Lund kirkelig fellesråd (LKF) dekkes over sentraladministrasjonens budsjett. Kirkevergen har i sitt budsjettforslag for LKF påpekt stramme driftsrammer, bl.a. som et resultat av vedlikeholdsbehov på kirkebyggene og svært høye utgifter til strøm.

LKF har søkt Lund kommune om en realøkning i driftsrammen på TNOK 300 i 2023. Midlene skal fordeles 50/50 mellom vedlikehold og strømstøtte.

LKF har søkt Lund kommune om investeringsstøtte i 2023 på TNOK 940 ifm. renovering av kirketårnet på Lund kirke.

Vurdering:

Kommunestyret i Lund vedtok i september 2022 en engangs strømstøtte til LKF for 2022 på TNOK 150. Ut fra den informasjon vi kjenner pt. er det all grunn til å tro at strømprisene forblir svært høye i store deler av 2023. Regjeringen har ingen strømstøtteordning for de kirkelige fellesrådene, og henviser til at det er kommunene som har finansieringsansvaret for kirkebyggene.

Kommunedirektøren foreslår i sitt budsjettforslag å øke overføringene til LKF med TNOK 50 utover lønns- og prisjustert ramme for 2023. Midlene må anses som strømstøtte.

Kommunedirektøren har videre bedt LKF om å utarbeide en plan for strømsparing. Kommunedirektøren vil holde en løpende dialog med LKF utover vinteren for å vurdere situasjonen.

Kommunedirektøren har innarbeidet TNOK 100 til vask og maling av kirkebyggene i 2024. Kommunedirektøren oppfordrer LKF til å dekke resterende kostnader til vask og maling av kirkebyggene over eget driftsfond.

Kommunedirektørens forslag til årsbudsjett i 2023 innebærer en samlet overføring til LKF på MNOK 2,72.

9.2 Oppvekst og kulturetaten

Oppvekst og kulturetaten har ca. 106 fast ansatte som omfatter 13 ulike virksomheter. OK-stab, Lund ungdomsskole, Nygård barneskole, Kiellands Minde skole, Heskestad skule, Heskestad barnehage, Hovsherad barnehage, Lund folkebibliotek, Lund bygdemuseum og kulturbank, Lundbadet, Lund kulturskole, PPT og Lundetun. Det er 3,6 fast ansatte i OK- stab som er lokalisert på rådhuset: kommunalsjef, rådgiver oppvekst, avdelingsleder skole, avdelingsleder kultur.

OK-etaten er den største av kommunens avdelinger, målt ved netto budsjettandel.

Kommunedirektørens forslag til årsbudsjett for 2023 innebærer i all vesentlighet at driften i 2022 videreføres, med tillegg av prioriteringene for 2023.

OK-stab:

OK-stab omfatter flere ulike tjenester. Tabellen nedenfor oppsummerer hva som inngår i budsjett for OK-stab:

Oppvekst- og kulturutvalget
OK-administrasjonen, Lokallagsleder og HTV
UDF, kompetansemidler alle barnehagene, tilsynsfunksjon for alle barnehagene
Læringer, leirskole, PPT-skole, BV-tiltak grunnskole i andre kommuner (fosterhjem). Fellestiltak for alle grunnskolene: Kompetansemidler, fagsystemer.
Grunnskoleopplæring for innvandrerbarn som trenger styrket opplæring.
Spesialpedagogisk hjelp for barn under skolealder, PPT-barnehage. Moderasjonsordninger til alle barnehagene, inkl. privat barnehage.
Grunnskoleopplæring for voksne
Norskopplæring for flerspråklige voksne
Skoleskyss og skyss til bading fra grendeskolen
Tilskudd til lag og foreninger, tilskudd til Fritidsklubben, driftsutgifter som strøm, kommunale avgifter, renovasjon, renhold og vask for Huset. Inntekter/utgifter konditoriet.
Turistverter, informasjonsmateriell
Kunst- og kulturformidling, bl.a NorDan Kulturfond, Naturtrianget
Vedlikeholdsmidler til idrettslagene og tilskudd til en bade plass
Lundbadet, billettører, driftsutgifter Lundbadet, inkl. vaktmester
Kulturkonsulent

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for OK-stab:

2023	2024	2025	2026
21 650 400	21 650 400	21 650 400	21 650 400

Forslaget til budsjett for OK-stab for 2023 er økt med MNOK 1,9 som følge av økte driftskostnader i SFO tjenesten (12 timers gratis SFO), krav om økt undervisning i naturfag, kjøp av tilsyn i barnehagene, omlegging av norskopplæringen til Egersund (effektivisering), møtegodtgjørelse til ungdomsrådets medlemmer og økte kostnader ifm. Visma skoleadministrasjonssystem. De respektive områdene vil få fordelt en andel av disse 1,9 millionene ut fra beregning. Denne beregningen er ikke utført pt.

Barnehagene:

Kommunedirektørens forslag til budsjett for de to kommunale barnehagene for 2023 bygger på 2022 budsjettet uten videre endringer i rammen.

Barnetallet i Lund kommune vil være nokså stabilt. De fleste barn i Lund starter i barnehagen mellom 1-2 år, men høsten 2022 har flere barn startet i den private barnehagen. I 2023 vil barnehageutgiftene øke. Dersom vedtaket om 50 % pedagogtetthet blir realisert, vil det påløpe ytterligere kostnader.

Det var 44 fødsler i 2021 der 19 av disse barna har barnehageplass. Tilskuddssats i 2022 er på kr. 238.185,- per barn.

Høsten 2022 går det 168 barn i barnehagene.

Det vil ikke være behov for flere barnehageplasser fremover i Lund kommune, da barnetallet ser ut til å holde seg som i dag, med naturlige variasjoner fra kull til kull. Lund kommune har tre barnehager, Hovsherad og Heskestad barnehage som er kommunale, mens Hammeren barnehage er privat.

Heskestad barnehage:

Heskestad barnehage er en kommunal toavdelingsbarnehage for barn i alderen 0 – 5 år.

Barnehagen ligger på Ualand rett ved siden av Heskestad skule. Åpningstiden i barnehagen er fra 6.30 – 16.00.

Nøkkeltall

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Ant.ansatte(m/styrer)	8	8	9	9
Årsverk ped. leder	3	3	3,1	3,5
Årsverk fagarbeider	2,8	2,8	2,8	3,8
Antall barn	26	25	24	26
Lærling	0	0,85	0,85	0
Ressurspedagog	1	0,5	0	0
Leder i to b.hager	0,5	0,5	0,5	0,5

ØKONOMIPLAN 2023-2026 MED ÅRSBUDSJETT 2023

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Heskestad barnehage er økt med TNOK 70 som følge av regjeringens forslag om redusert makspris:

2023	2024	2025	2026
4 258 050	4 258 050	4 258 050	4 258 050

Hovsherad barnehage:

Hovsherad barnehage er en kommunal toavdelingsbarnehage for barn fra 0 – 5 år. Den ligger på Eik rett ved siden av Kiellands Minde skole. Åpningstiden er fra 6.30 – 16.00.

Nøkkeltall

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Ant.ansatte (innkl.styrer)	10	8	9	11
Årsverk ped. leder	3,4	4	4	3,6
Årsverk fagarbeider	3,8	3,8	3,8	3,8
Antall barn	33	37	32	32
Lærling	0	0	0,85	1
Leder i to b.hager	0,5	0,5	0,5	0,5

Barnehagene drives etter bemanningsnorm.

De kommunale barnehagene driftes etter bemanningsnormen, men på et minimum ettersom kostnadene i de kommunale barnehagene utgjør grunnlaget i beregningen av kommunens overføring til den private barnehagen.

De siste årene har vi klart å drive på og under nasjonal sats. Det vil vi ikke klare i 2022 – noe som medfører økte kostnader til både kommunal og privat barnehage i 2023.

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Hovsherad barnehage er økt med TNOK 100 som følge av regjeringens forslag om redusert makspris.

2023	2024	2025	2026
5 539 000	5 539 000	5 539 000	5 539 000

Hammeren private barnehage:

Hammeren Barnehage SA er en privat barnehage som ligger sentralt på Moi i Lund Kommune. Barnehagen består av to bygg. Barnehagens første bygg ble åpnet 21.12.2000 og andre bygg ble åpnet 01.01.2010.

Hammeren Barnehage er en privat barnehage, organisert som et samvirkeforetak hvor medlemmer av barnehagen betaler andelsinnskudd pr. barnehageplass.

Barnehagen har kort avstand til bl.a. vannsportsenter, natursti langs vann, skole, bibliotek, museum og kulturområder rundt Lund Kirke, "Haien" og Lundheimskogen.

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for overføringer til Hammeren barnehage SA medfører en økning fra 2022 nivå på MNOK 4.

2023	2024	2025	2026
19 800 000	19 800 000	19 800 000	19 800 000

Det er stadig endringer på barnehage-området. Det vises til bl.a. følgende:

I «Stortingsmelding St. 6 Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage og skole» er følgende nevnt:

Barnehagelærere i grunnbemanningen i barnehagene: En ytterligere skjerping av normen til 50 % barnehagelærere i barnehagene. Departementet tar forbehold om at det skjerpede kravet vil innføres når det er budsjettmessig dekning for forslaget og tilgjengelige barnehagelærere.

Satsingsområder i Lundbarnehagene er ifølge kompetanseplanen:

- Pedagogisk ledelse – barnehagen som lærende organisasjon
- Danning og kulturelt mangfold
- Et godt språkmiljø for alle barn
- Barn med særskilte behov

Hovedmålet er at:

- barnehagen er et sted der barn og voksne blir sett, møtt og respektert som den de er.
- barnehagen skal ha reflekterte og tilstedeværende voksne.

Det er nå lovfestet rett til redusert foreldrebetaling for lavinntektsfamilier. De kommunale barnehagene i Lund deltar sammen med Sandnes kommune i et forskningsprosjekt kalt USB (Utviklingsstøttende barnehager). En av metodene som brukes heter «Class», den er forskningsbasert og UIS (Universitet i Stavanger) er med for å støtte opp om prosjektet. Barnehagene i Lund har nå utdannet sine egne Class-observatører og vil fortsette med dette i 2023.

Skolene:

Lund-skolen består av 3 barneskoler og 1 ungdomsskole. Følgende prognoser ligger til grunn for elevutviklingen samlet for hele grunnskolen i Lund i kommende 4-års periode.

2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
433	419	417	418

Under pandemien har det blitt flere sårbare barn i Lund, en tilbakemelding som også ble gitt i Tilstandsrapporten til kommunestyret våren 2022. Skolene trenger flere ressurser og PPT anbefaler flere voksne «tett på».

I budsjettet for 2023 er det funnet rom for en miljøveileder på Nygård barneskole for å styrke bemanningen i Lundskolen. Dette vil være et steg i riktig retning, men ikke tilstrekkelig slik situasjonen er pt.

Nøkkeltall og informasjon om de ulike grunnskolene følger nedenfor. Følgende mål og tiltaksplan er gjeldende for Lund-skolen i perioden 2020-2024.

Utviklingsmål	Dehnmål	Tiltak
Dyktige og motiverte fagfolk i Lundskolen	- Stor dekning av kvalifisert pedagogisk personell (+vikarer) ved alle skolene - Rett bruk av andre yrkesgrupper inn i skolen	- Styrke grunnressursen uten at det går på bekostning av elever med spes. behov - Tidlig utlysning, og jevnlig utlysning i løpet av året, gode rutiner ved ansettelser - Igangsette og følge tiltak i lønnsplanen (eventuelt rekrutteringsplanen)
	- Rett kompetanse til de ulike oppgavene	- Medarbeidersamtaler som avdekker ønsker/behov minst en gang i året. - Digitale arbeidsplaner brukes - Samarbeide og dra nytte av hverandres kompetanse/sterke sider - Motivere ansatte til å ta videreutdanning, sikre informasjon for søknadsfrist 1.mars.
	- Gode retningslinjer, rutiner og planer - Felles planer i hele Lundskolen	- Utarbeide, revidere og evaluere planer på skolen - Utarbeide, revidere og evaluere fellesplaner i Lundskolen - Planene gjøres jevnlig kjent i personalet, og følges. Husk evaluering og oppfølging. - Felles struktur for deling av fagstoff, legges ut på digitale plattformer/fellesområder - Bruke ressurspersoner og faggrupper (bruk av chromebook)
	- God veiledning og tilrettelegging for nyansatte	- System for veiledning til nyutdannede iht. til lovverk - Fadder/veileder på skolen som følger opp nyansatte - Kurs/veiledning –kollegaveiledning for nyansatte
	- God informasjonsflyt og samarbeid internt og mellom nivåene	- Skoleeier og skolene har felles møteplasser med månedlige oppvekstmøter. - Følge opp og samarbeide om planer/rutiner som er vedtatt - Bruke digitale plattformer for deling - Følge system for kompetanseutvikling gjennom DEKOM. - Delta og følge opp arbeid i nettverksgrupper i Dalane - Tverrfaglig Familieteam - for å gi barn og familier et sikkert og godt tverrfaglig tilbud
God skoleutvikling	Ordningen inngår som del av ordinært plansystem i kommunen	- Følge opp oppvekstplan. tilstandsrapporten - evaluering årlig. - Følge opp system for kompetanseutvikling i Dalane - Arbeide fram oversikt over felles mål – de 3 viktigste - basert på utviklingsplanene for den enkelte skole og kommunens vedtatte mål. - Utarbeide Tilstandsrapporten bygget på statlige føringer og mål
	Kompetanseutvikling gjenspeiler aktuelle	- Kompetansetiltak knyttet til klasseledelse, skoleledelse, elevsamtalen og vurdering

ØKONOMIPLAN 2023-2026 MED ÅRSBUDSJETT 2023

Utviklingsmål	Delmål	Tiltak
	problemstillinger og utviklingsarbeid i Lundskolen	for læring. - Læringsmiljøprosjektet på planleggingsdager i skoleåret, sette mål og tiltak.
	Tid til kompetanseutvikling på hver skole, eller felles for alle skolene	- Etablere arenaer for kunnskap og erfaringsdeling mellom skolene. - Felles kompetansetid hver tirsdag ved alle skolene, tid til eventuelt fellessamlinger. - Utvikle og bruke ressursbanken som viser Lundskolens samlede komp. - Skoleledelsen har oversikt over kompetanse og ressurser i Lundskolen - Bruke Lundskolens kompetanse innad til skoleutvikling
	Strategier og implementering av nye fagplaner	- Følge opp DEKOM planene og utvikle felles mål m/Dalane skolene. - Mål: To ledersamlinger, samlinger nettverk skole, lage <u>fagnettv.</u> for lærere. - Revidere årshjul på oppvekstseminar, gjennomgå dette halvårlig for å sikre gode rutiner. - Rydde det som finnes av planer og mål- se sammenhengen og de store linjene. --- - Samling for skole/barnehage/kulturledere. Oppvekstseminar
Et godt skole- og læringsmiljø	Kap § 9a: alle barn har rett til et trygt og godt skolemiljø - god trivsel - noen å være sammen med - nulltoleranse for alle former for krenkelsler	- Oppfølging gjennom Læringsmiljøprosjektet og gitte strukturer. - Fylkesmannen følger opp innmeldte saker - Følge kommunes plan for et trygt og godt skolemiljø, revidere/lage ny plan - Arbeide med elevenes psykososiale miljø og helse. Satse på SMART oppvekst og bruke sosialkompetanseplan aktivt på alle trinn. - Lærerne har faste og ved behov oppfølgingssamtaler med alle elevene - Tett og godt vaktssystem i alle friminutt - Trygge voksne som bryr seg om/lytter og ser elevene - Bruke elever til trivselsvakter - ha klare forventninger om hvordan vi oppfører oss og reager ved brudd - respektere hverandre og rom for å kunne si fra.
Motiverte elever og medvirkning i egen skolehverdag	- Hver enkelt elev skal ha faglig fremgang i løpet av skoletiden sin. - Elevene skal forstå hva de skal lære og hva som forventes av dem. - Elevene skal få tilbakemeldinger som	- Delta, følge, utvikle og bruke tiltak gjennom Læringsmiljøprosjektet - Sette kortsiktige og langsiktige mål for Lundskolen. - Bruke analyseverktøy for å avdekke skolen ståsted og sette inn tiltak i forhold til dette bl.a målt gjennom nasjonale prøver på 5., 8. og 9. trinn og avgangseksamen - Lærere som bryr seg, har tro på og behandler elevene med respekt

Utviklingsmål	Delmål	Tiltak
	forteller noe om kvaliteten på arbeidet og prestasjonene. - Elevene skal få råd om hvordan de skal forbedre seg. - Elevene skal være involvert i eget læringsarbeid	- Lærere som hjelper elevene når de har problemer med å forstå. - Lærere som forklarer nytt stoff med ulike læringsstrategier/måter. - Varierte undervisningsformer (også praktiske arbeidsformer) - Forklare målene i de ulike fagene - Forklare hva som kreves for å vurdere elevene faglig m/u karakterer. - Gi elevene jevnlig tilbakemeldinger på hvordan de kan forbedre seg - Elevene skal vurdere eget arbeid og egen faglig utvikling - Lærerspesialisten brukes i henhold til avtale.
Godt samarbeid mellom skole og foresatte	- Kjennetegn skal oppleves og brukes aktivt i mange sammenhenger. - Kommunal beredskap for barn med behov for ekstra oppfølging – samordnet, flerfaglig innsats	- Utvikle Foreldreskolen som konsept for hele Lundskolen. - Utvikle kjennetegn for Lundskolen i samarbeid med foresatte. - Minst 1 foreldremøter årlig med aktuelt tema - Minst 2 utviklingssamtaler mellom lærer/foresatte og elev - Etablere et varig system overfor barn som "strever" - Gjennomføre 1 arrangement sammen med FAU hvert halvår. - Jevnlig oppdatering av hjemmesidene. - Revidere retningslinjer for ressursteam. - Få veiledning gjennom PPT
Godt samarbeid mellom skolene, barnehagen og lokalsamfunnet	Gode overganger mellom barnehage, barneskole og ungdomsskole	- Faste overføringsmøter mellom barnehage og barneskole, og barneskoler og ungdomsskolen på ledernivå - Faste overføringsmøter mellom kontaktlærere i 7.klasse og nye kontaktlærere i 8.kl. - Bli kjent –opplegg for barnehagebarn på skolen - Innskriving og 2 forskoledager på skolen for alle nye 1.klassinger. - Felles leirskole for alle elevene i 7. klasse i Lund - Foreldre- og elevmøter på ungdomsskolen i mai.
	Skolene har mange samarbeidspartnere i det lokale næringslivet	- Utforme konkrete samarbeidsordninger med lokalt næringsliv. - Fornye og utvikle avtalene med lokale bedrifter i utdannings- og yrkesveiledningen ved Lund Ungdomsskole(LU) - Arbeidslivet inngår naturlig i undervisningsoppleggene på skolen

Nygård barneskole:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Antall ansatte	45	45	42	42+lærling
Antall årsverk	31,53	31,50	31,40	Skole 31,1 SFO 1,67
Antall barn	235	224	220	209
Ledelse	200%	200%	200%	200%

Av tabellen ovenfor ser vi at elevtallet på Nygård barneskole er fallende i perioden.

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Nygård barneskole inkludert SFO:

2023	2024	2025	2026
24 130 000	24 380 000	24 380 000	24 380 000

Forslaget til budsjett for Nygård barneskole for 2023 er tilsvarende budsjettet for 2022 med tillegg av midler til ny stilling som miljøarbeider. Stillingen har først full budsjettmessig virkning fra 2024. SFO ordningen i tilknytning til Nygård barneskole vil bli kompensert med midler fra OK-stab som følge av lovpålagte endringer.

Kiellands Minde skole:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Antall ansatte	12	11	10	10
Antall årsverk	7,37	7.06	6,98	7,04
Antall barn	43	46	47	51
Ledelse	70%	70%	70 %	70%

Av tabellen ovenfor ser vi at elevtallene utvikler seg i positiv retning.

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Kiellands Minde skole inkl. SFO:

2023	2024	2025	2026
7 230 000	7 230 000	7 230 000	7 230 000

Forslaget til budsjett for Kiellands Minde skole for 2023 er tilsvarende budsjettet for 2022. Eventuelle endringer i skolen/SFO av kostnadmessig art må skolen/SFO finansiere innenfor bevilget ramme. SFO-ordningen i tilknytning til Kiellands Minde skole vil bli kompensert med midler fra OK-stab som følge av lovpålagte endringer.

Heskestad skule:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Antall ansatte	8	9	9	9
Antall årsverk	6,94	7,78	7,60	7,33
Antall barn	35	35	36	41
Ledelse	70%	70%	70%	70%

Av tabellen ovenfor ser vi at elevtallene utvikler seg i positiv retning.

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Heskestad skule inkl. SFO:

2023	2024	2025	2026
5 888 600	5 888 600	5 888 600	5 888 600

Forslaget til budsjett for Heskestad skule for 2023 er tilsvarende budsjettet for 2022. Eventuelle endringer i skolen/SFO av kostnadmessig art må skolen/SFO finansiere innenfor bevilget ramme. SFO-ordningen i tilknytning til Heskestad skule vil bli kompensert med midler fra OK-stab som følge av lovpålagte endringer.

Lund ungdomsskole:

Lund ungdomsskole ble i 2020/2021 delvis renoverert med bl.a. nytt garderobeanlegg og gymsal. Bygningsarbeidene ble i hovedsak avsluttet før skolestart i august 2021.

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Antall ansatte	29	28	29	30
Antall årsverk	20,54	21,72	23,7	23,6
Antall barn	142	136	126	120
Ledelse	150%	150%	150%	180%

Av tabellen ovenfor ser vi at elevtallet for LU har utviklet seg i negativ retning de siste årene.

Forventet utvikling antall elever LU:

2020/2021	2021/2022	2022/2023	2023/2024	2024/2025
136	126	120	136	146

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Lund ungdomsskole:

2023	2024	2025	2026
21 107 000	21 107 000	21 107 000	21 107 000

Forslaget til budsjett for Lund ungdomsskole for 2023 er tilsvarende budsjettet for 2022. Eventuelle endringer i skolen av kostnadmessig art må skolen finansiere innenfor bevilget ramme. I kommunedirektørens budsjettforslag er det foreslått at norskundervisningen flyttes tilbake til Egersund. Det er en langt rimeligere løsning for kommunen.

Lund kulturskole:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Antall ansatte	8	7	7	7
Antall årsverk	3,40	3,20	3,20	3,20
Antall elever	86	73	67	84
Antall elevplasser	108	97	97	107
Ledelse	0,4	0,4	0,4	0,4

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Lund kulturskole:

2023	2024	2025	2026
2 449 000	2 449 000	2 449 000	2 449 000

Forslaget til budsjett for Lund kulturskole for 2023 er tilsvarende budsjettet for 2022. Eventuelle endringer i skolen av kostnadmessig art må skolen finansiere innenfor bevilget ramme.

Lund kulturskole har mange ansatte i små stillinger. Det gis god undervisning til mange barn og ungdom i kommunen og det avholdes konserter på bl.a. omsorgssenteret, egne konserter på skolen og konserter for alle innbyggere. Kommunalsjefen trekker frem at kulturskolen i Lund er et godt alternativ til barn og unge som ikke deltar i sportslige aktiviteter.

Elevtallet har økt mye høsten 2022 og der ser ut til at økningen fortsetter i årene fremover. Det er også elever på venteliste.

Kulturskolen har mål om at det skal tilbys et godt og variert kulturskoleopplegg for alle til en akseptabel pris. Det er et mål at alle som ønsker skal få tilbud om plass.

Lund folkebibliotek:

	2019	2020	2021	2022
Antall ansatte	3	3	3	3
Antall årsverk	1,9	1,90	2,0	2,0
Besøkstall	20 634	12 887 (stengt og reduserte åpningstider grunnet covid C19)	13 622 (stengt og reduserte åpningstider grunnet covid C19)	10 690 pr. sept 2022
Ledelse	0,8	0,8	0,8	0,8

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Lund folkebibliotek:

2023	2024	2025	2026
1 905 000	1 905 000	1 905 000	1 905 000

Forslaget til budsjett for Lund folkebibliotek for 2023 er tilsvarende budsjettet for 2022. Eventuelle endringer i driften av kostnadmessig art må finansieres innenfor bevilget ramme.

Lund folkebibliotek har de siste årene gått i fra å være et rent utlånsbibliotek til å bli et aktivitetshus for ulike varierte arrangement.

Det arrangeres konserter, foredrag og anskaffelse av «Makerspacerom» der det blant annet arrangeres 3D-print kurs, strikkekvelder, foreldrekurs, symaskinkurs og konkurranser. I år har biblioteket faste avtaler med skolene og barnehagene i Lund.

Det er mange faste brukere på biblioteket fordelt på både unge og eldre. Lund folkebibliotek publiserer og driver de elektroniske tavlene i kommunen.

Biblioteket er et aktivitetshus som tilbyr opplegg for barn og unge to kvelder i uken. Høsten 2022 fikk biblioteket bevilget TNOK 300 til dette formålet. Målet er å tiltrekke seg enda flere brukere. Lund folkebibliotek klarer hvert år å tilføre betydelig med midler til eget budsjett gjennom å søke ulike tilskuddsordninger fra eksterne aktører.

Lundbadet:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Antall ansatte	3	2	2	3
Antall årsverk	0,89	0,89	0,89	0,89
Besøkstall	8868 (HSK vår)	3099	6320	3630 (vår-22)
Ledelse	0	0	0	9 %

Kommunedirektørens forslag til budsjett for Lundbadet for økonomiplanperioden innebærer at driften videreføres på 2022-nivå uten budsjettmessige endringer. Ledelsesressurs dekkes innenfor eksisterende ramme ved omdisponering av midler fra redusert stilling som avd. leder kultur.

2022	2023	2024	2025
3 138 000	3 138 000	3 138 000	3 138 000

Det drives mye god folkehelse i Lundbadet og det gjøres mye dugnadsarbeid hver eneste dag. Her tilbys det dans, treningstimer og spinning via Perlå, ulike treningstilbud i bassenget, rekreasjon i badstua, terapibasseng, boblebad og styrketrening i HSK sine lokaler.

Skolelevene i Lund er heldige og får fantastisk svømmeopplæring i grunnskolen. Lundbadet holder også livredningskurs for ansatte i kommunen og også i år har vi tilbudt utelivredningskurs for egne ansatte og medlemmer av svømmeklubben.

Det er et mål for Lundbadet å kunne tilby et så bredt tilbud som mulig og å få så flest mulig til å bli fysisk aktive. Vi ønsker at Lundbadet skal være en god møteplass for innbyggerne i Lund. Målet er å øke besøkstallene.

Lundetun:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Antall ansatte	2	0	0	0
Antall årsverk	0,4 (til 31.12.19)	0	0	0
Ledelse	0	0	0	0

Fra og med 2020 brukes bygget til interne møter og arrangementer. Det er også utleie i bygget og dette blir håndtert av avdelingsleder kultur, med nøkkeltutlevering i resepsjonen.

Kommunedirektøren ønsker å trekke frem at det er kostnadskrevende for kommunen at utleieprisen ikke dekker opp kostnadene med vask etter utleie.

Kommunedirektøren trekker videre frem at det må avsettes midler til en større renovering av bygget innen få år dersom bygningsmassen skal være funksjonell for både intern og ekstern bruk. Det er ikke avsatt midler til dette i kommunedirektørens forslag.

Kommunedirektørens forslag til budsjetttramme for Lundetun for økonomiplanperioden innebærer ingen endringer fra 2021-nivået.

Budsjettet for Lundetun er på kr. 1.040.000 og knytter seg i hovedsak til vask, vedlikehold av bygningsmassen og energikostnader. Kostnader for vask og vedlikehold fordeles til de ulike virksomhetene etter nærmere fastsatte fordelingsnøkler. Pr. 2022 er det ikke foretatt revisjon av fordelingsnøklerne, av kapasitetshensyn. Det er tidligere kommunisert at den reelle kostnaden ved Lundetun er lavere enn hva budsjettet tilsier. Dette vil rettes opp når fordelingsnøklerne revideres. Det er pr. 2022 ingen konkrete planer om langtidsutleie av bygningsmassen.

I 2023 planlegges det gjennomført en utredning av bygningsmassen på Lundetun og «Huset». Begge byggene har behov for omfattende renovering.

Lund bygdemuseum og kulturbank:

	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Antall ansatte	1	1	1	1
Antall årsverk	0,4	0,4	0,4	0,4
Ledelse	0 (kommunalsjef)	0 (kommunalsjef)	0	0

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Lund bygdemuseum og kulturbank:

2023	2024	2025	2026
674 000	674 000	674 000	674 000

Lund Bygdemuseum og Kulturbank ligger ved Lund Prestegård på Moi. I den gamle prestegårdslåven ligger museet. Her oppbevares det nærmere 10 000 gjenstander. Virksomheten har også opparbeidet seg en egen eple- og pærehage med egen genbank og over 60 ulike sorter frukttrær. Det arrangeres mange ulike arrangement i regi av museet, og Museet jobber også mot faste elevgrupper i skolene for å spre kunnskap om lokalhistorie.

Målet for Lund bygdemuseum er å arbeide med å fremme holdninger til bevaring av kulturminner samt ta vare på gjenstander. I tillegg skal institusjonen arbeide med kulturformidling i videre forstand. Det er viktig å nå et bredt publikum og å ha nok midler til å vedlikeholde området. Hver sommer holder museet åpent og to unge turistguider både vedlikeholder og guider i området. I investeringsbudsjettet for 2023 er det lagt inn kr. 250 000 på investering til oppgradering av Grindabygget i Haien.

9.3 Helse- og omsorgsetaten

Sektor helse og omsorg har ansvar for å yte tjenester i henhold til helse- og omsorgstjenesteloven, pasient- og brukerrettighetsloven og helsepersonelloven.

HO-etaten har i likhet med øvrige etater fått et effektiviseringskrav i 2021 som må dekkes inn. For HO-etaten utgjør dette MNOK 2,5. Inndekningen vil delvis skje gjennom lavere kompensasjon for lønns- og prisvekst i de ulike virksomhetene. Resterende del dekkes inn gjennom reduksjoner som er beskrevet nedenfor.

Oppgavene i etaten består av:

- institusjonsdrift
- tjenester til hjemmeboende, inklusive botjenester for mennesker med utviklingshemming
- legetjenester
- fysio- og ergoterapitjeneste
- helsestasjon-, skolehelsetjeneste- og jordmortjenester
- psykisk helsetjeneste
- NAV inkl. flyktningetjeneste
- kjøkken- og vaskeritjenester
- barnevern

Det er en stor utfordring å holde seg innenfor de økonomiske rammene i en tjeneste der det aller meste er lovpålagt. Basert på erfaring og demografisk utvikling ser det ut til at presset på de ulike tjenestene vil øke i årene fremover.

Den demografiske utviklingen vil føre til at vi må planlegge for å tilby tjenester for flere innbyggere i kommunen. I tillegg vil vi mangle et stort antall helsepersonell i løpet av den

kommende 10 års perioden. For å ivareta innbyggerne må vi endre måten vi leverer tjenestene på. Vi må innføre og ta i bruk helse- og velferdsteknologi i størst mulig grad, og vi må prioritere tilrettelegging av boliger slik at innbyggerne kan bo lengst mulig hjemme. Dette arbeidet må skje i tett samarbeid med pårørende, frivillige, næringsliv, og andre samarbeidspartnere. Videre må vi styrke det forebyggende arbeidet knyttet både til eldre, barn og ungdom.

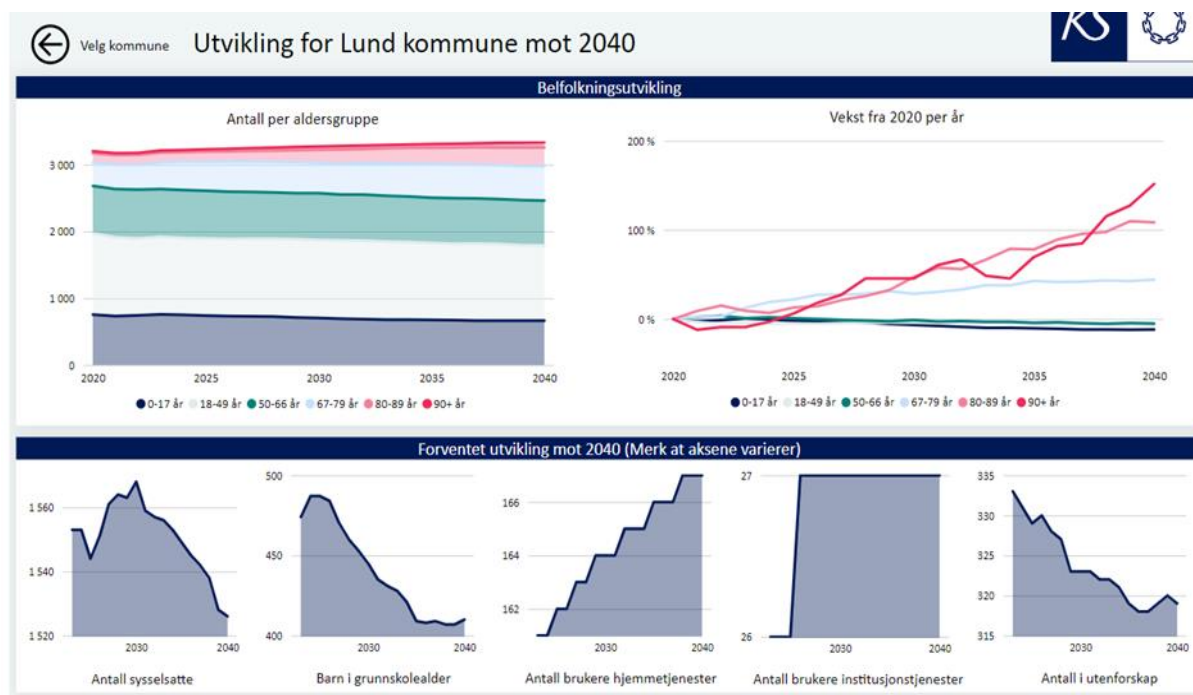
Helse og omsorgsetaten hadde i 2021 et merforbruk på 1,5 mill. kroner ekskl. bruk og avsetninger til fond. Den krevende utviklingen forsterker behovet for å gjennomføre tiltak som gir en langsiktig økonomisk effekt.

Demografisk utvikling

Kommune-Norge opplever store endringer. Folk flytter mot byene og vi blir flere eldre og behovet for tjenester øker. Utfordringene er langsiktige og må forstås for å kunne løses.

KS har utviklet en modell som skal illustrere hvordan den demografiske utviklingen vil påvirke kommunens utgiftsbehov de neste ti årene. Modellen bygger på Statistisk sentralbyrås befolkningsframskriving og middelalternativ (MMMM). Det vil si at det forventes middels fruktbarhet, levealder, innenlandsk flytting og innvandring. Befolkningsframskrivingene i modellen tar utgangspunkt i faktiske folketall 1. januar 2021 og demografikostnadene beregnes i 2021-prisnivå.

Den demografiske utviklingen påvirker kommunens samlede utgiftsbehov til tjenester som grunnskole, barnehage, pleie og omsorg, barnevern, kommunehelse og sosialområdet. Modellen predikerer en befolkningsendring i Lund kommune i perioden 2022-2032 med stadig økning i antall eldre innbyggere, samtidig som det forventes noe nedgang i barnetall. Ressursbehovet innenfor helse og omsorg vil dermed øke betydelig i årene framover, mens det innen området for oppvekst og kultur ventes noe reduksjon i ressursbehov.

Prognosemodellen er preget av forutsetninger og en rekke usikkerhetsmomenter, hvor den største usikkerheten ligger i folketallsutviklingen i ti år fremover.

Planer og strategier i HO-etaten

Helse- og omsorgsplanen er en strategisk plan med et 10-årsperspektiv fra 2023-2033, og skal vise den retning helse- og omsorgstjenestene må ta for å kunne utvikle fremtidsrettede og bærekraftige tjenester for innbyggerne. Det er definert flere satsingsområder i planen, som eks.:

- Tidlig tverrfaglig innsats og forebygging
- Samskapning og samhandling
- Utvikling av tjenestetilbud, digitale løsninger og velferdsteknologi
- Rekruttering og kompetanse
- Leve hele livet og aldersvennlig samfunn

Etaten har startet arbeidet med å revidere overordnet virksomhetsplan for helse og omsorg. Planen skal vise hvordan etaten arbeider med tiltak knyttet til satsningsområdene i planen. Tiltak som krever politisk prioritering i form av økonomisk bevilgning vil bli innarbeidet i fremtidige budsjetter og økonomiplaner. Det legges også opp til årlig rullering av overordnede virksomhetsplan for etaten samt rapportering om status til politiske råd og utvalg. Den nye helse- og omsorgsplanen sendes til høring i løpet av våren 2023.

Helse- og omsorgsplanen bygger også på andre fagplaner for etaten, som eks. folkehelseplan (under revidering), plan for habilitering og rehabilitering, kompetanseplan, samt handlingsplan for Leve hele livet. Alle planene er vedtatt i kommunestyret. Helse- og omsorgsplanen må også ses i sammenheng med andre plandokumenter slik som; ruspolitisk handlingsplan, handlingsplan mot vold i nære relasjoner og oppvekstplan med flere. Boligsosial plan er under arbeid.

Utfordringer og satsinger i perioden

Helse- og omsorgsetaten har ansvaret for et omfattende tjenestetilbud til kommunens innbyggere, og skal sikre gode helse- og velferdstjenester.

Kommunen må ha et tjenestetilbud som gir helse- og omsorgstjenester av høy kvalitet til alle innbyggere som har behov for det. Samtidig må det tilbys tjenester som bidra til egenmestring og forebyggende aktiviteter på et lavere nivå som er grunnlaget for livsmestring og utsetter behovet for de tyngre omsorgstjenestene.

Flere offentlige utredninger omhandler ulike utfordringer kommunene står overfor når behov for helsetjenester i samfunnet øker, som eks.:

- Andelen eldre i samfunnet øker
- Kommunen har et begrenset økonomisk handlingsrom
- Digitale løsninger og velferdsteknologi

- Gap mellom innbyggernes forventninger og kommunens tjenester
- Rekruttering av helsepersonell

På grunn av uløste utfordringer samt tidligere års innsparinger, vil årene framover bli økonomisk krevende for etaten. Befolkningsendring i økonomiplanperioden påvirker etaten og det må det tenkes nytt ved tjenestetildeling. Flere tjenester på lavere nivå i omsorgstrappen må på plass slik at innbyggerne kan bo lengre hjemme, og av samme grunn må det satses stort på helse- og velferdsteknologi. Det foreslås derfor tiltak som kan bidra til at etaten opprettholder en bærekraftig økonomi, samtidig som en leverer tjenester på rett nivå til innbyggerne:

- Innbyggerne mestrer og tar ansvar for eget liv, bor i eget hjem og opplever trygge tjenester.
- Frivillige bidrar til et inkluderende lokalsamfunn der innbyggerne lever aktiv hverdag.
- Frivillige bidrar til å forebygge ensomhet og utenforskap.
- Ansatte har oppdatert fag- og forbedringskunnskap, sikrer kontinuerlig forbedring av tjenestene og tar ansvar for eget arbeidsmiljø.
- Ledere er tydelige og kompetente. De forstår områdets utfordringer, leverer resultat og legger til rette for faglig utvikling og gode arbeidsmiljø

Krevende bemanning i stabsfunksjon

Lund kommune mangler koordinerende enhet, barnekoordinator og avdeling for tildelingstjeneste. Koordinerende enhet skal ivareta at innbyggere får et helhetlig og koordinert tjenestetilbud fra kommunen, på tvers av etater og tjenesteområder. Koordinerende enhet har også ansvar for koordinator til tjenestemottakere som har individuell plan. I tillegg har familier som har eller venter barn med behov for langvarige og sammensatte tjenester rett til en barnekoordinator.

Tjenestetildelingskontor har ansvar for riktig tjenester, riktig sted og riktig tid. Tildelingskriteriene og behov for bistand skal styre tildeling av tjenestene. Alle disse funksjonene er nå plassert under kommunalsjef og andre ledere i HO-etaten.

Lund kommune har valgt å bestå som en egen kommune, og da må vi tilpasse oss denne realiteten på flere områder. Ofte er forventningene altfor store i forhold til det organisasjonen pr. i dag er rigget for. Som et resultat av innsparinger og manglende stillinger/funksjoner følger det at:

- Det er krevende å gjennomføre alle lovpålagte oppgaver
- Det er krevende å gi innbyggere riktige tjenester til riktig tid og riktig sted
- Det er umulig å oppdatere alle planer og rutiner innen tidsfrister
- Det er umulig å følge opp alle pålegg, instruksjoner og høringer fra regionale og sentrale myndigheter

- Det er krevende å følge opp statsforvalterens pålegg og instruksjoner på en tilfredsstillende måte.
- Det er flere saksbehandlingsfeil og dermed flere klage- og tilsynssaker

Ny 100 % stilling som rådgiver er plassert i HO-stab og rapporterer direkte til kommunalsjef.

Stillingen er rettet mot koordinerende enhet, saksbehandling/kvalitetssikring/planarbeid i etaten og tjenestefordeling.

Digitale løsninger og velferdsteknologi

Kommunen må årene framover levere tjenester til flere innbyggere, og med en stram kommuneøkonomi er det behov for en dreining av tjenestene i etaten. Digitale løsninger og velferdsteknologi er en av de viktigste satsingene for å lykkes i årene som kommer. Samtidig er man nødt til å se på hvordan eksisterende ressurser kan utnyttes mest mulig effektivt for å møte innbyggernes behov. I dette endringsarbeidet er det viktig at brukere og pårørende involveres, slik at man tidlig oppnår en forventningsavklaring rundt hvilket nivå kan kommunen tilby tjenester på. Det må være en fleksibel bruk av kommunens ressurser, bygningsmasse og ansatte, og tilpasning av løsninger rundt den enkelte. Dreiningen vil først og fremst være mot egenmestring og forebyggende tjenester.

Befolkningsprognosen

Befolkningsprognosen tilsier at det blir en økende andel eldre i samfunnet og medfører at antallet tjenestemottakere vil øke kraftig i årene fremover. Dette vil kunne medføre et behov for mer helsepersonell i sektoren, selv om bruk av ny teknologi og samarbeid med pårørende og frivillige vil kunne bidra til å dempe behovet noe. Det er viktig at kommunen oppleves som en attraktiv arbeidsplass for å sikre rekruttering av kompetente medarbeidere i årene som kommer. I Lund har HO-etaten hatt vedvarende problemer både med å rekruttere og beholde ansatte med høyere kompetanse som eks. sykepleiere, jordmor, kommunepsykolog og ledere. Lønnsnivå må økes til samme nivå som ellers i regionen og kompetansehevende tiltak og kurs må prioriteres i tiden framover.

Politiske prioriteringer

Kommunestyret har i løpet av 2022 fattet flere vedtak som kommunedirektøren har fått i oppdrag å følge opp. Dette er tiltak som politikere har løftet frem og ønsker å prioritere. Siden disse tiltakene ikke har langsiktig finansiering, må andre tjenester reduseres for å finne rom til å finansiere tiltakene og en omprioritering må til. Kommunalsjef helse og omsorg ser det som svært utfordrende å gå videre med tiltak som ikke er lovpålagte parallelt med at det må gjøres nedtrekk av andre og lovpålagte tjenester innenfor sektoren.

Psykisk helse

Psykisk helsetjeneste varsler om et økende antall innbyggere som har behov for tjenester, dette gjelder både voksne og barn/unge. Det er flere ressurskrevende brukere som har behov for økt bemanning, og i 2022 ble det økt ressurser ved psykisk helsetjeneste slik at tjenesten har nå

heldøgnsbemanning. Fire av ny etablerte stillingene motta tilskuddsmidler fra statsforvalteren fram til 2023-2024. Allerede fra 2023 må det tilføres friske midler til HO-etaten for å beholde dagens tjenestenivå.

Lund kommune mangler et felles tilbud for alle henvendelser til kommunen som gjelder psykisk helsehjelp for barn og unge. Ansvar for psykisk helsetjeneste har vært var fordelt på flere instanser uten at har vært tydelig hvem som har hovedansvaret. Sjøktet mellom helsestasjon og BUP har blitt beskrevet som fraværende i kommunen. Barn, ungdom og foresatte bør kunne henvende seg til barneansvarlig ved psykisk helsetjeneste, uten henvisning, for rask konsultasjon, hjelp og samtaler. Også fagpersoner eller andre som er bekymret for barn eller ungdoms psykiske helse kan henvende seg for veiledning. Psykisk helsetjeneste tilbyr kartlegging av psykisk helsestilstand og livssituasjon samt kortvarig samtaletilbud der dette antas å være tilstrekkelig.

NAV, herunder Flyktingetjenesten

Fra 1.1.2022 ble NAV-Lund en del av NAV-Lister samarbeidet, der Kvinesdal kommune er vertskommune. Samarbeidskommunene er Farsund, Flekkefjord, Lyngdal (tidl. Lyngdal og Audnedal) og Sirdal kommune. Hovedformålet er å kunne gi NAV kontorene mer fullmakter og økt handlingsrom gjennom økt kompetanse, mindre sårbarhet og større fagmiljøer. NAV Lister skal betjene hele regionen og gi et likt og bedre tjenestetilbud med mål om å få flere innbyggere i arbeid, utdanning og aktivitet.

Arbeidsoppgavene til NAV er ikke de samme i den enkelte kommune, men varierer over tid. Fleksibel bruk av fagfolkene i NAV der de til enhver tid kan brukes der de trengs mest, og som ikke hindres av kommunegrenser, er derfor et svært viktig poeng. Arbeidet organiseres ut fra et hovedkontor i vertskommunen. NAV Lister skal være representert i alle deltakerkommunene. Flyktingetjenesten er en tilhørende enhet ved NAV Lund og videre i NAV-Lister. Tjenesten håndterer alt fra bosetting av flyktningen til vedtak om sosialhjelp, samt ansvarlig avdeling for introduksjonsprogrammet og gjennomføringen av dette sammen med den enkelte flyktning. Budsjettrammen for Lund inn i NAV-Lister samarbeidet må økes med MNOK 7,5 for 2023. Årsaken til denne massive økningen følger av vedtak om betydelig økt bosetting av flyktninger.

Flyktninger, familiegjeforente og andre med oppholdstillatelse i Norge har også fulle helserettigheter så lenge oppholdet er ment å vare i 12 måneder eller mer. Rettighetene omfatter både somatisk og psykisk helsehjelp fra kommune- og spesialisthelsetjeneste, inkludert hjelp for rusmiddelproblemer. For å kunne sørge for helse- og omsorgstjenester på en forsvarlig måte, må kommunene sette i verk systematiske tiltak som sikrer at virksomhetens aktiviteter planlegges, gjennomføres, evalueres og korrigeres i samsvar med krav fastsatt i lov eller forskrift.

Lund kommune skal ta imot 55 flyktninger i 2022 og kommunen kommer mest sannsynlig til å motta ny anmodning om bosetting av flere flyktninger også i 2023. Det er tidligere etablert en 30% flyktning (vaksine) koordinator stilling i etaten. En vesentlig andel (ca. 40-50 %) av flyktningene som bosettes i Lund er barn/ungdom. For å få til en mer samordnet innsats har

psykisk helsetjeneste opprettet en ny 80 % spesialsykepleier stilling i 2022. Stillingen er delt med 50 % prioritering av barn og unge og 30% prioritering av flyktninger. Den nye stillingen gir økte kostnader på ca. kr. 660 000 for 2023 i HO-etaten.

Sykehjem og hjemmetjenesten

Lund sykehjem ble 29.11.17 det første sertifiserte Livsgledetjenestet i Rogaland. Livsglede sykehjem må re-sertifiseres hvert år og siste re-sertifisering ble gjennomført sist november 2021. Det har blitt redusert sykehjemsplasser totalt fra 35 til 28, og det er kun et tidsspørsmål før det er behov å åpne flere plasser igjen. Det er redusert både langtidsplasser og korttidsplasser. Selv om det ikke er reflektert i kommunedirektørens forslag til økonomiplan, er det ikke usannsynlig at stengte sykehjemsplasser må åpnes igjen.

Hverdagsrehabilitering skjer i et tverrfaglig samarbeid der brukeren selv setter målene for rehabiliteringen og helseteamet arbeider sammen mot å nå disse. Personer med funksjonsfall, og særlig eldre, har etter etablering av hverdagsrehabilitering fått et utvidet tilbud om rehabilitering i eget hjem og nærmiljø. I Lund kommune har vi i 2022 etablert hverdagsrehabilitering, med behov for frikjøp av ressurser som prosjektleder og fysioterapeut. I 2022 fikk kommunen tilskudd fra statsforvalteren på kr. 400 000. I 2023 og 2024 kan det fortsatt søkes tilskuddsmidler til prosjektet, men etaten er på sikt avhengig av friske midler for å kunne opprettholde dagens tjenestenivå.

Helse- og omsorgsetaten arbeider kontinuerlig med kvalitetsreformen "Leve hele livet". Gjennom denne reformen arbeides det med å skape et mer aldersvennlig samfunn der alle eldre skal få bedre hjelp og støtte til å mestre livet. Lund kommune startet arbeidet i 2021 som pilotkommune for en sertifiseringsmodell mot hjemmetjenesten som Livsgledetjeneste. Livsgledetjenestekonseptet til hjemmeboende eldre er et samarbeid med brukere, pårørende, frivillige og andre aktører i kommunen, og i 2023 fortsetter dette arbeidet videre.

Andelen eldre personer forventes å øke betraktelig i årene fremover, spesielt eldre over 80 år. Forekomst av demens øker med alderen, og en regner med at antallet personer med demens vil fordobles frem mot 2040. Dette vil påvirke og ha konsekvenser for flere områder i samfunnet og vil kreve nye løsninger. Det er etablert 20 % stilling (2x10% stilling) som demenskoordinator i helse- og omsorgsetaten, og en oppbygging av denne stillingen bør gradvis gjennomføres i årene fremover. Dette er tatt med i økonomiplanen. Det er også behov for å øke tilbud og innvilge flere kvelder på Hagestua, da dette er forebyggende og en økonomisk rimelig løsning for kommunen. I 2022 brukes det tilskuddsmidler for livs glede hjemmetjeneste, men fra 2023 må behovet dekkes fra budsjettet i HO-etaten. I tillegg har flere hjemmeboende behov for hjemmehjelp, bemanningen må økes umiddelbart i 2022-2023.

Kjøkkendriften ved Lund omsorgssenter gjenåpnes i helger fra 7.11.22 etter vedtak fra KS i juni 2022. Gjenåpningen søkes gjennomført på en rimeligere måte enn tidligere, men gjenåpningen vil medføre økte kostnader for HO-etaten i årene fremover.

Bo- og avlastingstjenester

Antall brukere som trenger bolig og/eller oppfølging fra Haukland bo og avlastning øker fortsatt, og dette vil føre til økt behov for bemanning, også ved ambulerende team, som har oppfølging til hjemmeboende i denne brukergruppen. I tillegg er det stort behov for bedre dagtilbud og nytt aktivitetssenter til brukere, dette må prioriteres, samtidig må nybygg ved Haukland bo og avlastning planlegges.

BTI – Bedre Tverrfaglig innsats og barnevern

Allerede i 2020 startet helse og omsorg arbeidet med å implementere BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats) i kommunen - dette arbeidet fortsetter også i 2023. BTI er en samhandlingsmodell for tjenester som møter gravide, barn, unge og foreldre det er knyttet undring og/eller bekymring til. Hensikten med BTI-modellen er å kvalitetssikre helhetlig og koordinert innsats, uten at det blir brudd i oppfølgingen. BTI bidrar til tidlig innsats, samordning og medvirkning. Modellen gir en oversikt over handlingsforløp, og kan bidra til å rette opp svikt i samhandling mellom tjenester både på lokalt, regionalt og statlig nivå.

Barnevernsreformen gir mer ansvar til kommunene på barnevernsområdet, og styrker kommunenes forebyggende arbeid og tidlig innsats. Reformen tredder i kraft i 1.1.2022. Målet er at endringer i barnevernet skal bidra til at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt. Barnevernsreformen gir kommunene et større ansvar for barnevernet, både faglig og økonomisk. Dette stiller krav til ledelse i barnevernet, til kommunens styring av barnevernet og til det samlede familiestøttene arbeidet.

Skolefravær og skolevegring er et økende problem i samfunnet, også i Lund kommune. Lund kommune har sammen med Bufdir og Dalane interkommunalt barnevern opprettet en ny stilling som skolelos. Skolelos er et nytt, kunnskapsbasert hjelpetiltak som skal øke skolegjennomføring blant ungdom med barnevernstiltak i hjemmet. Skolelos er utviklet med utgangspunkt i tilskuddsordningen Los og oppfølgingsmodellen Supported employment (SE). Los-ordningen kjennetegnes av tett, individuell oppfølging.

Covid-19-vaksinering

Det har vært flere utvidelser, tillegg og endringer i anbefalinger og prioriteringer av covid-19 vaksiner underveis basert på tilgang på vaksiner, endringer i den epidemiologiske situasjonen og økende kunnskap om koronavaksinasjon og andre smitteverntiltak.

Før det gjøres endringer i vaksinasjonsanbefalingene i koronavaksinasjonsprogrammet utfører Folkehelseinstituttet en grundig utredning med en oppsummering av kunnskapsgrunnlaget.

Utredningen inkluderer blant annet:

- En vurdering av smittesituasjon og sykdomsbyrde
- En vurdering av nytten av den aktuelle endringen inkludert forventet immunrespons, vaksineeffekt og sikkerhet.
- En vurdering av gjennomførbarhet av endringen inkludert tilgang på vaksiner og kapasitet i kommunene til å gjennomføre vaksinasjon

Kommunene har ansvaret for å tilby koronavaksinasjon til personer som oppholder seg i kommunen. Tilbudet gjelder alle i anbefalte grupper som oppholder seg i Norge, også utenlandske statsborgere. Det gjelder også personer som har startet opp med vaksinasjon i utlandet men som trenger å få fullført vaksinasjon mens de oppholder seg i Norge.

Status og budsjetttrammer

HO-stab:

HO-stab er etatens stabsfunksjon og har ansvar for

- Økonomi
- Strategisk og operasjonell planlegging
- Systemansvar CosDoc
- Turnuskoordinator
- Koordinerende enhet og individuell plan
- Tjenestetildeling, rådgiver
- Barnekoordinator
- Fritidskontakter
- Flyktning- og vaksinekoordinator

Tjenestested	Årsverk
HO stab	2,5

Kommunedirektørens forslag til budsjett for HO-stab for økonomiplanperioden innebærer en tilføring av midler på MNOK 1,1 ifm. ny rådgiverstilling og fordeling av økt kvelds/natttillegg ut til enhetene. Stillingen finansieres delvis ved bruk av nye midler, og delvis ved omdisponering internt i etaten. Forøvrig videreføres på 2022-nivå uten budsjettmessige endringer.

2023	2024	2025	2026
3 200 000	2 700 000	3 200 000	3 200 000

Barn og unges helsetjeneste:

- Helsestasjon
- Skolehelsetjeneste
- Helsestasjon for ungdom
- Familiekonsulent
- Jordmortjeneste

Tjenestested	Årsverk
Helsesykepleie	3,4
Familiekonsulent	0,5
Jordmor	0,3
Prosjekt stilling Tidlig inn/BTI	0,6

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Helsestasjonstjenesten innebærer en videreføring av nivået i 2022:

2023	2024	2025	2026
3 300 000	3 300 000	3 30 0000	3 30 0000

Eventuelle tiltak av kostnadmessig karakter må avdelingen løse innenfor tildelt budsjetttramme.

Lund legekantor og legevaktordning:

- Kommunelege
- Fastlekantor
- Daglegevakt hverdag
- LIS1 (kommunal turnustjeneste)

Tjenestested	Årsverk
Legekantor, legesekretær	2,6
Fastleger	3
LIS1-lege	1

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Lund legekantor innebærer en videreføring av nivået i 2022:

2023	2024	2025	2026
4 200 000	4 200 000	4 200 000	4 200 000

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Legevakt innebærer en videreføring av nivået i 2022:

2023	2024	2025	2026
1 600 000	1 600 000	1 600 000	1 600 000

NAV-Lister og flyktningetjenesten:

- Flyktningetjeneste
- Opplysning, råd og veiledning
- Kvalifiseringsprogrammet
- Økonomisk sosialhjelp
- Midlertidig husvære
- Økonomisk rådgivning, herunder frivillig bankforvaltning og gjeldsrådgivning.

NAV Lund utfører både statlige og kommunale oppgaver. Enheten følger hovedprinsippet om helhetlig oppfølging og veilederne jobber på tvers av statlige og kommunale tjenester.

Tjenestested	Årsverk
NAV	1,9
Flyktningetjeneste	2,4

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for 2023 for Nav Lister og flyktningetjenesten innebærer en økning i rammen på MNOK 7,5. Rammen trappes gradvis ned i økonomiplanperioden, men dette er sterkt avhengig av bosettingstall for flyktninger:

2023	2024	2025	2026
15 500 000	13 500 000	12 000 000	10 500 000

Dalane interkommunalt barnevern:

Eigersund kommune er vertskommune for Dalane barnevern med Lund og Sokndal som samarbeidskommuner. Bjerkreim kommune deltar i samarbeidet, men kun om barnevernsvakt.

Tjenestested	Årsverk
Dalane barnevern	28

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Lund kommune sin andel av Dalane Barnevern medfører en økning av rammen på MNOK 1,6. TNOK 400 av dette

følger av samarbeidsprosjektet «skolelos» og MNOK 1,2 følger av barnevernsreformen:

2023	2024	2025	2026
13 000 000	13 000 000	13 000 000	13 000 000

Lund sykehjem:

- Langtidsplasser
- Korttidsplasser
- KØH-plasser
- Rehabilitering
- Lindrende plasser
- Legetjeneste institusjon

Tjenestested	Årsverk
Sykehjem	34,5

langtidsplasser	korttidsplasser	avlastningsplass	lindrende	KØH
23	2	1	1	1

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Lund sykehjem medfører en økning på TNOK 500 ifm- økt kvelds- og nattillegg. For øvrig er nivået i 2022 videreført:

2023	2024	2025	2026
31 500 000	31 500 000	31 500 000	31 500 000

Hjemmetjenesten:

- Hjemmesykepleie
- Hverdagsrehabilitering
- Praktisk bistand, hjemmehjelp
- Transport
- Dagsenter
- Dagsenter demens, Hagestua
- Demenskoordinator
- Samhandlingsrom
- Bemannende omsorgsboliger
- Omsorgsboliger
- BPA
- Fysio- og ergoterapitjeneste

Tjenestested	Årsverk
Hjemmetjenesten	21,5
Fysio- og ergoterapitjenesten	2

Tjenestested	Årsverk
Dagsenter	1
Hagestuå	1,7

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for hjemmetjenesten innebærer en økning på TNOK 600 ifm. livsgledehjemmetjeneste, BPA og vedlikehold. For øvrig er nivået i 2022 videreført:

2023	2024	2025	2026
17 000 000	17 000 000	17 000 000	17 000 000

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for fysio- og ergoterapitjenesten innebærer en videreføring av nivået i 2022:

2023	2024	2025	2026
2 537 000	2 537 000	2 537 000	2 537 000

Kjøkken- og vaskeritjenester:

- Kjøkken/cafe
- Renholdt sykehjem
- Vaskeri

Tjenestested	Årsverk
Kjøkken og vaskeri	6,6

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden kjøkken- og vaskeritjenester innebærer en økning på TNOK 200 ifm. økte åpningstider:

2023	2024	2025	2026
4 100 000	4 100 000	4 100 000	4 100 000

Psykisk helsetjeneste:

- Kartlegge og rehabilitere
- Bemannende omsorgsboliger
- Praktisk bistand og opplæring
- Aktivitetssenter

Tjenestested	Årsverk
Psykisk helse	5,8
Prosjektstillinger	2

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for psykisk helsetjeneste innebærer en økning på TNOK 660 ifm. ny stilling som spesialsykepleier:

2023	2024	2025	2026
10 260 000	10 260 000	10 260 000	10 260 000

Psykisk helsetjeneste har de senere årene fått tilsagn om tilskuddsmidler til medfinansiering av stillinger. Dersom avdelingen ikke lykkes med å opprettholde nivået på tilskuddene, vil avdelingen måtte tilføres friske midler i økonomiplanperioden.

Haukland bo og avlastning:

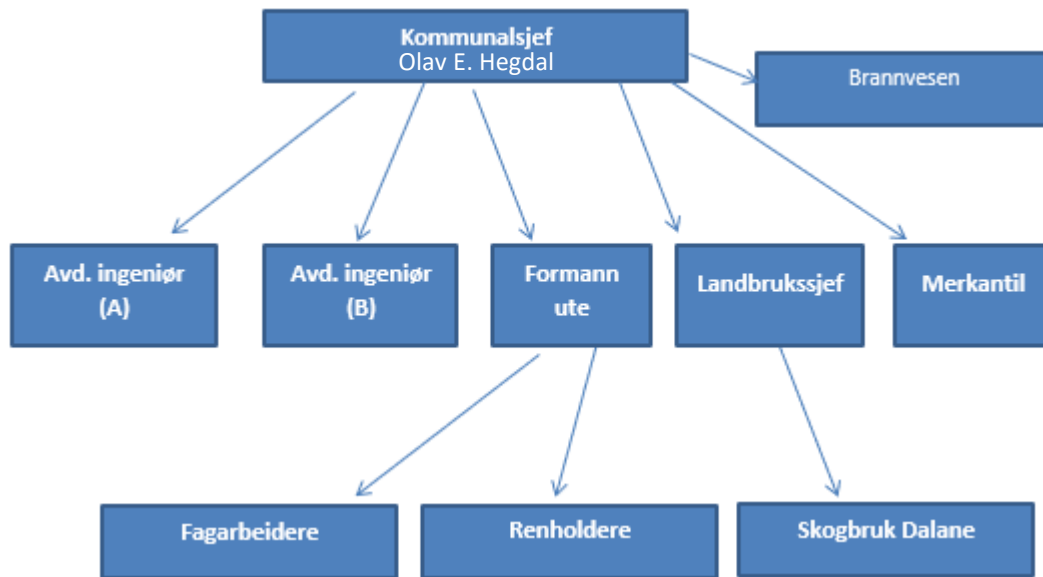
- Kartlegge, behandle, rehabilitere og habilitere
- Bemannende omsorgsboliger
- Praktisk bistand og opplæring
- Avlastning
- Aktivitetssenter

Tjenestested	Årsverk
Bo- og avlastning, ambulerende tj.	19,74

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for økonomiplanperioden for Haukland bo og avlastning innebærer i all hovedsak en videreføring av nivået i 2022:

2023	2024	2025	2026
14 100 000	15 100 000	15 100 000	15 100 000

9.4 Plan, næring og miljøetaten

Sektor for plan- næring og miljø har ansvar for å yte tjenester hovedsakelig i henhold til plan- og bygningsloven, matrikkelloven, brann- og eksplosjonsvernloven og jordloven.

Oppgavene i sektoren består hovedsakelig av:

- Vedlikehold av vei, anlegg, VA-anlegg, boliger, bygg
- Drive brannvesen
- Vaktmester- og servicetjenester til kommunens etater
- Servicetjenester til kommunens innbyggere
- Drikkevannsforsyning
- Avløpshåndtering
- Avfallshåndtering/gjenvinning
- Klima- og miljøvern
- Landbruksforvaltning
- Viltforvaltning
- Byggesaksbehandling
- Delingssaker etter matrikkellov
- Planbehandling
- Beredskapsarbeid

PNM-etaten har totalt 23 fast ansatte, fordelt på 5 i stab, 9 i uteseksjon og 9 i renhold. I løpet av 2022 har to av de ansatte i staben sluttet eller gått av med pensjon. Medarbeiderne som sluttet hadde lang erfaring fra PNM-etaten i Lund kommune. Begge er nå erstattet av nye ansatte, men det må påregnes noe tid før kapasiteten er tilbake på samme nivå.

Utfordringer i perioden

Vedlikehold:

Det har de siste år vært utfordrende å opprettholde et tilfredsstillende vedlikehold både på veier/anlegg samt på bygninger. Dette skyldes at etaten de senere år har hatt forholdsvis stramme økonomiske rammer. Det vil være svært viktig i kommende økonomiplanperiode å opprettholde det nivået som det legges opp til i 2023 – det vil være på et minimum, men likevel tilstrekkelig for å kunne ivareta etatens oppgaver på et forsvarlig nivå.

Kommunalsjefens vurdering er at det etter forholdene utføres et bra vedlikehold på de områder som etaten har ansvar for.

Den 26. august opplevde vi et tilfelle med styrtregn i kommunen. Dette medførte store ødeleggelser på veien ut til Elve. Kostnadene ved reparasjonene kom på over en million kroner. Man forventer at frekvensen av ekstremvær som dette vil øke i årene fremover. Dette vil på sikt medføre større utgifter til preventive tiltak og reparasjon etter tilsvarende hendelser. Lund kommune søkte statsforvalteren om restskjønnsmidler i denne sammenheng, og fikk tildelt midler på MNOK 1,1. Midlene fra statsforvalteren dekker kommunens kostnad fullt ut.

Bemanning:

Etter endringene som er gjort i administrasjonen i 2022 er de administrative ressursene fortsatt på et minimum for å kunne opprettholde en tilstrekkelig god tjeneste. Det vil naturlig medføre at det kontinuerlig må vurderes hva som skal prioriteres – og en del oppgaver må nødvendigvis falle bort.

Uteseksjonen har i flere år fått utvidede oppgaver med bl.a. flere bygg å vedlikeholde. Bemanningen er uendret de siste 20 år. Noe av økningen i arbeidsmengde kompenseres ved innkjøp av tjenester fra andre.

Kommunalsjefen ønsker å understreke at PNM-etaten drives jevnt over godt til tross for de utfordringer som er belyst ovenfor. De vedtatte årsbudsjettene er et viktig styringsredskap for kommunalsjefen.

PNM-beskrivelse

Bemanning:

Følgende oversikt er gjeldende for PNM-etaten:

Årsverk i PNM-etaten	
<i>Arbeidssted</i>	<i>Årsverk</i>
PNM-stab	4,0
Landbruk	1,0
Brannvesen	0,12
Uteseksjon og renhold	18,3
Sum	23,4

Klima og miljø:

I PNM-etaten er klima og miljø er et sektorovergripende tema. Alle i PNM administrasjonen jobber tidvis med dette temaet som et resultat av at klima og miljø hensyn er en integrert del av saksbehandlingen og forvaltningen. I den senere tid har kommunalsjef PNM hatt et større ansvar for området og har bl.a. utarbeidet en «klima og energiplan» som skal til politisk behandling. Det forventes at «klima og energiplanen» blir vedtatt i første kommunestyremøte i 2022.

Kommunalsjef PNM:

Nåværende kommunalsjef tiltrådte stillingen i slutten av mai 2022 etter en overlappende periode med forhenværende. Med unntak av at oppgaven som brannsjef nå kjøpes av Flekkefjord brannvesen, er det ikke foretatt noen endringer i kommunalsjefens ansvarsområde ifm. overgangen.

Ansvarsområder for stillingen er å lede avdelingen, all drift ute inklusive VAR-sektoren, beredskapskoordinator i hele kommunen, lede byggeprosjekter, politiske utvalg, personalansvarlig for avdelingen, ansvarlig for HMS og interne rutiner, ansettelse, budsjett/økonomi og saksbehandling.

Avdelingsingeniør A:

Stillingen er ansvarlig for planverk, kartforvaltning, avløp spredt bebyggelse, eiendomsskatt, byggeledelse for kommunal byggekomitéen og saksbehandling.

Avdelingsingeniør B:

Stillingen er ansvarlig for byggesaksbehandling, eiendom, trafikkisikkerhet, spillemidler, byggeprosjekt og saksbehandling.

Formann ute:

Stillingen er ansvarlig for alle fagarbeiderne og alle renholderne i kommunen.

Ansvarsområdet er ellers vedlikehold av kommunens bygg og boliger, uteområder, veier og anlegg. I tillegg drift og vedlikehold av VA-anleggene på Moi, Eik og Heskestad. Avdelingen har også ansvar for graving ved begravelser, samt vedlikehold av kirkegårdene.

Landbrukssjef:

Stillingen er ansvarlig for alt innen landbruket, oppdatering av kartverk, gatelysansvarlig i kommunen og saksbehandling.

Felles skog- og viltforvaltning i Dalane:

Det er opprettet felles skogbruksforvaltning i Dalane. Lund kommune inngår i dette samarbeidet til en årlig kostnad på ca. 600.000 – som er innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag.

Merkantil:

Denne stillingen er fra høsten 2022 besatt av ny medarbeider i 100 % stilling. Vår nye medarbeider fikk en god overlapp med forhenværende, og er i tillegg i gang med flere kurs og opplæringer for å utvide sin kompetanse.

Vegvedlikehold:

Kontraktører på vintervedlikehold har fra og med kommende vintersesong fått justert sine variable satser i tråd med aktuell indeks for prisregulering. Kostnaden forbundet med dette er innarbeidet i kommunedirektørens budsjettforslag.

Brann- og ulykkesvern:

Tjenesten driftes i et samarbeid mellom Lund og Flekkefjord brannvesen. Lund kommune kjøper tjenester fra Flekkefjord brannvesen innenfor områder som brannsjeftjenester, forebyggende aktiviteter.

VAR-TJENESTER:

Renovasjon og slamtømming ivaretas av ekstern leverandør mens VA-anleggene driftes av PNM-etaten i Lund kommune.

For en inngående kommentar om VA-området og selvkosttjenesten henvises det til kapittel 7.1. hvor gebyrer for vann og avløp foreslås begge økt med 10 % for 2022. Årsaken til denne kraftige økningen i gebyrene følger av høy lønns- og prisvekst samt betydelig økt kalkylerente. Kommunestyret i Lund har vedtatt at vann og avløpstjenestene skal beregnes til selvkost.

Øvrige gebyrer og avgifter:

Øvrige avgifter/priser som håndheves av PNM-etaten reguleres med 3,7 % der ikke annen lovgivning er gjeldende. Husleieprisene justeres i tråd med husleieindeksen.

Det fremmes egen sak til kommunestyret ifm. justering av gebyrer og avgifter i Lund kommune for 2023.

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett for de ulike virksomhetsområdene i PNM-etaten er som følger:

Kommunedirektørens forslag til rammebudsjett PNM-etaten 2022-priser				
Virksomhet	2023	2024	2025	2026
PNM-stab	4 981 000	3 741 000	3 741 000	3 741 000
Landbrukskontor	1 535 000	1 535 000	1 535 000	1 535 000
Vegvedlikehold	4 139 000	4 139 000	3 227 000	3 227 000
Brann- og ulykkesvern	2 334 000	2 334 000	2 334 000	2 334 000
Driftsavdeling	0*	0*	0*	0*
Vedlikehold/renholdstjenester	0**	0**	0**	0**
VAR-tjenester ***	-5 156 000	-5 156 000	-5 156 000	-5 156 000

* Driftsavdelingens budsjett er et nullsum-budsjett internt i PNM-etaten. Det reelle budsjettet til driftsavdelingen ligger på øvrige virksomhetsområder i etaten.

* Budsjett for uteseksjon og renholdere er et nullsum-budsjett for PNM-etaten. Det reelle budsjettet for uteseksjonen og renholdere ligger på samtlige virksomheter i kommunen, eks. sykehjem, rådhus, skoler og barnehager.

*** VAR-tjenester beregnes til selvkost. I selvkost inngår bl.a. deler av lønn til ulike ansatte i kommunen. Selvkostberegningen gjøres utenfor kommunens økonomisystem. Kommunedirektørens forslag innebærer en økning i rammen med MNOK 6,5. En vesentlig del av økningen kan tilskrives strømpriser, lønns- og prisvekst, justering for husleieinntekter og kostnader ifm. kommuneplanens arealdel.

I tillegg er etaten kompensert for økte driftskostnader som følge av Dalane felles skogbruk og kjøp av brannsjef-tjenester.

Kommunedirektørens budsjettforslag inneholder viktige satsinger på veivedlikehold, trafiksikkerhetstiltak og flomvarslingssystem.

Kommunedirektørens budsjettforslag inneholder også TNOK 150 ifm. nærmiljøtiltak. Dette er midler som PNM-etaten kan benytte til små, men viktige bidrag til aktører i Lund-samfunnet. Dette er ikke midler det kan søkes på, men snarere midler som etter kommunalsjefens vurdering kan benyttes ifm. plutselige behov. Den økonomiske rammen er begrenset, så det er i hovedsak snakk om mindre beløp i hvert enkelt tilfelle.

Forøvrig budsjettkommentarene ovenfor er driftsnivået fra 2022 videreført i hele økonomiplanperioden. PNM-etaten er i likhet med øvrige etater ikke pålagt innsparinger eller effektiviseringer i kommende økonomiplanperiode.

10. Investeringer

	Beskrivelse	Ramme	2023	2024	2025	2026
1	Egenkapitalandel KLP	Investering	600	600	600	600
2	Renovering kirketårn Lund kirke	Investering	900	0	0	0
3	IKT/adm investeringer - digiprosjekt	Investering	600	600	600	600
4	Merkevarebygging	Investering	300	200	200	200
5	Kommunestyresal/spiserom	Investering	0	2 000	0	0
6	Lekeplasser	Investering	0	100	0	0
7	Oppgradering Kvernfossen kraftverk	Investering	0	150	0	0
8	Brannsikring "Huset" nødvendige tiltak	Investering	500	500	0	0
9	Chromebook	Investering	400	400	400	400
10	Ventilasjonsanlegg Heskestad skole	Investering	0	500	0	0
11	Sprinklingsanlegg Museet	Investering	0	0	0	1 500
12	Solskjerming Lundbadet	Investering	0	0	200	0
13	Oppgradering Grindabygget Haien	Investering	250	0	0	0
14	Pumptrackbane Nygård	Investering	625	0	0	0
15	Sykehjem, senger, medisinsk utstyr etc.	Investering	100	0	0	0
16	Renovering "kroken" sykehjemmet	Investering	500	0	0	0
17	Velferdigteknologi	Investering	200	0	0	0
18	Nytt inventar sykehjem	Investering	200	0	0	0
19	Datautstyr ifm. journalsystem	Investering	125	125	0	0
20	Asfalt kommunale veger	Investering	800	800	800	800
21	Innvendig belysning KM skole	Investering	0	0	150	0
22	Digitalisering byggesaksarkiv	Investering	0	500	0	0
23	Erstatning av kjøretøy	Investering	300	300	0	0
24	Nye gatelys	Investering	1 500	1 000	1 000	1 000
25	Utredning av nytt boligfelt Lundestranda	Investering	250	0	0	0
26	Tavle Holamoen avløpspumpestasjon	Investering		150		
SUM			8 150	7 775	3 950	5 100
	Egenkapitalandel KLP		600	600	600	600
	Lund kirkelig fellesråd		900	0	0	0
	Sentraladministrasjonen		900	2 800	800	800
	Oppvekst og kultur		1 775	1 650	600	1 900
	Helse og omsorg		1 125	125	0	0
	Plan, næring og miljø		2 850	2 600	1 950	1 800
	VAR (Vann og avløp)		0	150	0	0

Lund kirkelig fellesråd

Lund kirkelig fellesråd har søkt Lund kommune om investeringsstøtte til renovering av kirketårnet på Lund kirke. Kirkevergen skriver følgende om tiltaket:

«Det er nødvendig med en totalrenovering og oppgradering av kirketårnet. Eksisterende skiferstein faller ned fra tårnet og det er utført midlertidig og kortsiktige tiltak for å feste steinene. Det er behov for en større reparasjon på skifertaket samt det en del råteskader på

kledning, vegger og gesimser av tårnet. Eksisterende skifertak har opprinnelig skiferstein av myk og dårlig kvalitet. Opprinnelig kvalitet for skifersteinen medfører over tid sprekker og smuldrer med den konsekvens at takstein faller ned på bakken. Det medfører også at det blir lekkasjer som igjen medfører råteskader på undertak og gesimser. Dette forplanter seg ned til veggflatene på tårnet hvor det også konstateres råteskader på kledning på vegger og gesimser av tårnet.»

Kommunedirektøren ser tiltaket som nødvendig for å unngå at kirkebygget pådrar seg ytterligere skader som følge av lekkasjer etc. På bakgrunn av dette har kommunedirektøren innarbeidet TNOK 900 i investeringsstøtte til renovering av kirketårnet på Lund kirke.

Investering i ny pumtrackbane på Moi

I kommunedirektørens forslag til investeringsbudsjett er det innarbeidet TNOK 500 ekskl. mva til pumtrackbane på Moi, fortrinnsvis i nærheten av Nygård barneskole.

Initiativtakerne til dette prosjektet har sitt utspring i FAU ved Nygård barneskole.

Pumtrackbanen er en sykkelbane der alle typer sykler kan brukes. Målet er at det skal bli en møteplass for hele familien og tilrettelegges for alle aldersgrupper. Initiativtakerne skriver i sin prosjektbeskrivelse at:

En PB (pumtrackbane) vil skape et tilbud og møteplass for uorganisert aktivitet som er sårt tiltrengt i tillegg til flere andre positive ringvirkninger:

Bidrar positivt inn i en større sammenheng ved å skape økt trivsel, bolyst, sykkelferdigheter, sosialisering og et bedre oppvekstmiljø i Lund

Økt fysisk aktivitet, være et åpent tilbud for alle og påvirke folkehelsen positivt

Attraktiv møteplass, et åpent tilbud for alle

Trygt (og vedlikeholdsfritt!) samlingsted for alle, barn og ungdom

Heve sykkelferdighetene og fokus på sikkerhet – De kule gutta bruker hjelm!

Passer alle aldre og ferdighetsnivå – lav terskel for å benytte banen

Voksende interesse nasjonalt – flere anlegg bygges

I økende omfang ser vi at barn pasifiseres og faller utenfor typiske organiserte aktiviteter som fotball. De ender ofte opp med å «henge» i det trafikkfarlige området ved COOP (avkjørsel E39), og det skapes et svært usunt sosialt miljø som forplanter seg til skolen. Det er sammensatte årsaker til dette, men prosjektet vil direkte og umiddelbart skape en trygg møteplass for barn og ungdom, og et spennende alternativ for de som faller utenfor organisert aktivitet/idrett.

Kommunedirektøren er positiv til tiltaket og har avholdt møte med initiativtakerne og klargjort kriterier for kommunens bidrag i prosjektet. Kommunen skal være prosjekteier og utbygger. FAU-grupperingen skal bidra med å samle inn eksterne finansieringsbidrag i tråd med fremmet finansieringsplan i tillegg til egeninnsats/dugnad. Eksterne finansieringsbidrag, tippemidler, regionale utviklingsmidler, skal tilfalle kommunen slik at kommunens egenandel

i investeringen begrenses til TNOK 500 ekskl. mva.

Prosjektet vil ikke startes opp før det foreligger enighet mht. lokasjon og at endelig finansieringsplan er på plass innenfor de rammer som prosjektgruppen har skissert. Dette innebærer at kommunen kun forplikter seg i prosjektet dersom kriteriene mht. lokasjon og finansieringsplan oppfylles. Finansieringen av prosjektet ekskl. mva vil være sammensatt av eksterne sponsorer, regionale utviklingsmidler, tippemidler, egeninnsats/dugnad og kommunalt bidrag.

Når prosjektet har vært på anbud (våren 2023) og det foreligger kalkyler på prosjektets kostnad, vil investeringsbudsjettet måtte revideres.

Status investeringsprosjekter i ny bygningsmasse:

I 2022 budsjettet ble det vedtatt investeringer i rus/psykiatribolig og utbygging av Haukeland bo- og avlasting. Prosjektet rus/psykiatribolig er førsteprioritet. Den samlede investeringsrammen for prosjektene ble budsjettet til MNOK 16 der MNOK 5 av dette ble forutsatt dekket av husbankens investeringsmidler.

Regjeringen har i forslag til statsbudsjett ikke avsatt nye investeringsmidler til husbanken for 2023. Dersom regjeringens forslag blir vedtatt innebærer dette at finansieringsbidraget fra husbanken faller bort. Husbanken opplyser om at det i skrivende stund er midler igjen på rammen for 2022. Vi arbeider nå aktivt med å få innvilget investeringstilskudd til rus/psykiatribolig på rammen for 2022, slik at dette prosjektet kan settes gang raskt over nyttår.

Byggekomitéen har hatt to møter og arbeidsgruppen har hatt jevnlige møter vedr. rus/psykiatribolig-prosjektet. Det er utarbeidet kravspesifikasjon som inngår i tilbudsgrunnlaget. Arbeidet med Haukeland bofelleskap starter på nyåret dersom husbankmidlene opprettholdes, etter at arbeidsgruppen er ferdig med det grunnleggende arbeidet med Eikeland bofelleskap.

Prosjektene anslåtte kostnad i budsjettet for 2022 er et foreløpig kostnadsoverslag. Når vi har fått inn anbud vil det kunne medføre endring i investeringskostnad. Dette vet vi først sikkert når anbud foreligger.

I Lund kommune er boligsosialplan under arbeid. I boligsosialt arbeid er det brukeren selv som er den viktigste aktøren for å lykkes med boforholdet sitt. Derfor er det viktig hvordan brukeren opplever at han blir møtt av hjelpeapparatet. Dersom kommunikasjonen formidler respekt og likeverd, skapes et sunnere og bedre samarbeidsklima med tilhørende større mulighet for brukeren i å lykkes med boforholdet.

Tilpasset og egnet boligtilbud for personer med rusproblemer og psykiske lidelser er mangelfulle i Lund kommune. På bakgrunn av et økende press på tjenesten må kommune ta bygningsmessige grep for å kunne ivareta det ansvaret som påligger kommunen. Personer vil

ha ulike bo- og tjenestebehov, og disse vil også variere over tid. For at kommunene skal kunne møte innbyggernes behov trengs et spekter av bo- og tjenestetilbud. Boligtilbudet for personer med rusproblemer og psykiske lidelse har blitt noe bedre de senere årene, men fortsatt mangler mange et egnet tilbud. De fleste brukerne med ROP-lidelser (rus og psykiatri) kan bo i en ordinær kommunal bolig eller privat leid eller eid bolig, med tilpassede tjenester.

Det er også brukere i gruppen som har behov for et mer tilpasset boligtilbud, gjerne institusjonslignende tiltak med tilgang til tjenester hele eller deler av døgnet, helsetjenester og hjelp til ADL (activity of daily living).

Personer med samtidig rusproblemer og psykiske lidelser har ulik grad av behov for tjenester. Noen er av forskjellige grunner lite mottakelig for å ta imot tjenester, selv om de blir forsøkt gjort tilgjengelige. Tilbudet bør være fleksibelt og tilpasset den enkeltes behov i gode og dårlige perioder: Det finnes ikke en bestemt løsning som gir det riktige tilbudet hele tiden. Tjenestetilbudet og ulike metoder bør brukes fleksibelt og gjøres forutsigbart tilgjengelig, slik at brukeren opplever at behov svares opp uten unødvendig venting. Det bidrar til å øke brukerens trygghet og mestringsevne.

Haukland bofelleskap har pt. et bygg med 5 leiligheter og 2 leiligheter på hovedhuset til fastboende. I tillegg er det 4 avlastningsrom på hovedhuset.

I 2021 ble botilbudet økt med 4 boenheter ved at 4 stk. omsorgsboliger ble tatt i bruk. Fra 2023 er det meldt om økt behov for bo- og tjenestetilbud til personer med funksjonsnedsettelse. Enheten yter omsorg, avlastning, opplæring og praktisk bistand til barn, mennesker med utviklingshemming, autismespekterlidelser og andre diagnoser.

Avdelingen gir tilbud til aktiviteter, helse- og fritidstilbud, alt etter brukerens individuelle behov. For å kunne ivareta tjenestetilbudet på en tilstrekkelig måte er det avgjørende at botilbudet bygges ut. Utbyggingen vil trolig bli i form av et tilbygg til dagens bygningsmasse som øker kapasiteten med 4 leiligheter.

Brukerne/foresatte/foreldrene og råd for mennesker med funksjonsnedsettelse skal bli inkludert i planleggingen så tidlig som mulig.

Merkevarebygging:

Investeringsmidler til kjøp av eventuelt utstyr ifm. merkevareprosjektet. Potten må anses som en ramme til kjøp av merkevaretjenester/utstyr.

Brannsikring «Huset»

Nødvendig tiltak på bakgrunn av foreløpig tilbakemelding fra brannteknisk gjennomgang. Endelig rapport foreligger ikke pt, men dette anses som kritisk for å unngå at bygget stenges ned. Tiltaket er planlagt gjennomført over to perioder, 2023 og 2024.

Oppgradering Grindabygget «Haien»

I investeringsbudsjettet for 2023 er det innarbeidet kr. 250 000 til oppgradering av

Grindabygget i Haien. Grindabygget et tilbygg i Haien som brukes til konserter, barnehage og skolebesøk og lignende. Tiltaket vurderes å gi bygget økt bruks- og omsetningsverdi.

Renovering «kroken» sykehjemmet

Lokalene er slitt og har behov for oppgradering, bl.a. nytt kjøkken.

Asfalt kommunale veier

Fortsatt satsing på nyasfaltering av kommunale grusveier, evt. utbedring av eksisterende vei mht. veiklasse.

Nye gatelys/utskifting

Fortsatt sasing på utskifting av gatelys. Viktig enøktiltak som på sikt vil gi lavere strømkostnad og miljøavtrykk. Lønnsomheten i strømsparingstiltak øker i takt med strømprisen, og det er få som antar at prisen vil falle tilbake på det samme lave nivået. Lund kommune har enda en stor andel gatelys på umålte kurser med gammel og lite effektiv teknologi. Av denne grunn ser vi nå for oss en større oppgradering, noe som på kort og langs sikt vil gi store innsparinger i strømutgifter.

Reguleringsplan Lundestranda

Viser til PNM-035/22 vedtak der reguleringsplanen for Lundestranda ikke egengodkjennes, og utvalget ber om at det utredes nytt boligfelt i forlengelse av Lundestranda mot sør. Arbeidet er planlagt satt bort til eksterne leverandører.

Erstatning for kjøretøy

Uteseksjonen har til sammen 8 varebiler, hvorav bare en er av nyere modell enn 2010. For å unngå en situasjon der vi får store investeringer på kort tid ser vi for oss å gradvis oppgradere kjøretøyparken

Bredbåndsutbygging

Lund kommune arbeider aktivt for utbygging av bredbånd i kommunen. Per 2022 er følgende oversikt gjeldende.

Søknadsår	Lokasjon	Tildelt støtte	Estimert egenandel	Estimert ferdig
2020	Tronvik	700000	160000	2022
2021	Skåland	675000	275000	2023
2021	Eide	1125000	375000	2023
2022	Steinberg Rusdal	1875000	625000	2024
Sum		4375000	1435000	

11. Kommunedirektørens forslag til vedtak

DRIFT

1. Årsbudsjettet for Lund kommunes drift i 2023 godkjennes med en netto ramme på 292,6 millioner kroner, fordelt på etatene slik:
 - Sentraladministrasjonen 24,942 millioner kroner
 - OK-etaten 129,627 millioner kroner
 - HO-etaten 127,028 millioner kroner
 - PNM-etaten 11,034 millioner kroner
2. Skatt på formue og inntekt utskrives med maksimalsatsen.
3. Det skrives ut eiendomsskatt på samtlige skattepliktige eiendommer i Lund kommune jfr. esktl. § 3 a. Den generelle skattesatsen foreslås endret til 6 promille med differensiert sats for boliger og fritidseiendommer på 3 promille.

Bunnfradraget for boliger og fritidseiendommer fastsettes til kr. 200.000 for 2023.

Forslag om differensiert sats for boliger og fritidseiendommer er gjort i tråd med Esktl. § 12a – «avvikende skattesats for bustaddelen i eigedomar med sjølvstendige bustaddelar». Det skrives også for 2023 ut skatt på et særskilt skattegrunnlag som følge av at produksjonsutstyr og – installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget når de tidligere verk og bruk skal takseres og regnes som næringseiendom fra 2019. Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget er i 2023 redusert med 5/7 del jf. overgangsregel til esktl. § 3 og 4 første punktum. Skattesatsen på det særskilte grunnlaget er 2 promille lik satsen som lå til grunn for utskrivningen av eiendomsskatten i 2018.

4. Kommunale gebyrer og avgifter økes generelt med 3,7 % for 2023 der ikke annen sentral/lokal lovgivning er gjeldende. Kommunale gebyrer for vann og avløp økes med 10 % i 2023. Husleiepriser for 2023 justeres opp i tråd med satsene i husleieloven.
5. Iht. «forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer» bruker Lund kommune selvkostprinsippet for vannforsyning og avløpshåndtering. Innenfor disse områdene skal 100 % av kostnadene inn i

grunnlaget. Med selvkostprinsippet som grunnlag blir eventuelle underskudd innenfor disse områdene fremført etter selvkostforskriften §8.

6. Pris for fulltidstilbud i barnehagene følger maksimalpris.
7. Avsatte midler på bundne drifts- og investeringsfond (øremerkede midler) kan som hovedregel brukes til formålet av kommunedirektøren. Prinsipielle saker behandles av det aktuelle hovedutvalg, evt. kommunestyret.
8. Det nedbetales i 2023 ca. 11,8 millioner på eksisterende lån.
9. Øvrige budsjettposter for driftsbudsjettet for 2023 godkjennes i tråd med kommunedirektørens budsjettskjema etter forskriftens § 5-4

INVESTERING

1. Årsbudsjettet for investeringer i 2023 er på 8,3 millioner. Investeringene fordeler seg på 6,8 millioner i varige driftsmidler (inkl. VAR-sektoren), MNOK 0,9 i tilskudd til andres investeringer og MNOK 0,6 i aksjer og andeler. Investeringsbudsjettet for 2023 godkjennes i tråd med kommunedirektørens budsjettskjema etter forskriftens § 5-5.
2. Det vedtas en øvre ramme for låneopptak i 2023 på 6,137 millioner kroner til dekning av investeringene som fremgår av budsjettskjema etter forskriftens § 5-5. Dette er inklusive VAR sektoren. Låneopptaket er knyttet til investeringer i varige driftsmidler som skal eies av kommunen selv og investeringstilskudd til Lund kirkelige fellesråd. Låneopptaket er hjemlet i kommunelovens § 14-15 første ledd og trossamfunnsloven §14.
3. Det opptas ikke startlån til videre formidling i 2023 som følge av ledige midler fra tidligere år.

ØKONOMIPLAN

1. Forslag til økonomiplan for drift og investeringer i perioden 2023-2026 godkjennes i tråd med kommunedirektørens budsjettforslag. Budsjettpostene for drift og investering godkjennes i tråd med de utarbeidede oversiktene etter forskriftens § 5.4-5.5.

12. Obligatoriske oversikter, kommedirektørens forslag

I dette kapittelet følger de obligatoriske oversiktene i samsvar med forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner. Forskriften inneholder obligatoriske oppstillinger i § 5-4 til § 5-7.

Oversikt etter § 5-7 følger i budsjettdokumentet under kapittel 8.

Budsjettskjema etter art § 5-6 utarbeides etter at årsbudsjettet og økonomiplanen er vedtatt jfr. § 5-1 annet ledd.

Budsjettskjema etter forskriftens § 5-4:

Bevilgningsoversikt drift § 5-4 i forskriften	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tall oppgitt i hele 1000	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
1 Rammetilskudd inkl. utjevning	132 004	129 753	139 867	143 867	143 867	143 867
2 Inntekts og formuesskatt	90 646	88 250	92 366	92 366	92 366	92 366
3 Eiendomsskatt	10 344	11 000	12 200	13 400	13 400	13 400
Sum rammetilskudd og skatteinntekter	232 994	229 003	244 433	249 633	249 633	249 633
Momskompensasjon fra DRIFT	6 321	5 700	10 500	8 000	8 000	8 000
Naturressursskatt vindkraft	0	0	1 000	4 200	4 200	4 200
Amortiseringstilskudd fra Husbanken	1 038	1 000	1 200	1 200	1 200	1 200
Integreringstilskudd for flyktninger/asyl.	6 379	5 500	15 900	13 600	10 600	9 700
Premieavvik pensjon/reguleringspremie	9 225	3 500	5 500	3 500	3 000	2 500
Konsesjonsavgift og -kraft og andre innt.	5 745	2 650	23 000	11 300	9 300	9 000
4 Sum andre generelle driftsinntekter	28 708	18 350	57 100	41 800	36 300	34 600
5 Sum generelle driftsinntekter	261 702	247 353	301 533	291 433	285 933	284 233
6 Sum bevilgninger drift, netto	-240 161	-242 100	-292 631	-276 971	-273 291	-271 671
10 Renteinntekter	1 338	1 450	2 600	2 500	2 350	2 100
11 Utbytte	7 135	6 950	7 300	7 300	7 300	7 300
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter mv.	-3 347	-5 000	-10 000	-10 000	-9 800	-9 400
14 Avdrag på lån	-11 105	-11 000	-11 800	-12 000	-12 000	-12 000
15 Netto finansutgifter	-5 979	-7 600	-11 900	-12 200	-12 150	-12 000
17 Netto driftsresultat	15 558	-2 347	-2 998	2 261	491	561
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
19 Avsetninger til bundne driftsfond	-4 985	0	0	0	0	0
20 Bruk av bundne driftsfond	3 857	0	0	0	0	0
21 Avsetninger til disposisjonsfond	-14 430	0	0	-2 261	-491	-561
22 Bruk av disposisjonsfond	0	2 347	2 998	0	0	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-15 558	2 347	2 998	-2 261	-491	-561
25 Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema etter forskriftens § 5-4, andre ledd:

Oversikt ihht. § 5-4 annet ledd		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Etatenes budsjettrammer	Utgift	-240 161	-242 100	-292 631	-276 971	-273 291	-271 671
1 Sentraladministrasjon	Utgift	-21 487	-21 006	-24 942	-23 872	-23 892	-23 772
	Inntekt	1 185	0	0	0	0	0
	Nettoutgift	-20 302	-21 006	-24 942	-23 872	-23 892	-23 772
2 Oppvekst og kultur	Utgift	-124 363	-122 471	-143 641	-136 591	-135 291	-135 291
	Inntekt	14 894	13 514	14 014	14 014	14 014	14 014
	Nettoutgift	-109 469	-108 957	-129 627	-122 577	-121 277	-121 277
3 Helse og omsorg	Utgift	-134 496	-131 167	-152 227	-147 327	-145 327	-143 827
	Inntekt	31 175	23 500	25 199	25 199	25 199	25 199
	Nettoutgift	-103 321	-107 667	-127 028	-122 128	-120 128	-118 628
4 Plan, næring og miljø	Utgift	-19 783	-19 082	-24 895	-22 255	-21 855	-21 855
	Inntekt	12 714	14 611	13 861	13 861	13 861	13 861
	Nettoutgift	-7 069	-4 471	-11 034	-8 394	-7 994	-7 994

ØKONOMIPLAN 2023-2026 MED ÅRSBUDSJETT 2023

	2022	2023	2024	2025	2026
(1000 kr)	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
Sentraladministrasjonen	-20 315	-21 006	-24 942	-23 872	-23 892
Lønns- og prisstigning	-300	-500			
Justering strømpriser		-1 400	800	100	
Innsparing/effektivisering	200				
Økning driftskostnader arkiv		-40			
Innkjøpsamarbeid IAV	100	-50			
Omorganisering av arkiv - flyttes til IKA		-800	800		
Merkevarebygging		-200	-200		
Midl. besparelse 50% stilling permisjonsavvikling	-150				
Konsulentbistand kommuneplan (samfunnsdel)	-100	100			
Rådgiver sentraladministrasjonen		-450	-400		
Valg	170	-170	170	-170	170
Økninger av lisenser, medlemskap osv.	-100	-600	-50	-50	-50
Økning i budsjett kontroll/tilsyn	-71	-76			
Ekstraord. rammejustering LKF - strømpriser	60	-50	50		
Vedlikehold av kirkebygg (LKF)			-100	100	
Sentrums-/næringsutvikling regionale prosjekter	-500				
Herunder ordning bolystmidler - awikles fra 2023		300			
Utgift	-21 006	-24 942	-23 872	-23 892	-23 772
Prisstigning inntekter	-	-	-	-	-
Inntekt	-	-	-	-	-
Netto utgift	-21 006	-24 942	-23 872	-23 892	-23 772
	2022	2023	2024	2025	2026
Oppvekst- og kulturetaten	-119 141	-122 471	-143 641	-136 591	-135 291
Lønns- og prisstigning	-2 400	-3 600			
Justering strømpriser		-11 000	6 400	1 200	
Maling Fjellhaug			-100	100	
Justering brutto utgifter	-2 000				
Innsparing/effektivisering	1 500				
Omlegging drift barnehage (plasstilbud)			1 000		
Økte overføringer privat barnehage		-4 000			
Skoleadministrasjonssystem (Visma flyt)	-130	-100			
Redusert makspris barnehage		-170			
Økte kostnader SFO rett til gratis opphold		-1 300			
Krav om kjøp av tilsyn i barnehager	100	-100			
OK utvalgets disp - kultur og fritid	-400				
Norskopplæring flyktninger legges til Egersund		-200			
Økte utgifter, honorar ungdomsråd		-100			
Skolemiljøarbeiderstilling, Nygård barneskole		-500	-250		
Krav om økt undervisning naturfag		-100			
Utgift	-122 471	-143 641	-136 591	-135 291	-135 291
Prisstigning inntekter	338	500			
Justering brutto inntekter	2 000				
Reduksjon i foreldrebetaling 3-4 trinn	-100				
Reduksjon i etatsinntekt som inngår i rammetilskudd					
Inntekt	13 514	14 014	14 014	14 014	14 014
Netto utgift	-108 957	-129 627	-122 577	-121 277	-121 277

ØKONOMIPLAN 2023-2026 MED ÅRSBUDSJETT 2023

	2022	2023	2024	2025	2026
(1000 kr)	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
Helse- og omsorgsetaten	-123 467	-131 167	-152 227	-147 327	-145 327
Lønns- og prisstigning	-2 400	-3 600			
Justering strømpriser		-5 800	3 200	500	
Livsglede hjemmetjeneste		-300			
Demenskoordinator økt stilling			-150		
Vedlikehold omsorgsboliger		-100			
Økte utgifter NAV Lister	-500	-7 500	2 000	1 500	1 500
Økte kostnader barnevern pga. barnevernsreformen	-1 000	-1 200			
Psykisk helsetjeneste	-4 300	-660			
Haukeland bo og avlastning	-700				
Økte driftskostnader legevaktsamarbeid	-300				
Økt kvelds/natttillegg resultat av lønnsforhandlinger 2022		-600			
BPA hjemmetjenesten		-200			
Skolelos (samarbeidsprosjekt i regi av Dalane Barnevern)		-400			
Vedtak i sak 017/22 kjøkken omsorgssenter		-200			
Innsparing/effektivisering	1 500				
Rådgiver HO stab		-500	-150		
Utgift	-131 167	-152 227	-147 327	-145 327	-143 827
Prisstigning inntekter	668	849	-	-	-
Økt inntekt utleieboliger, overført fra PNM		850			
Inntekt	23 500	25 199	25 199	25 199	25 199
Netto utgift	-107 667	-127 028	-122 128	-120 128	-118 628
	2022	2023	2024	2025	2026
Plan, næring og miljøetaten	-18 802	-19 082	-24 895	-22 255	-21 855
Lønns- og prisstigning	-400	-800			
Justering strømpriser		-1 800	1 400	200	
Innsparing/effektivisering	300				
Egenandel trafikkssikkerhetstiltak (samarbeidsprosjekt)		-50	50		
Økte utgifter til vegvedlikehold (inkl. prisøkning brøytekontrakter)		-500			
Rullering av kommuneplanens arealdel		-1 000	800	200	
Montering av vinduer gymsal LU		-100	100		
Økte utgifter til kjøp av brannsjef/forebyggende tjenester	-100	-483			
Oppdatering av FKB data (samarbeid SVV)		-90	90		
Vedlikehold rest LU og Olabakken 7		-200	200		
Intoto flomvarsling (samarbeidsprosjekt)		-50			
Nærmiljømidler reparasjon og vedlikehold		-150			
Økte driftskostnader Dalane felles skogbruk	-60	-590			
Drift dagsturhytte	-20				
Intern teknisk justering kostnader					
Utgift	-19 082	-24 895	-22 255	-21 855	-21 855
Intern teknisk justering inntekter					
Prisstigning inntekter	100	100			
Reduksjon i leieinntekter utleiebolig, overføres HO		-850			
Inntekt	14 611	13 861	13 861	13 861	13 861
Netto utgift	-4 471	-11 034	-8 394	-7 994	-7 994

Budsjettskjema etter forskriftens § 5-5:

Bevilgningsoversikt investering § 5-5 i forskriften	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tall oppgitt i hele 1000	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
Investeringsutgifter:						
1 Investeringer i varige driftsmidler	-24848	-23 945	-6 650	-7 775	-3 950	-5 100
1.1 Investeringer i varige driftsmidler (VAR-sektoren)	-12023	0	-150	0	0	0
2 Tilskudd til andres investeringer (kirkelig fellesråd)	-997	0	-900	0	0	0
3 Investering i aksjer og andeler (KLP)	-536	-650	-600	-600	-600	-600
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	-38 404	-24 595	-8 300	-8 375	-4 550	-5 700
Investeringsinntekter:						
7 Kompensasjon for merverdiavgift	4 904	4 759	1 450	1 555	790	1 020
8 Tilskudd fra andre	660	250	0	0	0	0
8.1 Investeringstilskudd husbanken	0	5 000	0	0	0	0
9 Salg av varige driftsmidler	1 060	0	0	0	4 000	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler	612	0	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	913	713	713	713	713	713
13 Bruk av lånemidler til investeringer ekskl VAR sektoren	17 732	13 573	5 987	6 107	-953	3 967
13.1 Bruk av lånemidler til VAR-sektoren	12 023	0	150	0	0	0
14 Sum investeringsinntekter	37 904	24 295	8 300	8 375	4 550	5 700
15 Videreutlån (startlån husbanken)	-1100	-5 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
16 Bruk av lån til videreutlån (låneopptak husbanken)	1100	3 000	0	3 000	0	3 000
17 Avdrag på lån til videreutlån (husbanken)	-1223	-1 277	-1 277	-1 278	-1 280	-1 400
18 Mottatte avdrag på videreutlån (husbanken)	2271	1 277	1 277	1 278	1 280	1 400
19 Netto utgifter videreutlån	1 049	-2 000	-3 000	0	-3 000	0
20 Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	-1 049	0	0	0	0	0
22 Bruk av bundne investeringsfond	500	2 300	3 000	0	3 000	0
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
24 Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0	0	0	0
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-549	2 300	3 000	0	3 000	0
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema etter forskriftens § 5-5, andre ledd:

Oversikt iht. § 5-5 annet ledd					
Investeringsprosjekter:					
	2022	2023	2024	2025	2026
	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
SENTRALADMINISTRASJONEN OG LUND KIRKELIG FELLESRÅD					
Renovering kirketårn Lund kirke		-900			
Delsum overføringer til Lund kirkelig fellesråd	0	-900	0	0	0
Egenkapitalinnskudd KLP	-650	-600	-600	-600	-600
Kommunestyresal/spiserom			-2 000		
Merkevarebygging		-300	-200	-200	-200
IKT/adm investeringer - digitaliseringsprosjekt	-300	-600	-600	-600	-600
Sum	-950	-2 400	-3 400	-1 400	-1 400
OPPVEKST OG KULTUR					
Lekeplasser	-100		-100		
Oppgradering Kvernfossen kraftverk			-150		
Data i skolen	-200				
Forprosjekt renovering/oppgradering huset - kulturskolen	-200				
Brannsikring "Huset" nødvendige tiltak		-500	-500		
Ventilasjonsanlegg Heskestad skole			-500		
Sprinklingsanlegg Museet					-1 500
Chrome book	-400	-400	-400	-400	-400
Visma Flyt (implementeringskostnad)	-150				
Fritidsklubb LU	-300				
Solskjerming Lundbadet				-200	
Pumptrackbane Nygård		-625			
Oppgradering Grindabygget Haien		-250			
Sum	-1 350	-1 775	-1 650	-600	-1 900
HELSE OG OMSORG					
Sykehjem: Nye senger, madrasser og medisinsk utstyr	-100	-100			
Renovering "kroken" sykehjemmet		-500			
Ny minibuss dagsenter/sykehjem	-800				
Sprinkling Eikeland bofellesskap	-100				
Uybygging av Haukeland bo og avlasting	-10 000				
Bygging av rusbolig, 4 stk boenheter	-6 000				
Sykhjem: 3 takheiser	-120				
Velferdsteknologi	-200	-200			
Inventar sykehjem		-200			
Digitalisering/IT løsninger HO etaten	-100	-125	-125		
Sum	-17 420	-1 125	-125	0	0
PLAN-, NÆRING OG MILJØ					
Asfalt kommunale veier	-800	-800	-800	-800	-800
Investering i nye gatelys	-400	-1 500	-1 000	-1 000	-1 000
Ny plenklipper	-150				
Innvendig belysning KM skole				-150	
Utredning av nytt boligfelt Lundestranda		-250			
Ferdigstillelse moi gamle bru, nedstrøms	-400				
Digitalisering byggesaksarkiv			-500		
Erstatning av kjøretøy		-300	-300		
Ny gangbru over Moisaåna (øvre ramme)	-3 125				
Sum	-4 875	-2 850	-2 600	-1 950	-1 800
Sum brutto investeringer ekskl. VAR-sektoren	-24 595	-8 150	-7 775	-3 950	-5 100
VAR-sektoren					
Tavle Holamoen avløpspumpestasjon		-150			
VA-Moi					
Innlegging VA data					
Ny pumpestasjon ved tannklinikken					
Ny pumpestasjon Nygård					
Sanering VA hauen					
Sum investeringer VAR-sektoren	0	-150	0	0	0

13. Kommunestyrets flertallsforslag

Kommunestyret i Lund vedtok i sitt møte den 08/12/2022 forslag til årsbudsjett 2023 og økonomiplan 2023-2026.

Følgende partier står bak kommunestyrets forslag: AP, H, SP, V, KrF og FrP

Innledende tekst:

Kommunestyrets forslag fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti, Høyre, Senterpartiet og Venstre er basert på innværende års budsjett og kommunedirektørens forslag til budsjett for 2023 og økonomiplan 2023-2026.

I årsbudsjettet for 2023 og økonomiplanperioden for 2023-2026 vektlegges stabilitet og forutsigbarhet med en videreføring av tjenester og driftsnivå fra 2022.

Krigen i Ukraina, energisituasjonen, renteutviklingen og generelt økte priser på mat, strøm, transport m.m. medfører at budsjettet for Lund kommune likevel blir stramt. I 2023 vil det bare bli foretatt minimale investeringer både for å dempe aktiviteten og presset i økonomien, men også for å begrense lånegjeld og påfølgende rentekostnader.

En større satsing på forebygging, god folkehelse og inkludering blir fortsatt viktig framover for å opprettholde et bærekraftig tjenestetilbud i økonomiplanperioden.

I den forbindelse videreføres og styrkes samarbeidet med lag og organisasjoner (Frivilligheten) med en betydelig økning av støtten til frivilligsentralen som koordinerende enhet. Overføringen til Lund Frivilligsentral økes med kr 170.000 til totalt kr 300.000 for å tilfredsstille kravet fra staten om minimum ett årsverk for å kunne motta statlig tilskudd.

OK-etaten ble styrket med kr 400.000 i 2022. Kr 175.000 av denne økningen medførte en styrking av den generelle posten til barn og unge til totalt kr 375.000, noe som videreføres for hele økonomiplanperioden 2023-2026. På samme måte videreføres kr 150.000 til gjennomføring av «Handlingsplan for frivillighet», inkludert kulturkveld med utdeling av priser og stipendier, flerkulturelt arrangement, og tiltak for barn og unge i regi av eller i samarbeid med lag og organisasjoner og NAV Flyktningtjeneste. Fordeling i detaljbudsjettet foretas i OK-utvalgets møte 15. desember.

I 2023 styrkes den generelle posten til barn og unge med kr 125.000 som en engangsstøtte etter over to år med pandemi og dens konsekvenser for frivillighetens arbeid. Kompensasjonen salderes mot disposisjonsfondet, og reduserer netto driftsresultat for 2023 tilsvarende.

Attraktive lokalsamfunn og tettsteder vil være avgjørende for å øke folketallet og utvikle næringslivet i hele kommunen.

Kommunen vil i samarbeid med næringslivet og innbyggerne spisse innsatsen, og fortsatt ha høyt fokus på det pågående prosjektet «Smarte og bærekraftige, attraktive lokalsamfunn» med sikte på å oppnå målbare resultater i løpet av planperioden. I forbindelse med 1.

tertialrapport vil det tas nærmere stilling til behov for bevilgninger for 2023 innenfor en ramme på 1,5 millioner kroner.

Sentrumsfornyelse, evaluering av «Huset» og «Lundetun» er også viktig inn mot tertialrapporten.

Bolyst er viktig både for å opprettholde folketallet, men også for å sikre videre utvikling i hele kommunen. Kr 300.000 under OK-etaten er lagt inn igjen og videreført med kr 100.000 til henholdsvis Moi, Heskestad og Hovsherad, som lag og organisasjoner, eventuelt andre, kan søke på for å utvikle felles møteplasser i bygdene, inkludert lekeplasser.

Kvaliteten på og opplevelsen av oppvekstmiljøet er avgjørende for at ungdom skal velge å flytte hjem igjen. Det avsettes kr 500.000 for å etablere en fritidsklubb i helgene, fredager og lørdager, med utspring i det eksisterende tilbudet som Mekkeklubben og i samarbeid med frivilligheten. I den forbindelse legges det til rette for at deltidsansatte kan øke sin stilling opp til 100 %. Ved behandlingen av 1. tertialrapport tas det nærmere stilling til behov for bevilgninger for 2023 og 2024 (helårsvirkning) når organisering og faktiske kostnader er nærmere avklart.

Inntil kr 98.000 avsettes til innkjøp av et mobilt, kraftig lydanlegg som fungerer godt i store forsamlinger ute som inne. Lund Kulturskole forvalter og kjøper inn utstyret.

Økningen på kr 1.068.000 salderes mot økt utbytte fra energiselskaper som følge av høye kraftpriser i 2022. (Inntil kr 98.000 kan alternativt søkes dekket over kontoen til HO-utvalgets disposisjon, siden dette er et engangstiltak og et godt universelt tiltak til nytte for hele befolkningen.)

I tillegg til voksenopplæringstilbudet i Egersund videreføres det et lokalt voksenopplæringstilbud på Lund ungdomsskole i 2023, spesielt med tanke på de nyankomne og mest sårbare flyktingene. Kostnaden på ca. kr 600.000 salderes mot disposisjonsfondet, og reduserer netto driftsresultat for 2023 tilsvarende.

Det legges inn kr 125.000 i 2023 og kr 300.000 i 2024 (helårsvirkning) til å realisere prioriterte tiltak i Rekrutteringsplanen for 2020-2023. Rekrutteringstiltak på kr. 125.000 gjeldende fra 01.08.2023 som er innarbeidet i sentraladministrasjonens ramme, skal fordeles til etatene etter tiltakets beregnede virkning for de ulike stillingsgruppene som tiltaket omfatter. Administrasjonen gis fullmakt til å endre etatenes netto utgiftsramme tilsvarende kr. 125.000 når beregningene og effektene av tiltaket er klargjort. Kostnaden salderes mot disposisjonsfondet, og reduserer netto driftsresultat for 2023 og økonomiplanperioden tilsvarende.

Rekrutteringsplanen rulleres og oppdateres i løpet av 2023.

Bunnfradraget i eiendomsskatten for boliger og fritidseiendommer økes med kr 200.00 til kr 400.000 for 2023, med antatt redusert inntekt fra eiendomsskatt på kr 900.000 som salderes mot disposisjonsfondet, og reduserer netto driftsresultat for 2023 tilsvarende. Eventuell videreføring av økningen i økonomiplanperioden vurderes i budsjettprosessen neste år.

I forbindelse med 1. og 2. tertialrapport vurderes det også om den økonomiske situasjonen og utviklingen tilsier at det kan være rom for å åpne opp for noen mindre investeringstiltak dersom disse ikke lar seg løse innenfor eksisterende investeringsbudsjett, eksempelvis kulturløype med skilt langs ny gangbro i Moi sentrum og asfaltering parkeringsområde ved Kiellands Minde skole.

Eventuelle øvrige økte overføringer som følge av regjeringens tilleggsproposisjon til fremlagt statsbudsjett medfører en styrking av kommunestyrets forslag til netto driftsresultat, og dermed redusert bruk av disposisjonsfond.

Som medlem i Dalane vannområdeutvalg vil Lund kommune ha fokus på å komme videre med å få reetablert en laksetrapp i Åna-Sira. (jf. Strategisk Næringsplan 2018-2028, reiseliv tiltak nr. 12).

Obligatoriske oversikter for drift med utgangspunkt imkommunestyrets forslag:

Driftsbudsjett 2023 - 2026

Ap, Frp, KrF, H, Sp og Venstres forslag

Bevilgningsoversikt drift § 5-4 i forskriften	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tall oppgitt i hele 1000	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
1 Rammetilskudd inkl. utjevning	132 004	129 753	139 867	143 867	143 867	143 867
2 Inntekts og formuesskatt	90 646	88 250	92 366	92 366	92 366	92 366
3 Eiendomsskatt	10 344	11 000	11 300	13 400	13 400	13 400
Sum rammetilskudd og skatteinntekter	232 994	229 003	243 533	249 633	249 633	249 633
Momskompensasjon fra DRIFT	6 321	5 700	10 500	8 000	8 000	8 000
Naturressursskatt vindkraft	0	0	1 000	4 200	4 200	4 200
Amortiseringstilskudd fra Husbanken	1 038	1 000	1 200	1 200	1 200	1 200
Integreringstilskudd for flyktninger/asyl.	6 379	5 500	15 900	13 600	10 600	9 700
Premieavvik pensjon/reguleringspremie	9 225	3 500	5 500	3 500	3 000	2 500
Konsesjonsavgift og -kraft og andre innt.	5 745	2 650	23 000	11 300	9 300	9 000
4 Sum andre generelle driftsinntekter	28 708	18 350	57 100	41 800	36 300	34 600
5 Sum generelle driftsinntekter	261 702	247 353	300 633	291 433	285 933	284 233
6 Sum bevilgninger drift, netto	-240 161	-242 100	-294 549	-278 241	-274 561	-272 941
10 Renteinntekter	1 338	1 450	2 600	2 500	2 350	2 100
11 Utbytte	7 135	6 950	8 368	8 368	8 368	8 368
12 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13 Renteutgifter mv.	-3 347	-5 000	-10 000	-10 000	-9 800	-9 400
14 Avdrag på lån	-11 105	-11 000	-11 800	-12 000	-12 000	-12 000
15 Netto finansutgifter	-5 979	-7 600	-10 832	-11 132	-11 082	-10 932
17 Netto driftsresultat	15 558	-2 347	-4 748	2 059	289	359
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
18 Overføring til investering	0	0	0	0	0	0
19 Avsetninger til bundne driftsfond	-4 985	0	0	0	0	0
20 Bruk av bundne driftsfond	3 857	0	0	0	0	0
21 Avsetninger til disposisjonsfond	-14 430	0	0	-2 059	-289	-359
22 Bruk av disposisjonsfond	0	2 347	4 748	0	0	0
23 Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-15 558	2 347	4 748	-2 059	-289	-359
25 Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

ØKONOMIPLAN 2023-2026 MED ÅRSBUDSJETT 2023

Oversikt ihht. § 5-4 annet ledd		2021	2022	2023	2024	2025	2026
		Regnskap	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Etatenes budsjettrammer	Utgift	-240 161	-242 100	-294 549	-278 241	-274 561	-272 941
1 Sentraladministrasjon							
	Utgift	-21 487	-21 006	-25 067	-24 172	-24 192	-24 072
	Inntekt	1 185	0	0	0	0	0
	Nettoutgift	-20 302	-21 006	-25 067	-24 172	-24 192	-24 072
2 Oppvekst og kultur							
	Utgift	-124 363	-122 471	-145 264	-137 391	-136 091	-136 091
	Inntekt	14 894	13 514	14 014	14 014	14 014	14 014
	Nettoutgift	-109 469	-108 957	-131 250	-123 377	-122 077	-122 077
3 Helse og omsorg							
	Utgift	-134 496	-131 167	-152 397	-147 497	-145 497	-143 997
	Inntekt	31 175	23 500	25 199	25 199	25 199	25 199
	Nettoutgift	-103 321	-107 667	-127 198	-122 298	-120 298	-118 798
4 Plan, næring og miljø							
	Utgift	-19 783	-19 082	-24 895	-22 255	-21 855	-21 855
	Inntekt	12 714	14 611	13 861	13 861	13 861	13 861
	Nettoutgift	-7 069	-4 471	-11 034	-8 394	-7 994	-7 994

ØKONOMIPLAN 2023-2026 MED ÅRSBUDSJETT 2023

Etatsrammer 2023 - 2026					
Ap, FrP, KrF, Høyre, SP og V sitt forslag					
(1000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026
	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
Sentraladministrasjonen	-20 315	-21 006	-25 067	-24 172	-24 192
Lønns- og prisstigning	-300	-500			
Justering strømpriser		-1 400	800	100	
Rekrutterings tiltak - lønn til fordeling på etatene		-125	-175		
Innsparing/effektivisering	200				
Økning driftskostnader arkiv		-40			
Innkjøps samarbeid IAV	100	-50			
Omorganisering av arkiv - flyttes til IKA		-800	800		
Merkevarebygging		-200	-200		
Midl. besparelse 50% stilling permisjonsavvikling	-150				
Konsulentbistand kommuneplan (samfunnsdel)	-100	100			
Rådgiver sentraladministrasjonen		-450	-400		
Valg	170	-170	170	-170	170
Økninger av lisenser, medlemskap osv.	-100	-600	-50	-50	-50
Økning i budsjett kontroll/tilsyn	-71	-76			
Ekstraord. rammejustering LKF - strømpriser	60	-50	50		
Vedlikehold av kirkebygg (LKF)			-100	100	
Sentrums-/næringsutvikling regionale prosjekter	-500				
Herunder ordning bolystmidler - avvikles fra 2023		300			
Utgift	-21 006	-25 067	-24 172	-24 192	-24 072
Prisstigning inntekter	-				
Inntekt	-	-	-	-	-
Netto utgift	-21 006	-25 067	-24 172	-24 192	-24 072
(1000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026
	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
Oppvekst- og kulturretaten	-119 141	-122 471	-145 264	-137 391	-136 091
Lønns- og prisstigning	-2 400	-3 600			
Justering strømpriser		-11 000	6 400	1 200	
Maling Fjellhaug			-100	100	
Justering brutto utgifter	-2 000				
Bolystmidler		-300			
Etablering/utvidelse av fritidsklubb i helgene		-500			
Engangsstøtte til lag og organisasjoner		-125	125		
Mobilt lydanlegg		-98	98		
Innsparing/effektivisering	1 500				
Omlegging drift barnehage (plasstilbud)			1 000		
Økte overføringer privat barnehage		-4 000			
Skoleadministrasjonssystem (Visma flyt)	-130	-100			
Redusert makspris barnehage		-170			
Økte kostnader SFO rett til gratis opphold		-1 300			
Krav om kjøp av tilsyn i barnehager	100	-100			
OK utvalgets disp - kultur og fritid	-400				
Norskopplærings tilbud på Moi		-600	600		
Norskopplæring flytkrninger legges til Egersund		-200			
Økte utgifter, honorar ungdomsråd		-100			
Skolemiljøarbeidstilling, Nygård barneskole		-500	-250		
Krav om økt undervisnings naturfag		-100			
Utgift	-122 471	-145 264	-137 391	-136 091	-136 091
Prisstigning inntekter	338	500			
Justering brutto inntekter	2 000				
Reduksjon i foreldrebetaling 3-4 trinn	-100				
Reduksjon i etatsinntekt som inngår i rammetilskudd					
Inntekt	13 514	14 014	14 014	14 014	14 014
Netto utgift	-108 957	-131 250	-123 377	-122 077	-122 077
(1000 kr)	2022	2023	2024	2025	2026
	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
Helse- og omsorgsetaten	-123 467	-131 167	-152 397	-147 497	-145 497
Lønns- og prisstigning	-2 400	-3 600			
Justering strømpriser		-5 800	3 200	500	
Livsglede hjemmetjeneste		-300			
Demenskoordinator økt stilling			-150		
Vedlikehold omsorgsboliger		-100			
Økte utgifter NAV Lister	-500	-7 500	2 000	1 500	1 500
Økte kostnader barnevern pga. barnevernsreformen	-1 000	-1 200			
Psykisk helsetjeneste	-4 300	-660			
Haukeland bo og avlastning	-700				
Økt overføring til Lund Frivilligsentral		-170			
Økte driftskostnader legevaktsamarbeid	-300				
Økt kvelds/natttillegg resultat av lønnsforhandlinger 2022		-600			
BPA hjemmetjenesten		-200			
Skolelos (samarbeidsprosjekt i regi av Dalane Barnevern)		-400			
Vedtak i sak 017/22 kjøkken omsorgssenter		-200			
Innsparing/effektivisering	1 500				
Rådgiver HO stab		-500	-150		
Utgift	-131 167	-152 397	-147 497	-145 497	-143 997
Prisstigning inntekter	668	849			
Økt inntekt utleieboliger, overført fra PNM		850			
Inntekt	23 500	25 199	25 199	25 199	25 199
Netto utgift	-107 667	-127 198	-122 298	-120 298	-118 798
(1000 kr)	2021	2023	2024	2025	2026
	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
Plan, næring og miljøetaten	-18 802	-19 082	-24 895	-22 255	-21 855
Lønns- og prisstigning	-400	-800			
Justering strømpriser		-1 800	1 400	200	
Innsparing/effektivisering	300				
Egenandel trafikksikkerhetstiltak (samarbeidsprosjekt)		-50	50		
Økte utgifter til vegvedlikehold (inkl. prisøkning brøytekontrakter)		-500			
Rullering av kommuneplanens arealplan		-1 000	800	200	
Montering av vinduer gymsal LU		-100	100		
Økte utgifter til kjøp av brannsjef/forebyggende tjenester	-100	-483			
Oppdatering av FKB data (samarbeid SVV)		-90	90		
Vedlikehold rest LU og Olabakken 7		-200	200		
Intoto flomvarsling (samarbeidsprosjekt)		-50			
Nærmiljømidler reparasjon og vedlikehold		-150			
Økte driftskostnader Dalane felles skogbruk	-60	-590			
Drift dagsturhytte	-20				
Intern teknisk justering kostnader					
Utgift	-19 082	-24 895	-22 255	-21 855	-21 855
Intern teknisk justering inntekter					
Prisstigning inntekter	100	100			
Reduksjon i leieinntekter utleiebolig, overføres HO		-850			
Inntekt	14 611	13 861	13 861	13 861	13 861
Netto utgift	-4 471	-11 034	-8 394	-7 994	-7 994

Obligatoriske oversikter for investering med utgangspunkt i kommunestyrets forslag:

Investeringsbudsjett 2023 - 2026 Ap, Frp, Krf, H, Sp og Venstres forslag						
Bevilgningsoversikt investering § 5-5 i forskriften	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Tall oppgitt i hele 1000	Regnskap	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
Investeringsutgifter:						
1 Investeringer i varige driftsmidler	-24848	-23 945	-6 650	-7 775	-3 950	-5 100
1.1 Investeringer i varige driftsmidler (VAR-sektoren)	-12023	0	-150	0	0	0
2 Tilskudd til andres investeringer (kirkelig fellesråd)	-997	0	-900	0	0	0
3 Investering i aksjer og andeler (KLP)	-536	-650	-600	-600	-600	-600
4 Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5 Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6 Sum investeringsutgifter	-38 404	-24 595	-8 300	-8 375	-4 550	-5 700
Investeringsinntekter:						
7 Kompensasjon for merverdiavgift	4 904	4 759	1 450	1 555	790	1 020
8 Tilskudd fra andre	660	250	0	0	0	0
8.1 Investeringstilskudd husbanken	0	5 000	0			
9 Salg av varige driftsmidler	1 060	0	0	0	4 000	0
10 Salg av finansielle anleggsmidler	612	0	0	0	0	0
11 Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12 Mottatte avdrag på utlån av egne midler	913	713	713	713	713	713
13 Bruk av lånemidler til investeringer ekskl VAR sektoren	17 732	13 573	5 987	6 107	-953	3 967
13.1 Bruk av lånemidler til VAR-sektoren	12 023	0	150	0	0	0
14 Sum investeringsinntekter	37 904	24 295	8 300	8 375	4 550	5 700
15 Videreutlån (startlån husbanken)	-1100	-5 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
16 Bruk av lån til videreutlån (lånepptak husbanken)	1100	3 000	0	3 000	0	3 000
17 Avdrag på lån til videreutlån (husbanken)	-1223	-1 277	-1 277	-1 278	-1 280	-1 400
18 Mottatte avdrag på videreutlån (husbanken)	2271	1 277	1 277	1 278	1 280	1 400
19 Netto utgifter videreutlån	1 049	-2 000	-3 000	0	-3 000	0
20 Overføring fra drift	0	0	0	0	0	0
21 Avsetninger til bundne investeringsfond	-1 049	0	0	0	0	0
22 Bruk av bundne investeringsfond	500	2 300	3 000	0	3 000	0
23 Avsetninger til ubundet investeringsfond					0	
24 Bruk av ubundet investeringsfond						
25 Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
26 Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-549	2 300	3 000	0	3 000	0
27 Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

ØKONOMIPLAN 2023-2026 MED ÅRSBUDSJETT 2023

Oversikt ihht. § 5-5 annet ledd					
Investeringsprosjekter:					
	2022	2023	2024	2025	2026
	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
SENTRALADMINISTRASJONEN OG LUND KIRKELIG FELLESRÅD					
Renovering kirketårn Lund kirke		-900			
Delsum overføringer til Lund kirkelig fellesråd	0	-900	0	0	0
Egenkapitalinnskudd KLP	-650	-600	-600	-600	-600
Kommunestyresal/spiserom			-2 000		
Merkevarebygging		-300	-200	-200	-200
IKT/adm investeringer - digitaliseringsprosjekt	-300	-600	-600	-600	-600
Sum	-950	-2 400	-3 400	-1 400	-1 400
OPPVEKST OG KULTUR					
Lekeplasser	-100		-100		
Oppgradering Kvernfossen kraftverk			-150		
Data i skolen	-200				
Forprosjekt renovering/oppgradering huset - kulturskolen	-200				
Brannsikring "Huset" nødvendige tiltak		-500	-500		
Ventilasjonsanlegg Heskestad skole			-500		
Sprinklingsanlegg Museet					-1 500
Chrome book	-400	-400	-400	-400	-400
Visma Flyt (implementeringskostnad)	-150				
Fritidsklubb LU	-300				
Solskjerming Lundbadet				-200	
Pumptrackbane Nygård		-625			
Oppgradering Grindabygget Haien		-250			
Sum	-1 350	-1 775	-1 650	-600	-1 900
	2022	2023	2024	2025	2026
	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
HELSE OG OMSORG					
Sykehjem: Nye senger, madrasser og medisinsk utstyr	-100	-100			
Renovering "kroken" sykehjemmet		-500			
Ny minibuss dagsenter/sykehjem	-800				
Sprinkling Eikeland bofellesskap	-100				
Uybygging av Haukeland bo og avlasting	-10 000				
Bygging av rusbolig, 4 stk boenheter	-6 000				
Sykhjem: 3 takheiser	-120				
Velferdsteknologi	-200	-200			
Inventar sykehjem		-200			
Digitalisering/IT løsninger HO etaten	-100	-125	-125		
Sum	-17 420	-1 125	-125	0	0
PLAN-, NÆRING OG MILJØ					
Asfalt kommunale veier	-800	-800	-800	-800	-800
Investering i nye gatelys	-400	-1 500	-1 000	-1 000	-1 000
Ny plenklipper	-150				
Innvendig belysning KM skole				-150	
Utredning av nytt boligfelt Lundestranda		-250			
Ferdigstillelse moi gamle bru, nedstrøms	-400				
Digitalisering byggesaksarkiv			-500		
Erstatning av kjøretøy		-300	-300		
Ny gangbru over Moisaåna (øvre ramme)	-3 125				
Sum	-4 875	-2 850	-2 600	-1 950	-1 800
Sum brutto investeringer ekskl. VAR-sektoren	-24 595	-8 150	-7 775	-3 950	-5 100
	2022	2023	2024	2025	2026
	Budsjett	Budsjett	Øko.plan	Øko.plan	Øko.plan
VAR-sektoren					
Tavle Holamoen avløppspumpestasjon		-150			
VA-Moi					
Innlegging VA data					
Ny pumpestasjon ved tannklinikken					
Ny pumpestasjon Nygård					
Sanering VA hauen					
Sum investeringer VAR-sektoren	0	-150	0	0	0

Kommunestyrets vedtak:

DRIFT

1. Årsbudsjettet for Lund kommunes drift i 2023 godkjennes med en netto ramme på 294,55 millioner kroner, fordelt på etatene slik:

Sentraladministrasjonen 25,067 millioner kroner

OK-etaten 131,250 millioner kroner

HO-etaten 127,198 millioner kroner

PNM-etaten 11,034 millioner kroner

I årsbudsjettet for 2023 opprettes følgende nye hjemler:

Stilling som rådgiver i sentraladministrasjonen – 100 % stilling

Skolemiljøarbeiderstilling – 100 %

Psykisk helsetjeneste/spesialsykepleier – 100 %

Rådgiver HO-stab – 100 %

2. Skatt på formue og inntekt utskrives med maksimalsatsen.
3. Det skrives ut eiendomsskatt på samtlige skattepliktige eiendommer i Lund kommune jfr. esktl. § 3 a. Den generelle skattesatsen foreslås endret til 6 promille med differensiert sats for boliger og fritidseiendommer på 3 promille.

Bunnfradraget for boliger og fritidseiendommer fastsettes til kr. 400.000 for 2023.

Forslag om differensiert sats for boliger og fritidseiendommer er gjort i tråd med Esktl. § 12a – «avvikende skattesats for bustaddelen i eiedomar med sjølvstendige bustaddelar». Det skrives også for 2023 ut skatt på et særskilt skattegrunnlag som følge av at produksjonsutstyr og – installasjoner ikke skal medtas i takstgrunnlaget når de tidligere verk og bruk skal takseres og regnes som næringsseiendom fra 2019. Det særskilte skattegrunnlaget er differansen mellom ny takst for objektene fra 2019 og skattegrunnlaget i 2018. Grunnlaget er i 2023 redusert med 5/7 del jf. overgangsregel til esktl. § 3 og 4 første punktum. Skattesatsen på det særskilte grunnlaget er 2 promille lik satsen som lå til grunn for utskrivningen av eiendomsskatten i 2018.

4. Kommunale gebyrer og avgifter økes generelt med 3,7 % for 2023 der ikke annen sentral/lokal lovgivning er gjeldende. Kommunale gebyrer for vann og avløp økes med 10 % i 2023. Husleiepriser for 2023 justeres opp i tråd med satsene i husleieloven.
5. Iht. «forskrift om beregning av samlet selvkost for kommunale og fylkeskommunale gebyrer» bruker Lund kommune selvkostprinsippet for vannforsyning og avløpshåndtering. Innenfor disse områdene skal 100 % av kostnadene inn i grunnlaget. Med selvkostprinsippet som grunnlag blir eventuelle underskudd innenfor disse områdene fremført etter selvkostforskriften §8.
6. Pris for fulltidstilbud i barnehagene følger maksimalpris.
7. Avsatte midler på bundne drifts- og investeringsfond (øremerkede midler) kan som hovedregel brukes til formålet av kommunedirektøren. Prinsipielle saker behandles av det aktuelle hovedutvalg, evt. kommunestyret.
8. Det nedbetales i 2023 ca. 11,8 millioner på eksisterende lån.
9. Øvrige budsjettposter for driftsbudsjettet for 2023 godkjennes i tråd med kommunedirektørens budsjettskjema etter forskriftens § 5-4

INVESTERING

1. Årsbudsjettet for investeringer i 2023 er på 8,3 millioner. Investeringene fordeler seg på 6,8 millioner i varige driftsmidler (inkl. VAR-sektoren), MNOK 0,9 i tilskudd til andres investeringer og MNOK 0,6 i aksjer og andeler. Investeringsbudsjettet for 2023 godkjennes i tråd med kommunedirektørens budsjettskjema etter forskriftens § 5-5.
2. Det vedtas en øvre ramme for låneopptak i 2023 på 6,137 millioner kroner til dekning av investeringene som fremgår av budsjettskjema etter forskriftens § 5-5. Dette er inklusive VAR sektoren. Låneopptaket er knyttet til investeringer i varige driftsmidler som skal eies av kommunen selv og investeringstilskudd til Lund kirkelige fellesråd. Låneopptaket er hjemlet i kommunelovens § 14-15 første ledd og trossamfunnsloven §14.
3. Det opptas ikke startlån til videre formidling i 2023 som følge av ledige midler fra tidligere år.

ØKONOMIPLAN

1. Forslag til økonomiplan for drift og investeringer i perioden 2023-2026 godkjennes i tråd med kommunestyrets budsjettforslag. Budsjettpostene for drift og investering godkjennes i tråd med de utarbeidede oversiktene etter forskriftens § 5.4-5.5.